

בְּשֵׁבִיל הַעֲבָרִית

ספר 2 | רמת המתחילים | חלק ב

בִּשְׁבִּיל הַעֲבָרִית

ספר 2 | רמת המתחילים | חלק ב

בשביל העברית, מבית נטע-מטח, היא סדרה להוראת העברית לתלמידים בתפוצות בכיתות ו-יב. הספר בשביל העברית 2 הוא הספר השני בסדרה והוא מיועד לרמת המתחילים (חלק ב).

ניהול תחום שפות, המרכז לטכנולוגיה חינוכית (מטח): ד"ר נעמי גורבט

ראש היחידה לעברית לתפוצות (מטח): אביטל דרורי
ניהול הפיתוח: הלה קובלינר, איילת רוז, קרן בן-שושן
פיתוח וכתיבה: הלה קובלינר, רון כהן
קריאה והערות: איילת רוז, קרן בן-שושן, יוגב טרי, מריאנה מלטין, אביטל דרורי, נעמי גורבט
עריכה לשונית: רזיה יפה
הפקה: לליב גל, מריאנה מלטין
תרגום מילונים: ד"ר נעמי סטילמן (אנגלית), בן-ציון דימרסקי (רוסית), שרה ברקוביץ (ספרדית)

ניהול קריאייטיב: רקפת אביב
עיצוב: ליאורה קורן, גמיל גדעון

איורים: נעם נדב

טיפול בזכויות יוצרים לטקסטים: לליב גל, נועה נתנאל
תחקיר וטיפול בזכויות יוצרים לתמונות: לליב גל, רותי נויגרטרן, דבורה גרודה
הבאה לדפוס: דניאל אשל

פיתוח המהדורה הראשונה של חוברות נטע

ניהול הפיתוח: הלה קובלינר
פיתוח וכתיבה: הלה קובלינר, שלומית חייט, שרה ישראלי
ייעוץ אקדמי: פרופ' מאיר לוקשין

תודות לקרן אבי חי על תמיכתה הנדיבה בפיתוח סדרת "בשביל העברית", ולכל אלה שסייעו בייעוץ, בתיקוף הטקסטים ובאיתור תמונות.

הערה: לעיתים חרגנו מכללי הכתיב חסר הניקוד, כמו במילים "אומנות" ולא "אמנות", "שמיים" ולא "שמים", או מכללי הניקוד, כמו במילים "סיפור" ולא "ספור", "הכול" ולא "הכל". זאת כדי להקל על התלמידים בעת הקריאה וכדי להרגילים לכתיב חסר הניקוד, שהוא הכתיב השכיח בספרים, במסמכים, ובעיתונים.

ISBN 978-965-354-040-8

זכויות הקניין הרוחני, לרבות זכויות היוצרים והזכות המוסרית של היוצרים בספר זה, מוגנות. אין לשכפל, להעתיק, לסכם, לצלם, להקליט, לתרגם, לאחסן במאגר מידע, לשדר או לקלוט בכל דרך או בכל אמצעי אלקטרוני, אופטי, מכני או אחר, כל חלק מספר זה. כמו כן, אין לעשות שימוש מסחרי כלשהו בספר זה, בכולו או בחלק ממנו, אלא אך ורק לאחר קבלת רשות מפורשת בכתב ממטח (המרכז לטכנולוגיה חינוכית).

© כל הזכויות על היצירות ששובצו בחוברת זו שמורות לבעליהן. פירוט - בסוף הספר.
© תשע"ז, 2016. כל הזכויות שמורות למרכז לטכנולוגיה חינוכית, חברה לתועלת הציבור, קריית משה רוא, רח' קלאוזנר 16, רמת אביב, תל אביב 6901128.

תוכן העניינים

יחידה 1 |

תל אביב - עיר ליד הים 7

אנחנו חושבים ש... | פוסט ותגובות 8

תל אביב - פעם והיום | תמונות 9

עיר בלי הפסקה | מודעות 10

קצת דקדוק: יכול + שם פועל |

קופסה לשונית 11

רוצה ולא יכול או יכול ולא רוצה? |

תרגיל 12

מי אוכל חול? | משפט שובר שיניים 13

שם | שיר ספר 14

בשבילי העברית: השמות של תל אביב 15

אנחנו רוצים טבע בתל אביב! | שיחה 16

קצת דקדוק: בניין פעל, גזרת נחי ל"י/ל"ה

זמן הווה ושם פועל | קופסה לשונית 17

הים של כולם! | תרגיל 17

גג | שיר זמר 18

חירייה - מקום טוב ליד תל אביב |

מאמר 20

העיר וההר | סיפור עם 21

בחוג לטבע | תרגיל 22

לקנות - לחיות, קונה - חי |

המחברת לעברית של אילן 23

חולמים | שיר ספר 25

צופי ים | סרט 26

המילים של יחידה 1 27

עכשיו אנחנו יכולים 28

יחידה 2 | מכף רגל ועד ראש 29

אנחנו חושבים ש... | פוסט ותגובות 30

ילדים מציירים בכיתה איש | שיר ספר 32

דיוקן | מאמר 33

ברשותו ולא ברשותו | מדרש אגדה 36

מי צריך מה? | שיחה 38

קצת דקדוק: צריך + שם עצם |

קופסה לשונית 39

פרסומות - כולם צריכים הכול! |

תרגיל 39

מהי קריקטורה? | מאמר 40

"מי שיש לו כאב הולך לרופא" | שיחה 42

קצת דקדוק: צריך + שם פועל |

קופסה לשונית 44

צריך או יכול | תרגיל 44

היא חולה | שיר זמר 46

תרופות של סבתא | שיחה 47

מה סבתא יודעת על תרופות? | מאמר 48

קצת דקדוק: בניין פעל, גזרת נחי ע"ו/ע"י

זמן הווה ושם הפועל | קופסה לשונית 49

"בא לי" - "לא בא לי" | תרגיל 49

סיומות הפעלים בהווה |

המחברת לעברית של אילן 52

כי האדם עץ השדה | סיפור עם 52

בשבילי העברית:

דורית ודורון לא מסכימים 53

תשובה לשאלה אם יש אלוהים |

שיר ספר 55

קרקס | סרט 56

המילים של יחידה 2 57

עכשיו אנחנו יכולים 58

יחידה 3 | תתחדשו! 59

אנחנו חושבים ש... | פוסט ותגובות 60

בלי מותגים | שיחה 61

מה אתם לובשים? | ריאיון 62

בשמלה אדומה | שיר זמר 64

בגדים בישראל - אז והיום | תמונות 66

הזמנים שונים, אבל הבגדים נשארים? |

מאמר 68

קצת דקדוק: זמן עבר - גזרת השלמים - א |

קופסה לשונית 70

אז והיום | תרגיל 71

קצת דקדוק: זמן עבר - גזרת השלמים - ב |

קופסה לשונית 72

סיומות הפעלים בעבר |

המחברת לעברית של אילן 72

וילבשו | פסוקים מן התנ"ך 73

הבגדים בימים של התנ"ך | מאמר 74

בשבילי העברית: לנעול נעליים 77

חליפה לבן של החיית | סיפור עם 77

ברחוב שלנו | שיר ספר 78

בגד ישראלי | סרט 80

המילים של יחידה 3 81

עכשיו אנחנו יכולים 82

יחידה 4 | אנשים טובים 83

אנחנו חושבים ש... | פוסט ותגובות 84

אנשים טובים | שיר זמר 85

החוק והאדם | שיחה 86

שיר המקל | שיר ספר 88

שמונה מעלות יש בצדקה |

מדברי הרמב"ם 89

"יום המעשים הטובים" - בעד ונגד |

מאמר 90

בני נוער מתנדבים בקהילה | אתר 91

קצת דקדוק: זמן עתיד - גזרת השלמים |

קופסה לשונית 93

בני נוער מתנדבים בקהילה - שאלות

ותשובות | תרגיל 94

בשבילי העברית: מתארים את הפועל 95

משם הפועל לזמן עתיד |

המחברת לעברית של אילן 96

איש על ספסל | שיר ספר 97

לכל אחד תוכנית משלו | שיחה 98

איזהו נדיב? |

מדברי רבי שלמה אבן גבירול 99

איש חכם | סיפור עם 99

תלמידים מתנדבים | סרט 100

המילים של יחידה 4 101

עכשיו אנחנו יכולים 102

יחידה 5 | אני וחיות אחרות 103

אנחנו חושבים ש... | פוסט ותגובות 104

הו כמה שרציתי כלב | שיר זמר 105

גורי במקום הראשון | שיחה 106

קצת דקדוק: מילת היחס "את" בנטייה |

קופסה לשונית 108

שאלה - תשובה / תשובה - שאלה |

תרגיל 108

מה מילת היחס הנכונה? |

המחברת לעברית של אילן 112

שלוש העצות של התרגול |

סיפור עם 112

כלב גדול וכלב קטן | שיר זמר 113

באגודת צער בעלי חיים | שיחה 114

קצת דקדוק: אסור/מותר + שם פועל |

קופסה לשונית 116

מה מותר ומה אסור | תרגיל 116

איילה שלוחה | שיר ספר 118

מותר האדם מן הבהמה - כן או לא? |

מאמר 120

וגר זאב עם כבש | פסוקים מן התנ"ך 121

נפש חיה | מאמר 122

בשבילי העברית:

משפט אחד לחיה ולאדם 123

איילה מתל אביב ויעל מירושלים |

מסרונים 124

קצת דקדוק: כדאי/לא כדאי + שם פועל |

קופסה לשונית 125

כמה עצות למבקרים בגן החיות |

תרגיל 125

גן החיות התנ"כי | מאמר 126

בגן החיות התנ"כי | סרט 128

המילים של יחידה 5 129

עכשיו אנחנו יכולים 130

יחידה 6 | לשמוע כל קול 131

אנחנו חושבים ש... | פוסט ותגובות 132

מצווה לשיר בבר מצווה? | שיחה 133

קצת דקדוק: אפשר/אי אפשר + שם פועל |

קופסה לשונית 134

לשמוע מוזיקה, לקרוא ספר | תרגיל 134

לא צריך, לא כדאי ו... אי אפשר |

המחברת לעברית של אילן 135

וניגן וטוב לך | פסוקים מן התנ"ך 136

למה מוזיקה? | מאמר 138

שירת העשבים |

מדברי רבי נחמן מברסלב 140

שירת העשבים | שיר זמר 141

בית מלא מוזיקה - על נעמי שמר |

מאמר 142

המכתב של רבקה לנעמי | שיר זמר 144

מלמדים שיר | שיחה 145

קצת דקדוק: איתי, איתך, איתך... |

קופסה לשונית 146

מוזיקה מבוקר עד ערב | תרגיל 146

הצרצר והנמלה | סיפור עם 147

למה את לא באה להופעה? | שיחה 148

בשבילי העברית:

הנגן עושה את המנגינה 150

תביתי | שיר ספר 151

נפגשים ומנגנים | סרט 152

המילים של יחידה 6 153

עכשיו אנחנו יכולים 154

יחידה 7 |

מתגלגלים בגליל ובגולן 155

אנחנו חושבים ש... | פוסט ותגובות 156

בוא איתי אל הגליל | שיר זמר 157

פקיעין - ארבע דתות במקום אחד |

שיחה 158

מנחל עמוד לצפת | מסלול טיול 160

צפת - אגדה של עיר | מאמר 162

קצת דקדוק: סמיכות | קופסה לשונית 164

זוגות מילים | תרגיל 165

שם עצם אחד בשתי מילים |

המחברת לעברית של אילן 166

מעשה העז | סיפור עם 166

למטיילים שלום | תרגיל 167

מהר ארבל לכינרת | שיחה 168

הוי, כינרת שלי! | מאמר ושיר 170

קצת דקדוק: מילת היחס "על" בנטייה |

קופסה לשונית 172

תודה למדריכים | תרגיל 172

שיר ארץ | שיר ספר 174

שני ימים יש בארץ ישראל | סיפור עם 175

מנחל כזיב לאכזיב | מסלול טיול 176

אנשי צפת מספרים... | מעשייה 178

בשבילי העברית:

לכל מקום יש שם ולכל שם יש פירוש 179

מטיילים בצפון | סרט 180

המילים של יחידה 7 181

עכשיו אנחנו יכולים 182

יחידה 8 |

לא על הסמרטפון לבדו 183

אנחנו חושבים ש... | פוסט ותגובות 184

ספר לי על הסמרטפון שלך, ואומר לך מי

אתה | שאלון 185

על הטוב ועל הרע | מאמר 188

ענה לי | שיר זמר 189

אני זה תמונת הפרופיל שלי | שיחה 190
איך לשמור על הסמרטפון שלכם? |

עצות 191

קצת דקדוק: ציווי | קופסה לשונית 192

שאלות למי שמבין | תרגיל 192

ציווי או זמן עתיד? |

המחברת לעברית של אילן 194

היי, קו | שיר ספר 195

יש מורה ויש גם סמרטפון | שיחה 196

שם חיים אנשים בלי נעליים | סיפור עם 197

אימוגי' לכל רגע | מאמר 198

בשבילי העברית: לפעמים מסמסים

ולפעמים שולחים מסרון 199

אפליקציות לבני נוער | סרט 200

המילים של יחידה 8 201

עכשיו אנחנו יכולים 202

יחידה 9 | רק בישראל 203

אנחנו חושבים ש... | פוסט ותגובות 204

יליד הארץ | שיר זמר 205

הצבר | מאמר 206

המצחיקה עם העגילים יעל רוזמן |

קטע מסיפור 208

אלכס כבר לא עולה חדש גלילה רון פדר |

קטע מסיפור 209

חוצפה מהי? | מאמר 210

קצת דקדוק: מילות הקישור: לכן, כדי, בגלל |

קופסה לשונית 212

בין סיבה למטרה | תרגיל 212

גם אני רוצה להיות איתכם | שיחה 214

בשבילי העברית: אחי, הלך עוד שבוע 216

על חוצפה ועל נימוס | סיפור עם 217

יום שישי | שיר זמר 218

תשלחי משם תמונות | שיחה 220

מתי אומרים מה? |

המחברת לעברית של אילן 221

בבית עם משפחה ישראלית | סרט 222

המילים של יחידה 9 223

עכשיו אנחנו יכולים 224

יחידה 10 |

שפה אחת ודברים אחדים 225

אנחנו חושבים ש... | פוסט ותגובות 226

למדתי את הברכה העברית | שיר ספר 227

מגדל בבל | פסוקים מן התנ"ך 228

נס השפה | מאמר 230

לצייר את העברית | שיחה 232

אפשר לומר אותו דבר בכל מיני מילים |

שיר זמר 234

שתי דרכים להסתכל על העברית |

מאמר 236

הכול סבבה | שיר זמר 237

עבודה מתוקה | שיחה 238

שפת הציפורים | סיפור עם 239

בשבילי העברית:

זה לא מאמר - זה מאמרון 240

הרבה מילים במילה אחת |

המחברת לעברית של אילן 243

אבל העברית | שיר ספר 243

לומדים עברית | סרט 244

המילים של יחידה 10 245

עכשיו אנחנו יכולים 246

מילון 247

מקורות וזכויות 265

יחידה 1 תל אביב - עיר ליד הים

אנחנו חושבים ש...
פוסט ותגובות

תל אביב -
פעם והיום
תמונות

עיר בלי
הפסקה
מודעות

קצת דקדוק:
יכול + שם פועל
קופסה לשונית

רוצה ולא יכול
או יכול ולא רוצה?
תרגיל

שם
שיר ספר

מי אוכל חול?
משפט שובר
שיניים

תרגול
מתקשב

בשבילי העברית:
השמות של
תל אביב

אנחנו רוצים
טבע בתל אביב!
שיחה

קצת דקדוק:
בניין פעל, גזרת
נחי ל"ל"ה, זמן
הווה ושם הפועל
קופסה לשונית

הים של כולם!
תרגיל

תרגול
מתקשב

בחוג
לטבע
תרגיל

העיר וההר
סיפור עם

לקנות - לחיות, קונה - חי
המחברת לעברית של אילן

גג
שיר זמר

חירייה - מקום
טוב ליד תל אביב
מואמר

שוק קח-תן בתל אביב
שיחה לעבודה עצמית

חולמים
שיר ספר

עכשיו אנחנו
יכולים

המילים של
יחידה 1

צופי ים
סרט

אנחנו חושבים ש... | פוסט

מורן

אני חושבת שאין עוד עיר כמו תל אביב - כיף של עיר. בתל אביב יש תמיד מה לעשות - ביום ובלילה: הופעות, קונצרטים, סרטים, הצגות, מסעדות, בתי קפה, ים... והכול קרוב! באמת עיר בלי הפסקה!

✓ היכל התרבות, 2016

25 25

אני אוהבת את תל אביב בגלל הים! החוף של תל אביב הוא החוף הכי יפה בעולם! 📍

אני גר בנגב. לפעמים אני מבקר בתל אביב. אני ממש לא מבין מה כל כך טוב בתל אביב. יש שם רעש כל הזמן: רעש של מכוניות, של רכבות ושל אנשים. 📍

הכול קרוב בתל אביב, ואתה יכול ללכת ברגל או לנסוע באופניים לכל מקום. 📍

אתה יכול לאכול בתל אביב כל מה שאתה רוצה. יש מסעדות עם אוכל מכל העולם: איטלקי, יפני, סיני... והכול פתוח עד מאוחר בלילה! 📍

יש בעיה גדולה בעיר הזאת - כל הזמן כולם בונים בונים, בונים בונים... אני לא מבין למה כולם רוצים לגור דווקא שם! 📍

בתל אביב יש הרבה חנויות, גם יקרות וגם זולות, וכל אחד יכול למצוא את מה שהוא רוצה. 📍

תל אביב היא מרכז של מוזיקה, תאטרון ואומנות. בתל אביב אתה יכול לפגוש שחקני קולנוע, אומנים וזמרים מפורסמים! 📍

כתבו עוד תגובה לפוסט.

תל אביב - פעם והיום

רחוב אלנבי, אפריל 2016

רחוב אלנבי, שנות העשרים של המאה העשרים

כיכר דיזנגוף, מרץ 2016

כיכר דיזנגוף, 1938

חופי תל אביב בימינו

חופי תל אביב, שנות העשרים של המאה העשרים

עיר בלי הפסקה | מודעות

היכל התרבות
לשמוע, להכיר, ללמוד
הפילהרמונית לילדים -
משירים למוזיקה קלאסית
11.12, בשעה 17:30

בית ציוני אמריקה
"העיר שלנו"
הצגה לכל המשפחה
4.6, בשעה 11:00

אתם אוהבים את היס?
אתם אוהבים ללכת עם החוג?
אם אתם חושבים:
"למה לא נק' פה יותר?"
ביום חמישי מ-17:00 עד
20:00 אנחנו יוצאים לנקות
את החוג של
תל אביב!
נפגשים בחוג גורגון

**כולם רוקדים
ב"שרונה"**

כל יום חמישי, 17:00 - 19:00

סינמטק תל אביב
הפסטיבל לסרטי אנימציה
16 - 20 באוגוסט

מוזאון תל אביב
לאומנות

"משפחה" - תערוכה של
אומנים ישראלים
לילדים, להורים, לסבים ולסבתות
14 מאי - 28 יוני

100 שנות
תל אביב
על אופניים

טיול אופניים באתרים ההיסטוריים
של העיר העברית הראשונה
מנחל הקרקון עד חוף הילטון
כל יום שני, 9:30, 3 שעות

יפו היפה

טיול ביפו
העתיקה והחדשה
נפגשים ליד מגדל השעון
יום רביעי בשעה 17:00

יכול + שם פועל

שם עצם/שם גוף + יכול, יכולה, יכולים, יכולות + שם פועל

דוגמות:

- אני לא יכול ללכת לים היום. יש לי בחינה.
- את יכולה לתת לי את המייל שלך?
- הילדים רעבים? אתם יכולים לאכול עכשיו.

ענו על השאלות לפי המודעות.

1. חנה אוהבת הקגות. לאן היא יכולה ללכת?
2. דניאלה ונעמי אוהבות לרקוד. איפה הן יכולות לרקוד?
3. נועם אוהב מוזיקה קלאסית. איפה הוא יכול לשמוע מוזיקה קלאסית?
4. מיכאל ורן רוצים להכיר את יפו. לאן הם יכולים ללכת?
5. מיכאל לומד אומנות ורוצה להכיר את האומנות הישראלית. איפה הוא יכול לראות תמונות של אומנים ישראלים?
6. דנה אוהבת את הים ורוצה לשמור על החוף. מה היא יכולה לעשות?
7. יובל ויעל "משוגעים על" טיולים באופניים. לאן הם יכולים ללכת?
8. ענת וטל לומדות אֶנִימַצְיָה. איפה הן יכולות לראות סרטי אנימציה?

רוצה ולא יכול או יכול ולא רוצה? | תרגיל

Listen to the conversations and complete the conclusion from each conversation using the words:

הקשיבו לשיחות והשלימו את המסקנה מכל שיחה בעזרת המילים:

יכול | יכולה | יכולים | יכולות | רוצה | רוצה | רוצים | רוצות

1. - דני, יש היום סרט יפני בקולנוע "לב". אתה בא?
- אני אוהב סרטים יפניים, אבל יש לי בחינה מחר.
דני _____ רוצה _____ ללכת לסרט, אבל הוא לא _____ יכול.
2. - מיכל ועופר, למה אתם לא באים לקונצרט בפארק? אין לכם זמן?
- יש לנו זמן, אבל אנחנו לא אוהבים את הלהקה הזאת.
מיכל ועופר _____ ללכת להופעה, אבל הם לא _____.
3. - דנית, יש מסעדה איטלקית חדשה ברחוב דיזנגוף. שמעתי שיש שם פיצה מצוינת. את באה?
- אני "מתה" על פיצות, אבל אין לי זמן. אני כותבת עבודה בתנ"ך.
דנית _____ ללכת למסעדה, אבל היא לא _____.
4. - יונת ואייל, למה אתם לא באים לים עם כולם? אין לכם אופניים?
- יש לנו אופניים, אבל אנחנו לא אוהבים את הים.
יונית ואייל _____ לבוא לים, אבל הם לא _____.
5. - נועה, ביום חמישי יש הופעה של להקת "הים". את הולכת?
- אני "מתה" ללכת, אבל אני לא מרגישה טוב.
נועה _____ ללכת להופעה, אבל היא לא _____.
6. - מאיה ורותי, יש חנות בגדים חדשה בקניון. אתן עושות משהו עכשיו?
- אנחנו לא עושות שום דבר, אבל אנחנו לא קונות בגדים בקניון.
אנחנו קונות בגדים רק בשוק.
מאיה ורותי _____ ללכת לקניון, אבל הן לא _____.

7. - עָדִי, הַמִּים מִמָּשׁ נִעִימִים. לָמָּה אַתָּה לֹא נִכְנָסֶת? אַתָּה לֹא אוֹהֶבֶת לְהִכְנֵס לַיָּם?
- לֹא. אֲנִי אוֹהֶבֶת לִשְׁבֹּת עַל הַחוּף וּלְהִסְתַּכֵּל עַל הַיָּם.

עֲדִי _____ לְהִכְנֵס לַיָּם, אֲבֵל הִיא לֹא _____.

8. - חֵן וְדָנָה, יֵשׁ תַּעֲרוּכָה חֲדָשָׁה שֶׁל קוֹמִיקָס בְּמוֹזָאוֹן תֵּל אֲבִיב.
אֲנַחְנוּ הוֹלְכִים הַיּוֹם. אַתָּן בָּאוֹת?
- אֲנַחְנוּ אוֹהֲבוֹת קוֹמִיקָס, אֲבֵל אֵין לָנוּ זְמַן. אֲנַחְנוּ מְכִינּוֹת הַיּוֹם עֲבוּדָה בְּאוֹמֶנוֹת.
חֵן וְדָנָה _____ לִלְכֹּת לְתַעֲרוּכָה, אֲבֵל הֵן לֹא _____.

9. - יוֹאָב וְדָנְיָאֵל, אַתֶּם בָּאִים לְמִשְׁחָק כְּדוֹרְגֵל הַיּוֹם?
- לֹא, אֲנַחְנוּ נִשְׁאָרִים בְּבֵית כִּי יֵשׁ סֵרֵט טוֹב בְּטִלוּיָזִיָּה, וְהוּא יוֹתֵר מֵעֵנִיין מִהַמִּשְׁחָק.
- יוֹאָב וְדָנְיָאֵל _____ לִלְכֹּת לְמִשְׁחָק הַכְּדוֹרְגֵל, אֲבֵל הֵם לֹא _____.

עֲבְרוּ לַפְעִילוּיּוֹת מִתּוֹקִשְׁבוֹת

מי אוכל חול*? משפט שובר שיניים

Say the sentence quickly a few times.

אִמְרוּ אֶת הַמִּשְׁפָּט כְּמָה פַּעַמִּים בְּמַהֲרִית.

כְּמָה חוֹל יִכּוֹל לֶאֱכוֹל חוֹל, אִם חוֹל יִכּוֹל לֶאֱכוֹל חוֹל?

* חוֹל = 1. אֲדָמָה עַל יַד הַיָּם. | 2. שֵׁם שֶׁל צִיפּוֹר.

שם | דן פגיס

שם יכול הפסא לשבת,
השלחן לאכל,
שם יכול הסלם לעלות ולרדת,
והחול להיות חול
ואין...

מה אתם חושבים: איזה עולם זה?

^ נחום טבת, הדוכה הגדולה (עם ליקוי), 1984, שמן וצבע תעשייתי על עץ

בשבילי העברית:

השמות של תל אביב | מאמר

השנה 1906. יהודים מהעיר יפו רוצים לבנות עיר עברית חדשה בארץ ישראל. הם קונים אדמה ליד העיר העתיקה יפו, ושם הם רוצים לבנות את הבתים הראשונים של העיר החדשה.

ב- 1909 קמה העיר תל אביב. בהתחלה זאת שכונה קטנה בשם "אחוזת בית".

5 ב- 1910 אנשי השכונה מחפשים שם חדש לשכונה. הם חושבים על שמות שונים: "יפו החדשה" ו"נהל יפו". מישו רוצה לתת לעיר החדשה את השם "עבריה", כי החלום של האנשים הוא לחיות חיים עבריים במקום. הם חושבים על עוד שם: "הרצל" - על שם בנקמין זאב הרצל. לאנשים אחרים יש עוד רעיונות לשמות, כמו "יפה" ו"אביב".

בסוף, אנשי השכונה מחליטים לקרוא לעיר בשם "תל אביב". את השם "תל אביב" אנחנו מוצאים בתנ"ך; בפסוק בספר יחזקאל תל אביב היא עיר בבל: "ואבוא אל הגולה תל אביב הישבים אל נהר פפר ואשר (ואשב) המה יושבים שם." (יחזקאל ג, 15)

השם "תל אביב" הוא כמו השם העברי של הספר של הרצל "אלטנוילנד" משנת 1902. המילה "אלטנוילנד" בגרמנית היא: "ארץ ישנה-חדשה". הרצל כותב בספר על החלום שלו לבנות מדינה ליהודים בארץ ישראל.

15 גם בשם "תל אביב" יש שני וחדש. המילה "תל" היא מקום עתיק, סמל לעבר ולישן. המילה "אביב" היא סמל לעתיד ולחדש.

What names did they want to give the city?
Explain the names.

אילו שמות רצו לתת לעיר?
הסבירו את השמות.

אנחנו רוצים טבע בתל אביב! | שיחה

ע'אנא: אנחנו בהפגנה של אנשים מתל אביב נגד התוכנית החדשה לבנות מגדלים

ובתי מלון קרוב לחוף. שלום, מי אתה?

ע'אס: אני עמוס. אני גר לא רחוק מכאן.

ע'אנא: ולמה אתה משתתף בהפגנה?

ע'אס: כי אני נגד התוכנית לבנות מגדלים גבוהים ובתי מלון קרוב לחוף.

ע'אנא: למה?

ע'אס: ליד החוף יש כבר הרבה מאוד מגדלים גבוהים ובתי מלון. כל הזמן אני רואה כאן

עוד מגדל ועוד מלון. לאט לאט אנחנו כבר לא רואים את החוף ואת הנוף של הים.

ע'אנא: החוף של כולם. הוא לא רק של האנשים העשירים במגדלים או של התיירים

בבתי המלון! ויש עוד בעיה. מגדלים גבוהים "סוגרים" את האוויר מהים.

אין לנו אוויר.

ע'אס: יש תוכנית לבנות כאן שלושה מגדלים גבוהים. בכל מגדל כזה יש הרבה

משפחות. לכל משפחה יש מכונית, ולפעמים גם שתיים. הרחובות ליד החוף

קטנים, ואין מקום לכל המכוניות האלה.

ע'אנא: אני יודעת שיש גם תוכנית לבנות פה עוד בתי מלון. יש כל כך הרבה בתי מלון

ליד החוף. אני לא מבינה למה לא לבנות בתי מלון רחוק מהחוף?

ע'אס: כבר לא נשאר פה טבע. אנחנו רוצים חוף ים, ולא רק מגדלים ובתי מלון!

העיתונאי מדבר עם אנשים בהפגנה. נגד מה ההפגנה, ומה האנשים רוצים?

בניין פעל, גזרת נחי ל"י/ל"ה, זמן הווה ושם הפועל

שם הפועל	רבים		יחיד	
	נקבה	זכר	נקבה	זכר
לקנות	קונות	קונים	קונה	קונה
לסוסות	סוסות	סוסים	סוסה	סוסה

וכך גם: רואה, רוצה, בונה, שותה, עושה*, עולה*

* שם הפועל הוא לעשות, לעלות (לעלות).

דוגמות:

- אנחנו כבר לא **רואים** את החוף ואת הנוף של הים.
- למה **לבנות** בתי מלון ליד החוף?

הים של כולם! | תרגיל

Complete the sign for the demonstration.
Write the infinitive based on the verb in bold.

השלימו את השלט להפגנה. כתבו את שם הפועל לפי הפועל המסומן.

1. אנחנו כבר לא **רואים** את הנוף - אנחנו רוצים לראות את החוף!
2. אתם **בונים** ובונים. מספיק עוד מגדלים!
3. מה אתם **עושים** לחוף? אתם הופכים את החוף לרחוב של מגדלים! אתם לא יכולים לעשות את זה!
4. למה רק העשירים **רואים** את הים? כולם רוצים לראות את הים!
5. אתם **קונים** דירות בלי סוף, אבל אתם לא יכולים לשכור את החוף!
6. מישו **עושה** כסף מהחוף. אנחנו רוצים לשכור חיים על החוף!

עברו לפעילויות מתוקשבות

תנו לי גג
אני מתחיל להיות מודאג
תנו לי גג
שיהיה יל"ג, שיהיה של"ג
תתנו לי גג
עם מדרגות או בלי
אני מוכרח למצוא
ת'גג שלי
ברחוב תל-חי
או רות או פרוג
או בר-כוכבא
אני צריך
מקום לאהבה
מקום לעציצים
מקום לתינוקות
כמה אתם חושבים
אני יכול עוד לחכות

כי אני גנוב...

Imagine the man in the song gets what he wants. Describe his house.

תנו לי גג
אני סגור, אני נחנק
תנו לי גג
שיהיה קטן, שיהיה ענק
לא בבלי, לא למד
לא רמת אביב
אני רוצה ת'גג שלי
באמצע תל אביב

כי אני גנוב...

תנו לי גג
אני בכלל לא מפונק
תנו לי גג
שיהיה קק"ל - שיהיה רנ"ק
אני שוחר גגות מילדותי
אצלי כל גג הוא גג משמעותי
ברחוב אמיל זולא
או גרץ
או בר-גיורא
פונה קדימה
או פונה אחורה
פונה אל החצר או אל הרחוב
או הפחים
פונה בכלל אל יתר הגגות המוזנחים

כי אני גנוב...

גנוב על העיר הזאת
נעול עליה
שפוט שלה לכל חיי
לכל חיייה
אז למה היא לא נותנת לי
היא לא נותנת לי
היא לא נותנת לי
גג

תנו לי גג
ואני הופך את העולם
תנו לי גג
על יד הבימה
ליד הים
מול גן העצמאות
או מול המלונות
כל גג שתמצאו
אני מוכן היום לקנות

כי אני גנוב...

1. לפי השיר, מה האיש רוצה?

2. דמיינו שהאיש בשיר מקבל את מה שהוא רוצה. תארו את הבית שלו.

אֶלִירֹן וִיסְמֹן, גִּגִּית תֵּל אֲבִיב, 2011

עברו לעבודה עצמית:
האזנה לשיחה "שוק קח-תן בתל אביב"

חִירִיָּה - מקום טוב ליד תל אביב | מאמר

צילום: אלבטרוס

תל אביב היא עיר גדולה על חוף הים. באזור הזה אין הרים, אבל ליד תל אביב יש הר בשם חִירִיָּה. אם אתם עולים על ההר, אתם יכולים לראות את תל אביב, את יפו ואת הערים ליד תל אביב. הר חירייה הוא הר מיוחד, כי זה הר של זבל.

ההיסטוריה של ההר מעניינת:

5 1952 עד 1998: כל הזבל של תל אביב ושל הערים ליד תל אביב מגיע לחירייה. ב-1998 יש כבר 60 מִטְרִים של זבל. בגלל הר הזבל הזה יש הרבה בעיות אֶקוֹלוֹגִיּוֹת באזור, וְרָאשֵׁי הָעִיר מחליטים שהזבל לא יכול להישאר במקום.

צילום: אריה טננבאום

משנת 1998 הזבל לא ממשיך להגיע להר, והעובדים בפארק מתחילים לשקם* את האזור.

10 היום הר חירייה הוא חלק מפארק גדול וירוק - פארק אריאל שרון. ציפורים וחיות אחרות חוזרות לפארק הגדול והירוק. תלמידים, הורים עם ילדים, חוקרים ותיירים מגיעים לחירייה ללמוד איך הופכים הר של זבל לפארק אקולוגי מיוחד. הם גם לומדים איך למחזר את הזבל ואיך להשתמש שוב בנפירות, בכיסאות, בשולחנות ועוד. הרבה אנשים מטיילים בפארק ברגל או באופניים, עולים על ההר, מסתכלים על הנוף מסביב 15 או יושבים בבית הקפה.

восстанавливать	restaurar	rehabilitate v.	מְשַׁקֵּם, לְשַׁקֵּם פ'
-----------------	-----------	-----------------	-------------------------

1. ליד תל אביב יש הר בשם חירייה. מה מיוחד בהר הזה?

2. למה אנשים באים לחירייה, ומה הם עושים שם?

Complete the sentences using the correct verb in the present tense or the infinitive.
Note: You can use each verb several times.

1. השלימו את המשפטים בעזרת הפועל המתאים בהווה או בשם הפועל. שימו לב: אפשר להשתמש בכל פועל כמה פעמים.

רואה | רוצה | עושה | עולה | קונה | בונה | שותה

שלום, אני מֵרַב ואני מדריכה בחוג אקולוגיה בתל אביב. כל המדריכים וכל הילדים בחוג _____ לשמור על העיר שלנו, על הים והחוף, על נחל הירקון, על האוויר ועל האדמה. לכן אנחנו _____ הרבה דברים: אנחנו ממחזרים נייר, עץ, פלסטיק ועוד. למשל, אנחנו לוקחים שולחנות וכיסאות ישנים ו_____ שולחנות וכיסאות חדשים יחד עם הילדים. ההורים לא מאמינים שהילדים יכולים _____ כיסאות ושולחנות, ארונות ומדפים לספרים.

כל יום אנשים נותנים לנו הרבה בגדים, ספרים ודברים ישנים. פעם בחודש אנחנו _____ שוק. בשוק אנשים לא _____ או מוכרים. הם מְחַלְפִים דברים עם אנשים אחרים - נותנים ולוקחים.

▲ צילום: ערן תורג'מן, 2014

אנחנו גם יוצאים לטיולים. כל חודש אנחנו יוצאים לטיול אקולוגי בחוף הים. הילדים עוזרים לנקות את החוף, כי לא כל כך נעים _____ חוף מלוכלך. בטיולים בחוף אנחנו גם _____ חיות וצמחים מיוחדים.

לפעמים אנחנו מטיילים ליד המגדלים הגבוהים של תל אביב. אנחנו _____ על אחד המגדלים ו _____ את כל העיר עד הים. אנחנו מסבירים לילדים למה אנחנו _____ פארקים וגנים בין הבתים.

פעם בחודש אנחנו נוסעים לחירייה. אנחנו _____ עם הילדים על הר הזבל, או _____ תערוכה בפארק. לפעמים אנחנו גם _____ או אוכלים משהו בבית הקפה של הפארק.

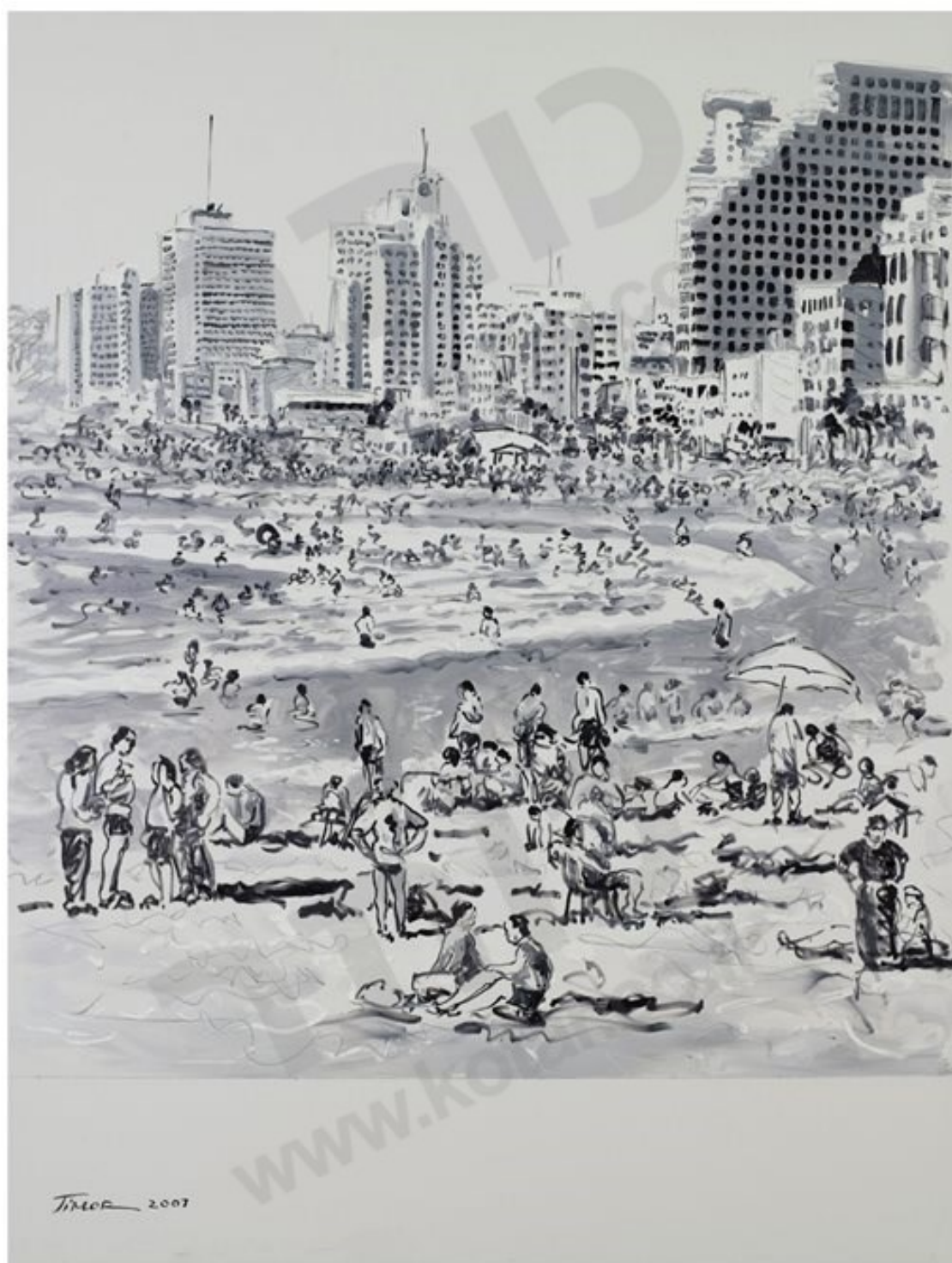
You are members of a nature society in Tel Aviv. Talk about what you do in this club during the month. Start like this:

2. אתם חברים בחוג לטבע בתל אביב. ספרו מה אתם עושים בחוג במשך החודש. התחילו כך:

בכל יום רביעי אני הולך לחוג הטבע בתל אביב. לפעמים אני...

דקנות - בהווה: קונה, קונה, קונה
וכך גם ההווה של: דקנות, דקנות, דקנות
אבל דקנות - בהווה: חי, חי, חי, חי, חי
למה?
ככה זה בעברית!

^ רחל טימור, שפת הים ברקע הטיילת, 2007, טכניקה מעורבת

חולמים | מרדכי גילי

בני אדם מהלכים בחוף בו
מתחילה היבשות ונגמר הים.

בני אדם מהלכים בחוף בו
מתחיל הים ונגמרת היבשת.

כשהם חושבים לרגע על הים
שהנה כאן מתחיל ושמ נעלם

הם חולמים.

1. לפי השיר, מתי ואיפה אנשים חולמים?

2. למה לדעתכם הם חולמים במקום הזה דווקא?

המילים של יחידה 1

שמות עצם	אוויר, אופניים, בית מלון, גנב, הפגנה, הצגה, זבל, זמר, חוף, חוקר, מגדל, מדינה, מעיל, נייר, סמל, עט, עיתונאי, ציפור, ראש עיר, רגל, שחקן, שכונה, תגובה, תערוכה
שמות תואר	איטלקי, גבוה, זול, יפני, מלוכלך, מפורסם, נקי, סיני, עברי, רחוק מ-, שונה
פעלים	הולך ברגל, הופך ל-, מזיז, מחליט, מחליף (את...), ב-, ממחזר, ממשיך, מנקה, משתמש ב-, משתתף ב-, נפגש עם..., סוגר, רוקד
תואר הפועל	דווקא, כאן, לאט, מספיק, פתאום
שונות	בגלל, בין, יכול, מסביב ל-, "מת" על...

עכשיו אנחנו יכולים...

- לתאר את החיים בתל אביב - עיר ליד הים, עם מקומות בילוי ומרכזי תרבות ואומנות;
- לספר על היתרונות ועל החסרונות של החיים בעיר גדולה, על בעיות אקולוגיות בעיר ועל פתרונות שונים;
- לשוחח ולדון בצורך למחזר בגדים ורהיטים;
- להמחזי שיחות וקריאות של מפגינים בנושאים אקולוגיים הקשורים לשמירת הטבע ולחיים בעיר גדולה;
- להשתמש ב"יכול" בארבע הצורות + שם פועל;
- להשתמש בפעלים בבניין פעל בגזרת נחי ל"/ל"ה בזמן הווה ובשם הפועל.

Now we can...

- describe life in Tel Aviv – a city by the sea, with major centers of entertainment, culture and art;
- tell about the advantages and disadvantages of life in a big city, about ecological problems in a city, and about different solutions;
- discuss the need to re-use clothing and furniture;
- act out conversations and rallying cries of people demonstrating about ecological issues related to nature preservation and life in a big city;
- use "יכול" (can) in the four forms + the infinitive;
- use verbs in the *paal* verb patterns in the *lamed yud/hey* root group in the present tense and the infinitive.

יחידה 2 מכף רגל ועד ראש

אנחנו חושבים ש...
פוסט ותגובות

ילדים מציירים
בכיתה איש
שיר ספר

דיוקן
מאמר

ציורים ומילים
שיחה לעבודה עצמית
ברשותו ולא ברשותו
מדרש אנדה

פרסומות -
כולם צריכים הכול!
תרגיל

מי צריך מה?
שיחה
קצת דקדוק:
צריך + שם עצם
קופסה לשונית

"מי שיש לו כאב
הולך לרופא"
שיחה

קצת דקדוק:
צריך + שם פועל
קופסה לשונית

צריך או יכול
תרגיל

תרגול מתקשב

"בא לי" - "לא בא לי"
שיחות

תרגול מתקשב

סיומות הפעלים בהווה
המחברת לעברית של אילן

כי האדם עץ השדה
סיפור עם

קצת דקדוק:
גזרת נחי ע"ו/ע"י
זמן הווה ושם פועל
קופסה לשונית

מה סבתא יודעת
על תרופות?
מאמר

תרופות של
סבתא
שיחה

היא חולה
שיר זמר

בשבילי העברית:
דורית ודורון לא
מסכימים

הרמב"ם - מורה,
פילוסוף ורופא
מאמר לעבודה עצמית

תשובה לשאלה
אם יש אלוהים
שיר ספר

תרגול מתקשב

קרקס
סרט

המילים של
יחידה 2

עכשיו אנחנו
יכולים

אנחנו חושבים ש... | פוסט

איתי

אני לא מבין מה טוב בסלפִי. אתה לא יכול לדעת מה האדם בסלפִי באמת מרגיש או חושב. בסלפִי יש לו תמיד עיניים שמחות, והכול תמיד טוב.

42 19

אנשים כבר לא מַצְלֵמִים נופים או תמונות של אחרים. בתמונות זה רק "אני, אני, אני..." - הינה השיער שלי, הינה האף שלי, הינה הפה שלי...

אני מצלם סלפִי, וכל העולם יודע איפה אני, ומה אני עושה. כך אני מרגיש טוב.

זאת לא בעיה לצלם סלפִי, ואני לא צריך לבקש מאנשים אחרים לצלם. אז למה לא?!

לפעמים אנשים רוצים להיות מיוחדים, אז הם מצלמים סלפִי מְרֻכָּבֵת נוסעת או ממגדל גבוה. זה ממש מְסוּכָּן!

באינטרנט יש מיליונים של תמונות סלפִי. זה כבר לא מיוחד!!!

אנשים כבר לא רואים נופים ומקומות. הרבה חברים שלי חושבים רק איפה לצלם תמונות, ואיזו תמונה לשלוח.

לפעמים אנשים מצלמים רק אֶזֶן אחת או חצי פנים... יש גם תמונות סלפִי של רַגְלִיִּים או של יְדֵיִם... למה זה מעניין?!

אני תמיד אוהב לְקַבֵּל תמונות מהחברים שלי ולראות איפה הם, ומה הם עושים.

אני אוהב סלפִי. אנשים צוֹחֲקִים על הכול וגם על התמונה שלהם.

כתבו עוד תגובה לפוסט.

^ חיה גרץ רן, אימא, ילדה ושדה, 2011, שמן על בד

יְלָדִים מְצִיְרִים בְּכֶתֶה אִישׁ:
 רֹאשׁ כְּמוֹ סִיר
 רֶגֶל כְּמוֹ מְטָאטָא
 וְיָד כְּמוֹ מְגֵרָפָה -
 וְהַמּוֹרָה מְבִיטָה וְאוֹמֶרֶת:
 אֵיזָה עֲבוּדָה יָפָה!

1. המורה מסתכלת על הציור ואומרת: "איזה עבודה יפה!" מה אתם חושבים: למה היא אומרת כך?
2. מה הילד חושב על הדברים של המורה?

דְּיוֹקָן הוא ציור* של אדם. בדיוקן האומן מצייר אדם, ומספר לנו בציור, בלי מילים, על האדם הזה. לפי הפנים, העיניים או הפה של האדם בציור אנחנו יודעים מה הוא מרגיש - אם הוא שמח או עצוב, אם הוא בריא או חולה, אם הוא עשיר או עני. אנחנו יכולים לראות במוזאונים מאות דיוקנאות של אנשים, נשים וילדים.

5 אילו דיוקנאות אומנים מציירים?

הם מציירים דיוקנאות של אנשים עשירים וחשובים. הרבה פעמים האנשים אומרים לאומן מה לצייר או איך לצייר, והוא לא יכול לצייר מה שהוא רוצה, כי הוא מקבל כסף על העבודה הזאת.

10 אומנים לא מציירים רק אנשים עשירים או חשובים. לפעמים הם בוחרים לצייר גם אנשים עם פנים מיוחדים ומעניינים.

יש גם דיוקנאות של האומנים. לפעמים האומן מסתכל בראי ומצייר את הפנים שלו. הדיוקנאות של האומנים מספרים לנו על החיים שלהם, מה הם מרגישים או מה הם חושבים על האיש או על האישה בראי.

שני דיוקנאות של האומן ראובן רובין (1893-1974)

15 ראובן רובין צייר את שני הדיוקנאות בזמנים שונים. בדיוקן הראשון הוא בן יורק. הוא יושב לבד בחדר סגור, בלי חלון ובלי נוף. אולי הוא עצוב ואין לו כוח? אולי הוא חולה? בדיוקן השני רובין בישראל. החדר פתוח, ומהחלון אנחנו יכולים לראות ים, בתים ועצים. בתמונה הזאת הוא בריא והבגדים שלו נקיים ויפים. הוא עובד ומצייר. אנחנו רואים שלאומן בתמונה הזאת יש קשר למקום, לנוף ולאנשים.

* גם צילום או פיסול

Three types of portraits are mentioned in the article. What are they?

Imagine and write two short letters, of 4-5 sentences each, that Reuven Rubin wrote to his friends when he painted each of the portraits.

1. במאמר מוזכרים שלושה סוגים של דיוקנאות. מהם?

2. דמינו וכתבו שני מכתבים קצרים של 4-5 משפטים שכתב ראובן רובין לחברים, כשהוא צייר כל אחד מן הדיוקנאות.

א. ראובן רובין, יומי הראשון בניו יורק, 1921, שמן על בד

א. ראובן דובין, דיוקן עצמי ליד החלון, 1923-1924, שמן על בד

בְּרִשּׁוֹתָו וְלֹא בְּרִשּׁוֹתָו

מדרש אגדה

אָמַר רַבִּי לִוִּי: שִׁישָׁה דְּבָרִים מְשַׁמְשִׁים אֶת הָאָדָם*, שְׁלוּשָׁה בְּרִשּׁוֹתָו* וְשְׁלוּשָׁה אֵינָם* בְּרִשּׁוֹתָו. אֵלוֹ הֵם בְּרִשּׁוֹתָו: הַפֶּה וְהַיָּדַיִם וְהַרְגְלָיִים. וְאֵלוֹ אֵינָם בְּרִשּׁוֹתָו: הָעֵינָיִם וְהָאֹזְנָיִם וְהַחֹטֶם*. וְכִשְׁהִקְדוּשׁ בָּרוּךְ הוּא מְבַקֵּשׁ, אָף* אֵלוֹ שֶׁהֵם בְּרִשּׁוֹתָו אֵינָם בְּרִשּׁוֹתָו. (בראשית רבה, יז)

- מְשַׁמְשִׁים אֶת הָאָדָם = עוזרים לאדם
- בְּרִשּׁוֹתָו (של האדם) = האדם יכול לעשות מה שהוא רוצה.
- אֵינָם = הם לא
- חֹטֶם = אף
- אָף = גם

According to the *midrash*, a person cannot control his eyes, ears and nose. Explain why.

Do you think that a person can control the heart and the head or not? Explain why.

1. לפי המדרש, אדם לא יכול לשלוט בעיניים, באוזניים ובאף. הסבירו למה.

2. האם לדעתכם, הלב והראש הם ברשות האדם או לא ברשות האדם? הסבירו למה.

עברו לעבודה עצמית:
האזנה לשיחה "ציורים ומילים"

^ פנחס ליטביובסקי, **ללא כותרת** ^ פנחס ליטביובסקי, **דיוקן גבר**, צבעי פנדה על נייר

מי צריך מה? | שיחה

- אנ'א: היי, אָמיר.
אנ'א: היי, דנית. מה נשמע?
אנ'א: לא משהו...
אנ'א: למה?
אנ'א: כבר הרבה זמן אני מרגישה שאני לא רואה כל כך טוב. בסרטים אני תמיד יושבת קרוב. גם בכיתה אני לא מצליחה לקרוא מה שהמורה כותב על הלוח. הרופא בִּדֵק את העיניים שלי ואמר שאני צריכה מְשֻׁקְפִּים.
אנ'א: באמת?
אנ'א: כן, אבל אני לא יודעת איזה משקפיים לקנות...
אנ'א: יש לי רעיון: אנחנו יכולים ללכת יחד לקניון. את צריכה משקפיים, ואני צריך נְעִלִים חדשות.
אנ'א: למה?
אנ'א: יש לי כְּאֵבִים ברגליים, והרופא אמר לי שזה בגלל הנעליים. אני צריך נעליים טובות, אבל אני לא כל כך יודע איזה נעליים לקנות.
אנ'א: טוב. מתי אתה רוצה ללכת לקניון?
אנ'א: מחר אחרי הצהריים?
אנ'א: כן. להתראות.

1. לאן אמיר ודנית הולכים מחר אחרי הצהריים? למה?

Act out a similar conversation:

2. המחיצה שיחה דומה:

לאמיר יש כאב גב, והוא צריך כיסא חדש לשולחן המחשב. לדנית יש כאב ביד ימין, והיא צריכה עֶקְבָּר* מיוחד למחשב.

3. בעברית יש מילים קרובות למילה "צריך".
למשל: צָרְכָּן. מה לדעתכם הפירוש של המילה "צרכן" - "קונה" או "מוכר"? הסבירו למה.
Hebrew has words that are similar to "צריך". One example is "צָרְכָּן". What do you think the word "צרכן" means – a buyer or a seller? Explain why.

Служат человеку	siirven al	mouse	עֶקְבָּר ז'
-----------------	------------	-------	-------------

צריך + שם עצם

שם עצם/שם גוף + צריך, צריכה, צריכים, צריכות + שם עצם

דוגמות:

- אני צריך נעליים טובות.
- חנה צריכה משקפיים.
- למה התלמידים צריכים מחשב חדש?
- אני הולך לשוק. אתן צריכות משהו משם?

פרסומות - כולם צריכים הכול! | תרגיל

Complete the advertisements using the words from the word bank.

השלימו את הפרסומות בעזרת המילים במחסן.

כובע חם | ספר טוב | כיסא מיוחד | שמפו טוב | בית בכפר | נעליים טובות | מילון אלקטרוני | משקפיים | ויטמינים

1. רעש? מכוניות? אוויר מלוכלך? אתם צריכים בית בכפר.
2. את לא מבנה את כל המילים? את לא זוכרת איך לכתוב חלק מהמילים? את לפעמים מחפשת מילים? את צריכה _____.
3. אתה לא יכול לראות את האנשים בצד השני של הרחוב? אתה לא יכול לראות את המילים על הלוח? אתה צריך _____.
4. אם אתם אוהבים ללכת הרבה ברגל, אתם צריכים _____.
5. קר לכם בראש ובאוזניים? אתם צריכים _____.
6. יש לכם כאב גב אחרי שעה של עבודה ליד המחשב? אתם צריכים _____!
7. יש לו כאב ראש? אין לו כוח לעשות שום דבר? הוא עייף כל הזמן? הוא צריך _____.
8. את לא מצליחה לסדר את השיער בבוקר? את צריכה _____.
9. משעמם לכם? אתם צריכים _____: "החיים בכיף!"

עברו לפעילויות מתוקשבות

מהי קריקטורה? | מאמר

קריקטורה היא ציור מְצַחֵיק. האומן מצייר בקריקטורה אדם או מְצַב בדרך מצחיקה, ואומר לנו מה הוא חושב על האדם או על המצב. למשל, אם לאדם יש אוזניים גדולות, האומן בוחר לצייר את האוזניים גדולות מאוד, ואם לאדם יש פה גדול - בקריקטורה הפה שלו גדול עוד יותר.

5 בהרבה עיתונים בעולם יש קריקטורות של אנשים מפורסמים כמו מלכים, פוליטיקאים, שחקנים וזמרים. לפעמים הקריקטורות "צוחקות" על אנשים במצבים שונים בחיי היום-יום, כמו מורים ותלמידים, הורים וילדים או רופאים וחולים.

Describe the situation in each caricature.
In your opinion, what does the artist think about the situation?

תארו את המצב בכל קריקטורה.
מה לדעתכם האומן חושב על המצב הזה?

2

3

4

1. ציור: אדר דריאן
2. ציור: דניאלה לונדון-דקל
3. ציור: פרידל שטרן
4. ציור: אדר דריאן

"מי שיש לו כאב הולך לרופא" (בבא קמא, מו) | שיחה

- גיל:** שלום.
רופא: מה שלומך?
גיל: לא כל כך טוב.
רופא: למה? מה אתה מרגיש?
גיל: כבר שלושה ימים אני קם עם כאב ראש וכאב אוזניים.
רופא: יש לך גם חום?
גיל: כן. יש לי חום לא גבוה כבר שלושה ימים.
רופא: יש לך גם כאב גרון?
גיל: כן, וזאת הבעיה. ביום רביעי יש לי הופעה עם הלהקה שלי, ואני לא יכול לשיר.
רופא: טוב. אני צריך לבדוק את הגרון ואת האוזניים שלך.

.....

- רופא:** כן. זאת שפעת. הרבה אנשים חולים עכשיו בשפעת.
גיל: אז מה אני צריך לעשות?
רופא: אתה צריך לנוח ולשתות הרבה תה. אתה יכול גם לשים דקש ולימון בתה.
 זה עוזר! אם יש לך חום, אתה צריך לקחת כדור נגד חום כל ארבע שעות.
גיל: ומה עם ההופעה?
רופא: עד יום רביעי יש עוד זמן. היום ומחר אתה צריך לנוח בבית.
גיל: ואחר כך?
רופא: אם אין לך חום ואתה מרגיש טוב, אתה יכול ללכת לבית הספר. אתה צריך אישור מחלה* לבית הספר?
גיל: כן, תודה.
רופא: הינה, בבקשה. תהיה בריא!

Большничный лист	certificado de enfermedad	doctor's note	אישור מחלה ז'
------------------	---------------------------	---------------	---------------

- 1.** גיל חולה. מה יש לו?
2. מה גיל צריך לעשות?

Complete the note that the doctor writes for Gil.

3. השלימו את הפתק שהרופא כותב לגיל.

שם החולה: _____

תאריך: _____

כתובת: _____

תיאור המחלה: _____

טיפול: _____

data	fecha	date	תאריך ז'
адрес	dirección	address	כתובת ז'
описание болезни	descripción de la enfermedad	description of illness	תיאור מחלה ז'
лечение	atención, tratamiento	treatment	טיפול ז'

Below are doctor's notes for different patients. Act out conversations between the doctor and the patient, based on each doctor's note.

4. לפניכם אישורי מחלה של רופאים לחולים שונים. המחזו שחות בין הרופא לחולה, לפי כל אישור מחלה.

שם החולה: דניאלה תמרי
תאריך: 15-03-2016
כתובת: רחוב יהודה הלוי 67, קרית שמונה
תיאור המחלה: כאב גב וכאב רגליים
(אחרי טיול של שבוע בהרים)
טיפול: כדור נגד כאבים כל 4 שעות

שם החולה: ניר כהנוב
תאריך: 05-12-2016
כתובת: קיבוץ מחניים
תיאור המחלה: כאב ביד שמאל
(אחרי משחק כדורסל)
טיפול: כדור נגד כאבים

שם החולה: תומר נחמה
תאריך: 01-01-2016
כתובת: רחוב הים 4, אילת
תיאור: אלרגיה לטחינה
טיפול: תרופה נגד אלרגיה

צריך + שם פועל

שם עצם/שם גוף + צריך, צריכה, צריכים, צריכות + שם פועל

דוגמות:

- דני צריך לכתוב היום עבודה בתנ"ך.
- חנה צריכה לקום מוקדם.
- מתי אתם צריכים לצאת?
- אני לא יודע מתי הן צריכות לבוא.

צריך או יכול | תרגיל

Complete the sentences using the words:

השלימו את המשפטים בעזרת המילים:

יכול | יכולה | יכולים | יכולות | צריך | צריכה | צריכים | צריכות

1. את _____ יכולה לקחת את התרופה עם מים או בלי מים.
2. אני רוצה לבדוק את הגרון שלך. את _____ לפתוח את הפה ולומר: אָאָאָאָ...?
3. אני _____ ללכת לרופא עיניים, כי אני לא רואה כל כך טוב.
4. רותי וחנה הולכות לבית מרקחת, כי הן _____ לקנות תרופה נגד אלרגיה.
5. לדניאל יש כאבים חזקים ברגל שמאל. היא לא קמה מהמיטה, כי היא ממש לא _____ לזוז.
6. ד"ר לוי היא רופאת שיניים. היא לא יודעת מה הסיבה לכאב הבטן שלך, והיא לא _____ לומר לך מה הבעיה.
7. הרופא לא _____ לומר לך למה יש לך כאבים בגב. אתה _____ לקחת כדורים נגד כאבים שלושה ימים, ואם הכאב נמשך - לחזור לרופא.
8. הפנים שלכם כל כך אדומים. אתם _____ להיכנס הביתה ולא לשחק בשמש.

9. אני חושב שיש לו שפעת, אבל אני לא _____ לדעת מה הבעיה שלו
בלי לבדוק את האוזניים ואת הגרון שלו.

10. אני לא רופאה, אבל אני רוצה לעזור לך. אני _____ לתת לך תה חם
או מרק טוב, אבל אני חושבת שאת _____ לראות רופא.

11. אני לא מבינה למה אתה הולך לחוג כדורגל עכשיו. אם אתה חולה,
אתה _____ לנוח בבית ולא לעשות ספורט.

מה הילדה צריכה לעשות?

עברו לפעילויות מתוקשבות

היא חולה

| מילים ולחן: דני סנדרסון ומנחם זילברמן

פְּתָחָה יִלְקוּט כְּזָבִים
לא הֶעֱלֵתָה חִיּוֹה.
שָׁמְעָה תִּגְשָׁשִׁים
הִגִּיבָה בְּדַכְדּוּה.
שׁוֹכְבָת, חוֹשְׁבָת
מִנִּין הִישׁוּעָה
הִיא חוֹלָה, הִיא חוֹלָה,
רַק אֲנִי אֶצִּיל אוֹתָה.

הִיא חוֹלָה, הִיא חוֹלָה...

אַרְבָּעָה עֶשְׂרֵי רוֹפְאִים
וְשִׁבְעַת אַחִיּוֹת
בְּדָקוּ אוֹתָה מוֹמָחִים
מִפֶּל הָאֲרָצוֹת.
לְמַדּוּ בְּאִיטָלְיָה
שָׁנִים שֶׁל רְפוּאָה
וְאֲנִי מִנְתִּנָּה
וַיֵּשׁ לִי תִתְשׁוּבָה.

הִיא חוֹלָה, הִיא חוֹלָה...

כּוֹאֵב לָהּ קֶצֶת הָרֹאשׁ
קָשָׁה לָהּ לְהִירָדֵם
נֶאֱנַחַת עַד שְׁלוֹשׁ
בְּעֶצֶב מִתְקַדֵּם
שׁוֹכְבָת, חוֹשְׁבָת
מִנִּין הִישׁוּעָה
הִיא חוֹלָה, הִיא חוֹלָה,
רַק אֲנִי אֶצִּיל אוֹתָה.

לְקַחָה שְׁנֵי וִיטָמִין
לְקַחָה שְׁנֵי אֶקְמוֹל
בְּלָעָה שֵׁשׁ אוֹפֵטְלִגִין
נִיסְתָּה כְּבָר אֶת הַכּוֹל.
בְּבִית הַמְרַקְחָת
יִשְׁנֶה מִדְּרֵךְ עַל שְׁמָה.
הִיא חוֹלָה, הִיא חוֹלָה,
רַק אֲנִי אֶצִּיל אוֹתָה.

הִיא חוֹלָה, הִיא חוֹלָה,
רַק אֲנִי אֶצִּיל אוֹתָה.
הִיא חוֹלָה, הִיא חוֹלָה,
רַק אֲנִי אֶצִּיל אוֹתָה.
בְּזִרְעוֹתַי תִּמְצָא אֶת הַתְּרוּפָה.

הַבְּחוּרָה רוֹצָה לִהְיוֹת בְּרִיאָה, אֲבָל הִיא לֹא מַצְלִיחָה.

מָה הִיא עוֹשָׂה?

תרופות של סבתא | שיחה

יוסי: הלו, סבתא?

סבתא: הלו? יוסי?

יוסי: כן. סבתא...

סבתא: מה קרה?

יוסי: לא קרה שום דבר...

סבתא, את תמיד יודעת איזו

תרופה לתת לכל כאב. מה את אומרת אם יש כאב בטן?

סבתא: לכאב בטן אתה צריך לשתות מרק חם.

יוסי: אה... ומה לשפעת?

סבתא: לשפעת - אתה צריך לשתות תה ירוק.

יוסי: ולכאב אוזניים?

סבתא: לכאב אוזניים? אתה צריך לשים שמן זית בתוך האוזן.

יוסי: ורגע... רגע... מה יש לכאב רגליים?

סבתא: כאב רגליים... אתה צריך לשים את הרגליים במים חמים עם מלח.

יוסי: מה עם כאב עיניים?

סבתא: לכאב עיניים - אתה צריך לשים תה קמומיל על העיניים!

יוסי: סבתא, ומה יש לך לכאב לב?

סבתא: אוי, מתוק של סבתא... לכאב לב - אתה צריך לאכול עוגה של סבתא!

1. יוסי שואל את סבתא על תרופות לכאבים.

על אילו תרופות הוא מדבר, ומה התרופה של סבתא לכל כאב?

Act out a similar conversation between Yossi and his grandmother based on the list:

2. המחיצו שיחה דומה של יוסי עם סבתא לפי הרשימה:

• כאב גרון - חלב חם, ביצה ודבש

• כאב גב - מקלחת חמה

• כאב ראש - תפוח אדמה על הראש

• כאב שיניים - שום על השיניים

מה סבתא יודעת על תרופות?

| מאמר

"יש לכם כאב גרון? מים עם מלח, חלב חם עם ביצה ודבש או בצל בדבש יכולים לעזור."

"אתם לא ישנים טוב בלילה? חומוס יעזור לכם לישון טוב."

"יש לכם שפעת? אתם צריכים מרק עוף, ולצמחונים - מרק ירקות."

מים עם מלח, בצל בדבש ומרק עוף הם דוגמות ל"תרופות סבתא". אלה לא תרופות 5
"מדעיות", אבל הרבה אנשים מאמינים כבר מאות שנים שהן יכולות לעזור נגד כאבים ומחלות.

הרבה חוקרים ורופאים מאמינים ש"תרופות סבתא" יכולות לעזור נגד כאבים ומחלות. 10
החוקרים אומרים ששמן דגים יכול לעזור נגד מחלות לב, ושום יכול לעזור נגד כאבים. אנשים קוראים לשום "האָנטיבִּיּוֹטִיקָה של הטבע" - אומר אחד החוקרים. "בדקנו מה יש בשום, ואנחנו מבינים שהוא באמת יכול לשמור על הגוף ממחלות ומכאבים כמו כאב שיניים וכאב בטן." חוקרים מצאו שגם מרק עוף עוזר. "הוא טוב נגד כאבי גרון" - הם אומרים.

יש "תרופות סבתא", ויש גם עצות לחיים בריאים. למשל, לא לצאת מהבית אחרי מקלחת או לשמור על רגליים חמות בחורף. כמו "תרופות הסבתא" גם העצות האלה לא מדעיות, 15
אבל הרבה חוקרים מאמינים שחלק מהעצות נכונות. לדוגמה, חוקרים בדקו את הקשר בין הטמפרטורה של הגוף לשפעת. הם מצאו שאנשים עם רגליים קרות באמת חולים יותר בשפעת.

The article is about folk remedies and advice for healthy living. Give examples from the article for each topic.

Give more examples of folk remedies and advice for healthy living.

1. המאמר מדבר על "תרופות סבתא" ועל עצות לחיים בריאים. תנו דוגמות מן המאמר לכל דבר.

2. תנו דוגמות נוספות ל"תרופות סבתא" ולעצות לחיים בריאים.

בניין פעל, גזרת נחי ע"ו/ע"י, זמן הווה ושם הפועל

שם הפועל	רבים		יחיד	
	נקבה	זכר	נקבה	זכר
לְקוֹם*	קָמוּת	קָמִים	קָמָה	קָם
לְשִׁיר**	שָׁרוּת	שָׁרִים	שָׁרָה	שָׁר
לְסַאם, לְסִים	סָסוּת	סָסִים	סָסָה	סָס
* וכך גם: גָר, רָץ, טָס, קָם, נָח, זָז, בָּא (אבל: בָּא - לְבֹא) ** וכך גם: שָם				
דוגמות: - כבר שלושה ימים אני קם עם כאב ראש וכאב אוזניים. - אתה יכול לשים דבש ולימון בתה. זה עוזר! - אתה צריך לנוח בבית היום ומחר.				

"בא לי" - "לא בא לי" | תרגיל

Listen to the conversations and answer the questions.

הקשיבו לשיחות וענו על השאלות.

1. - למה את לא נותנת לו לרוץ?

- כי לא בא לי לרוץ - אין לי כוח!

שאלה: מי רוצה לרוץ, ומי לא?

המשך התרגיל <

2. - הינה מיץ, זה יעזור לך לקום!

- אוי, לא בא לי לקום!

שאלה: למה אימא באה עם מיץ
למיטה של הבת שלה?

3. - אבא, למה אתה שר? אתה מוכן

לא לשיר ברחוב...?

- אבל בא לי ללכת ברחוב ולשיר!

שאלה: הילד כועס על אבא. למה?

4. - למה את לא קמה מהכיסא
והולכת? לא טוב לשבת בלי
לזוז!

- אני חושבת שיש לי שפעת.
לא בא לי לזוז לשום מקום!

שאלה: ההורים דואגים לילדה. למה?

5. - למה את פותחת את החלון?

- בא לי להרגיש את השמש ולראות את השמיים.

שאלה: למה הילדה פותחת את החלון?

6. - למה הן לא נחות?

- כי בא להן לרוץ!

שאלה: מה הן עושות, ומה הן לא עושות?

7. - אז... מה את רואה בחלום שלך כל לילה?

- בחלום אני רואה בית עם הרבה חדרים. בא לי לגור בבית הזה.

שאלה: בחלום הילדה רואה בית. הילדה גרה בבית הזה?

עברו לפעילויות מתוקשבות

הלכר - ללמל, ולנקלה - ללמלל
 הלכר - מלמל, ולנקלה - מלמלל
 הלכר - מלמלל, ולנקלה - מלמללל
 הלכר - נלנל, ולנקלה - נלנלל
 הלכר - מלמלל, ולנקלה - מלמללל?
 הלכר - קלל, ולנקלה - קללל?
 הלכר - קל, ולנקלה - קלל?
 ללמל פלמל קלל ולפלמל קלל?

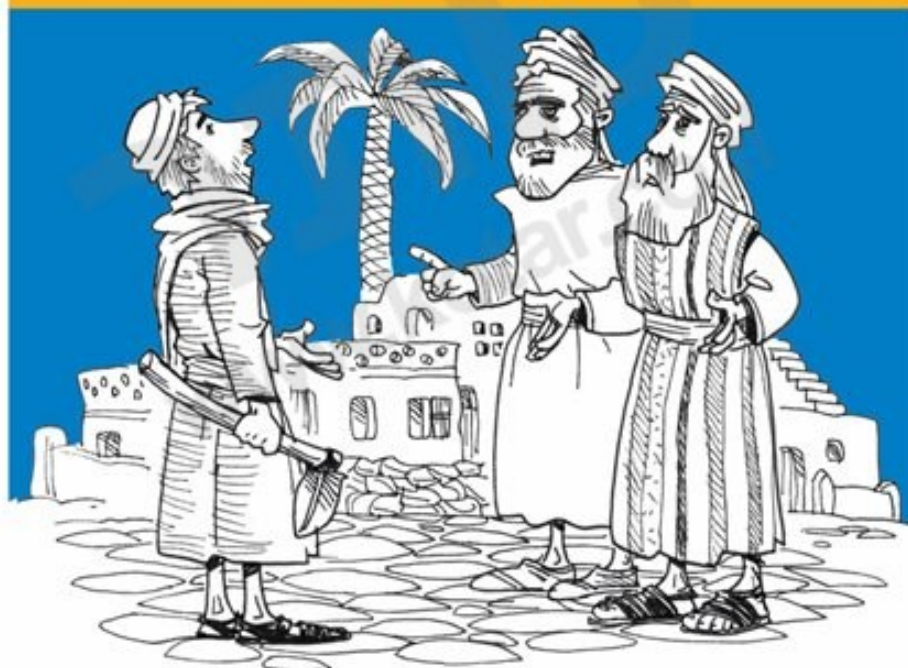
ככה לל הלללללל

ללללללל

כּי האדם עץ השדה

סיפור עם
 • עברו לשיעור דיגיטאלי (דברים כ, 19)

בשבילי העברית:

דורית ודורון לא מסכימים | תרגיל

Match a sentence from the sentence bank to each conversation.

התאימו לכל שיחה משפט ממחסן המשפטים.

- ~~הוא באמת חכם ומבין מהר, אבל הוא לא אוהב ללמוד הרבה.~~
- הוא רק מסתכל בחנויות שם. אני אומר לך שהוא לא קונה שום דבר.
- אני חושב שהוא לא עוזר לאף אחד.
- אבל לפעמים הוא ממש לא יודע מה לעשות.
- אבל הוא אף פעם לא מספר שהוא מצליח. הוא ממש לא חושב שהוא טוב יותר מאחרים.
- אבל הוא ממש יודע לשמור דברים ולא לדבר על זה עם אף אחד.
- אבל אני יודע שהוא מתנדב ועוזר לאנשים מבוגרים בשכונה.
- ממש לא נכון. הוא שומע שיר פעם אחת, ויכול לשיר את השיר נכון.
- לא נכון! הוא אף פעם לא עוזר לאחרים.

1. דורית: לדני יש ראש טוב. למה הוא לא מצליח בלימודים?

דורון: הוא באמת חכם ומבין מהר, אבל הוא לא אוהב ללמוד הרבה.

2. דורית: כל הכבוד לחנן. הוא תמיד נותן יד לכולם!

דורון:

3. דורית: נועם הוא עשיר! גם בטיול הזה הוא חושב על כל דבר. הוא עם שתי רגליים על האדמה.

דורון:

4. דוריא: יונָתן כותב שיש הרבה דברים יפים בקניון, והוא רוצה הכול. לא חשבתי שיש לו עיניים גדולות.

דוריא:

5. דוריא: אני יותר לא מספרת לאָלון שום דבר, כי הוא כל פעם הולך לספר לכולם. יש לו פה גדול!

דוריא:

6. דוריא: שמעת את אָבי מנגן? הוא ממש לא יודע לנגן! אין לו אוזן טובה.

דוריא:

7. דוריא: יוֹרם הולך עם האף בשמיים, כי הוא קיבל ציון גבוה בבחינה.

דוריא:

8. דוריא: יוֹסֵף תמיד חושב על כולם. יש לו לב טוב.

דוריא:

9. דוריא: חָנוֹךְ אף פעם לא עוזר ולא מוכן לעבוד אם הוא לא צריך. הוא ממש ראש קטן.

דוריא:

עברו לעבודה עצמית: קריאת המאמר
"הַרְמֵזִים - מורה, פִּילוסוֹף ורופא"

עברו לפעילויות מתוקשבות

^ צילום: גיא כהן, צבעוני לצד סלע באזור מצפה רמון, 2012

תשובה לשאלה אם יש אלוהים

| מנחם בן

מי פסל את החיות ואת הים,
את צבעוני-ההר, את הצהב,
את החיים ואת המות, את הרע ואת הטוב
ואת כתפי הנשים הרועדות.

למה השיר הוא "תשובה לשאלה אם יש אלוהים"?

קרקס

עברו לסרט ולפעילות מתוקשבת

המילים של יחידה 2

שמות עצם	אֶזְנוֹן, אֶף, בֵּית מִרְקַחַת, גֶּב, גּוֹף, גְּרוֹן, דָּבָשׁ, דִּיּוֹקָן, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, חוֹם, יָד, יָמִין, כָּאֵב, כְּדוּר, כּוֹבֵעַ, כֶּף רֶגֶל, לֵב, מַחְלָה, מַצֵּב, מִשְׁקָפִיִּים, נֶעֱל, סְוּדָר, סִפְרָד, עוֹף, עֵין, עֵצָה, פָּה, פּוֹלִיטִיקָאִי, פָּנִים, קָרְקַס, רֹאשׁ, רוֹפֵא, שִׁיעוּר, שְׂמָאל, שֵׁן, שִׁפְעָה, תְּרוּפָה
שמות תואר	חָכָם, מְדַעִי, מוֹכֵן, מְסוּפֵן, מִצְחִיק, עָנִי
פעלים	בּוֹדֵק, בּוֹחֵר אֶת.../ב-, דּוֹאֵג ל-, זָז, מְסַכֵּים, מַצְלֵם, מְקַבֵּל, נָח, עוֹנָה עַל... ל-, צוֹחֵק מ-/עַל..., שֵׁר
שונות	(לא) מִשְׁהוּ, צָרִיךְ

עכשיו אנחנו יכולים...

- לתאר גוף ופנים של אנשים שונים בתמונות ובציורים;
- לדון ב"תרבות הסלפי" - מה משמעותה, מה טוב ומה רע בתרבות הזאת;
- לדון בתפקיד הדיוקן והסיבות ליצירת דיוקנאות לאורך ההיסטוריה של האומנות;
- לדון ולשוחח על קריקטורות בכלל ועל כאלה שמתארות רופאים וחולים בפרט;
- לדון ב"תרופות סבתא" ובניסויים לבדיקת השפעת התרופות העממיות על הבריאות ועל ההרגשה הטובה;
- לשוחח עם רופא על כאבים ותרופות ולנסח אישורי מחלה;
- לתאר אדם ותכונות בעזרת מבעים הקשורים לאיברי גוף שונים;
- לספר על עצותיו של הרמב"ם בנושאי בריאות ומניעת מחלות;
- להשתמש בהקשרים מתאימים במבנה: "שם עצם/שם גוף + צריך + שם עצם", ובמבנה: "שם עצם/שם גוף + צריך + שם פועל";
- לזהות, להטות ולהשתמש בפעלים בבניין פעל, גזרת נחי ע"ו/ע"י בהווה.

Now we can...

- describe the bodies and faces of different people in paintings and photographs;
- discuss the "selfie culture" – what does it mean, and what's good and what's bad about this culture;
- discuss the function of portraits and the reasons for the creation of portraits throughout the history of art;
- discuss caricatures in general and specifically, caricatures of doctors and patients;
- discuss folk remedies and attempts to test the influence of folk remedies on health and well being;
- speak with a doctor about pains and medications and write doctor's notes;
- describe a person and the person's characteristics using expressions connected to different body parts;
- discuss the Rambam's advice about good health and preventing disease;
- use the "noun/pronoun + צריך + noun" structure and the "noun/pronoun + צריך + infinitive" structure in the appropriate contexts;
- identify, conjugate and use verbs in the *paal* verb pattern in the present tense.

יחידה 3 תתחדשו!

אנחנו חושבים ש...
פוסט ותגובות

בלי מותגים
שיחה

מה אתם לובשים?
ריאיון

הזמנים שונים,
אבל הבגדים
נשארים?
מאמר

בגדים
בישראל -
אז והיום
תמונות

בשמלה
אדומה
שיר זמר

קצת דקדוק: זמן עבר -
גזרת השלמים - א
קופסה לשונית

אז והיום
תרגיל

תרגול מתוקשב

קצת דקדוק: זמן עבר -
גזרת השלמים - ב
קופסה לשונית

תרגול מתוקשב

סיומות הפעלים
בעבר
המחברת לעברית
של אילן

וילכשו
פסוקים מן התנ"ך

הבגדים בימים
של התנ"ך
מאמר

בשביל העברית:
לנעול נעליים

מה הוא יכול ללבוש
בבית הספר?
שיחה לעבודה עצמית

חליפה לבן
של החייט
סיפור עם

ורוד לבנות - כחול לבנים?
מאמר לעבודה עצמית

ברחוב שלנו
שיר ספר

עכשיו אנחנו
יכולים

המילים של
יחידה 3

בגד ישראלי
סרט

אנחנו חושבים ש... | פוסט

דורון

אני לא מבין למה אנשים חושבים כל כך הרבה על הבגדים שלהם. הבגדים חשובים, כי בלי בגדים אנחנו לא יכולים לצאת מהבית, אבל למה זה חשוב איזה מעיל אדם לובש, או מה הצבע של הסוודר שלו? העיקר שזה נוח, וזהו!

36 ❤️ 21 🌟 🚩

הבגדים חשובים. קשאנחנו פוגשים אנשים, אנחנו מסתכלים על הבגדים שלהם ומחליטים מי הם ומה הם רק לפי הבגדים.

חברים שלי קונים רק מותגים יקרים - חולצות או מכנסים של השמות הכי גדולים בעולם האופנה, אבל לי זה ממש לא חשוב. אני קונה בגדים פשוטים וזולים.

בגדים זה דבר יפה. אני אוהב לקנות בגדים יפים, ואני אוהב לחשוב כל בוקר מחדש מה ללבוש. זה באמת כיף!

האופנה חשובה, אבל יותר חשוב מה מתאים לי ולא מה עכשיו באופנה.

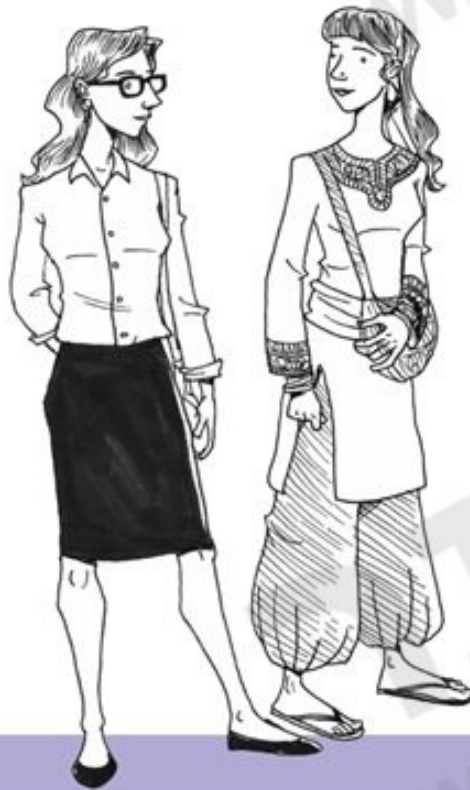
אני בוחרת את הבגדים שלי לפי מה שאני מרגישה. למשל, אם אני עצובה, אני לא לובשת שמלה צהובה או אדומה.

כתבו עוד תגובה לפוסט.

בלי מותגים | שיחה

רוז:

היי, ליהי.

ליהי:

היי, רות. מה נשמע?

רוז:

הכול בסדר. תגידי, את רוצה לבוא לקניון? אני רוצה לקנות שם חולצה.

ליהי:

אבל בקניון יש רק מותגים, וממש יקר שם.

רוז:

אז מה... אני אוהבת מותגים.

ליהי:

את קונה רק מותגים?

רוז:

כן. אלה הבגדים הכי יפים.

ליהי:

זה ממש לא נכון. יש הרבה בגדים יפים, והם לא מותגים.

הם גם הרבה יותר זולים.

רוז:

הם באמת הרבה יותר זולים?

ליהי:

בטח! אם את קונה מותג, את משלמת

הרבה כסף על השם של המותג,

ולא תמיד הבגד יפה או טוב.

רוז:

אהה, חשבתי שהמותג אומר שהבגד טוב

יותר.

ליהי:

ממש לא!

רוז:

אבל את יודעת... אם אני לובשת

מכנסיים של חנות מפורסמת, כולם

מסתכלים, ואני מרגישה מיוחדת.

ליהי:

אוי, רות, את מיוחדת בלי קשר לחצאית

שאת לובשת או לסוודר שאת קונה. זה

לא חשוב אם את לובשת מותגים או לא,

את תמיד את!

1. למה רות קונה בחנויות מותגים, ולמה ליהי לא קונה בחנויות מותגים?

2. מה אתם חושבים על הדברים של ליהי?

3. אתם קונים מותגים? למה כן או למה לא?

מה אתם לובשים? | ריאיון

דָּנָה רוצה לִפְתּוֹחַ חנות חדשה של בגדים ונעליים לִבְנֵי נוער. היא מדברת עם שני תלמידים מבית ספר תיכון ושומעת איך הם בוחרים את הבגדים שלהם, ומה הם לובשים.

- דָּנָה:** שלום, אני דנה, ואני רוצה לפתוח חנות בגדים חדשה לבני נוער. אני יכולה לשאול כמה שאלות?
- רוֹעִי:** כן. בטח.
- דָּנָה:** איך קוראים לכם?
- רוֹעִי:** אני רועי.
- יוֹאָחָן:** ואני יונתן.
- דָּנָה:** נעים מאוד. השאלה הראשונה שלי: אילו נעליים אתם קונים - נעלי עור, נעלי ספורט או סנדלים?
- רוֹעִי:** בקיץ אני תמיד הולך בסנדלים, ובחורף - בנעלי ספורט. אין לי נעליים מעור.
- יוֹאָחָן:** אני אף פעם לא קונה סנדלים. אני תמיד הולך בנעליים מעור. רק לשיעורי ספורט אני מגיע בנעלי ספורט.
- דָּנָה:** תודה. אני רוצה לדעת איך אתם מחליטים מה לקנות. אתם אוהבים לקנות בגדים בחנויות רגילות או בחנויות מותגים?
- יוֹאָחָן:** אני קונה רק מותגים.
- רוֹעִי:** אם אני אוהב משהו, אני קונה. לא אֶקָּפֶּת לִי אם זה מותג או לא.
- דָּנָה:** אני מבינה. תגידו, יש לכם בגדים ליום-יום ובגדים לשבת ולחג?
- יוֹאָחָן:** בטח, יש לי בגדים לבית הספר, ויש לי בגדים מיוחדים לחגים ולשבת. בחגים אני לובש תמיד חולצה עם כְּפָתוֹרִים, לפעמים גם זִיקָט. לבית הספר אני לובש ג'ינס וחולצה רגילה, בלי כפתורים.
- רוֹעִי:** אין לי בגדים מיוחדים לחגים ולשבת. אני לובש בגדים פשוטים ונוחים גם לבית הספר וגם לחגים.
- דָּנָה:** עוד שאלה: אתם לובשים רק בגדים אוֹפֵּנְתִּים, או שהאופנה לא חשובה לכם?
- רוֹעִי:** אני אוהב בגדים נוחים. זה הכי חשוב לי. לא כל כך אכפת לי מה באופנה.

לי כן אכפת אם הבגד באופנה או לא. עכשיו למשל הצבע השחור באופנה, ואני קונה הרבה בגדים בצבע שחור.

יונתן:

או קיי. אתם קונים גם בחנויות "יד שנייה", או שאתם קונים רק בגדים חדשים? אני קונה לפעמים בחנויות "יד שנייה", ולפעמים אני גם מקבל בגדים מאנשים אחרים. יש לי מעילים, סוודרים וחולצות מבני הדודים שלי. אם הבגדים נוחים, למה לא?!

דנה:

רועי:

דודה שלי נותנת לי לפעמים בגדים של הבנים שלה. אני לובש את הבגדים שלהם, אם הם מתאימים לי. אבל אני גם אוהב לקנות וללבוש בגדים חדשים.

יונתן:

איזה בגדים אין לכם בארון?

דנה:

אני חושב שיש לי הכול: מכנסיים, חולצות, סוודרים, וגם ז'קט לחג ולשבת. לי יש מכנסיים ארוכים, מכנסיים קצרים, חולצות וסוודרים. אין לי ז'קטים.

יונתן:

רועי:

Describe what's in Roi's closet and what's in Yonatan's closet.

תארו מה יש בארון של רועי, ומה יש בארון של יונתן.

מילים: רותי ספרוני
 לחן: יאיר רוזנבלום
 לחן בית אחרון: יאיר שרגאי

בְּשִׁמְלָה אֲדָמָה

וְכָל הָרִי הַגֶּעֶשׁ וְכָל הַסְּעָרוֹת
 וְכָל הָאֲרִיּוֹת וְכָל הַנָּמְרִים
 וְכָל הַגְּדֹלִים וְכָל הַחֲכָמִים
 עֹמְדִים מְבִישִׁים
 וְלֹא מוֹצְאִים תְּשׁוּבָה.

אוֹתִיּוֹת עֲצְרוּ אֶת הַשּׁוּרוֹת
 יִלְדָּה קִטְנָה, יְחִידָה וְתִמָּה
 עֹמְדָה וְשֹׁאֵלָה "לָמָּה?"
 וְכָל הַסְּפָרִים וְכָל הַמַּחְבְּרוֹת
 חִפְּשׁוּ בֵּין הַכְּתוּבִין
 וְלֹא מָצְאוּ תְּשׁוּבָה.

בְּשִׁמְלָה אֲדָמָה וְשִׁתִּי צְמוֹת
 יִלְדָּה קִטְנָה, יְחִידָה וְתִמָּה
 עֹמְדָה וְשֹׁאֵלָה: "לָמָּה?"
 וְכָל הָרִי הַגֶּעֶשׁ וְכָל הַסְּעָרוֹת
 עֹמְדוֹ מְזַעֲפִים
 וְלֹא מָצְאוּ תְּשׁוּבָה.

בְּשִׁמְלָה אֲדָמָה וְשִׁתִּי צְמוֹת
 יִלְדָּה קִטְנָה, יְחִידָה וְתִמָּה
 עֹמְדָה וְשֹׁאֵלָה - לָמָּה?
 וְכָל הַתּוֹתָחִים וְכָל הַחֲלִילִים
 וְכָל הַגְּדֹלִים וְכָל הַחֲכָמִים -
 עֹמְדוֹ חוֹרֵי פָנִים -
 וְלֹא מָצְאוּ תְּשׁוּבָה.

הַחַיּוֹת עֲצְרוּ מְרוּצָתָן
 יִלְדָּה קִטְנָה, יְחִידָה וְתִמָּה
 עֹמְדָה וְשֹׁאֵלָה "לָמָּה?"
 וְכָל הָאֲרִיּוֹת וְכָל הַנָּמְרִים
 עֹמְדוֹ שְׁמוּטֵי רִאשִׁים
 וְלֹא מָצְאוּ תְּשׁוּבָה.

על מה לדעתכם הילדה שואלת "למה"? תנו דוגמות לשאלות של הילדה הקטנה.

דוגמה: למה אין שלום בעולם?

^ נעמה הגלעד, שומלה, מתוך התערוכה: "חצר אחורית", 2003, טכניקה מעורבת

בגדים בישראל - אז והיום

אנשים בתל אביב, יולי 2016

אופנה ישראלית, דצמבר 2015

אזור הרובע היהודי, ירושלים, יולי 2015

^ קבוצת עולים מתנועת "מכבי הצעיר"
ביישוב ציפורי ב', קיץ 1949

^ יהודים ליד הכותל, ירושלים, 1908

^ מלכות יופי מדגמנות את
האופנה בתחילת שנות ה-50 של המאה העשרים, תל אביב

הזמנים שונים,

אבל הבגדים נשארים?

מאמר

אילו בגדים לבשו האנשים לפני מאה שנה? למה הם בחרו בבגדים האלה? האם יש הבדלים בין הבגדים לפני מאה שנה ובין הבגדים של היום?

מתמונות ישנות של אנשים בערים, בקיבוצים ובמושבים אנחנו יכולים ללמוד על ההיסטוריה של האופנה בארץ ישראל.

5 הַחֲלוּצִים* במושבים ובקיבוצים עבדו בשדות וחיפשו בגדים נוחים ופשוטים לעבודה. הגברים לבשו מכנסיים רחבים וחולצות מִבְּד פשוט, והנשים לבשו שמלות רחבות בצבע אחד או מכנסיים וחולצה.

גם היום הרבה ישראלים מחפשים בגדים נוחים ופשוטים. הם לובשים לעבודה במשרד, בבנק או בחנות חולצה פשוטה ומכנסי ג'ינס והולכים בסנדלים נוחים.

10 חֲרָדִים בירושלים ובצפת לפני מאה שנה לבשו מעילים שחורים וארוכים וכובעים שחורים גדולים, והנשים לבשו שמלות ארוכות וצְעִיפִים רחבים וגדולים על הראש. הם ביקשו לשמור על המסורת של העולם הישן. "כך הסבים והסבתות שלנו התלבשו, וכך גם אנחנו צריכים להתלבש" - הם אמרו.

15 אם אתם מטיילים ברחובות מִאָה שְׁעָרִים בירושלים או ברחובות בְּנֵי בָרֶק וצפת, אתם יכולים לראות גם היום גברים במעילים ארוכים ונשים בחצאיות ובחולצות ארוכות ובגָרְבִּיִּים שחורים. גם היום הם מאמינים שהם צריכים להמשיך ולשמור על המסורת של פעם.

20 לפני מאה שנה גברים ונשים בארץ ישראל לבשו בגדים חדשים ואופנתיים. אנשים בתל אביב ובזִכְרוֹן יַעֲקֹב, בירושלים ובִּרְאשׁוֹן לְצִיּוֹן חיפשו בעיתונים את "המילה האחרונה" באופנה. הם שילמו הרבה כסף, וחיִיטִים תָּפְרוּ להם בגדים כמו בִּפְרִיז ובלוֹנְדֹן. הם טיילו בבגדים האלה ברחובות העיר וישבו בבתי הקפה של תל אביב הקטנה.

גם היום הרבה ישראלים לובשים את "המילה האחרונה" באופנה של אמריקה ושל אירופה. הם גם מחפשים ומזמינים בגדים באינטרנט.

пионер, первопроходец	pionero	pioneer	חֲלוּצִי ז'
-----------------------	---------	---------	-------------

The article describes the clothes people wore in Israel a hundred years ago, and the clothes people wear now, and why. Complete the table based on the article.

1. המאמר מתאר אילו בגדים אנשים לבשו בארץ ישראל לפני מאה שנה, ואילו בגדים אנשים לובשים היום, ולמה השלימו את הטבלה לפי המאמר.

למה הם לבשו/לובשים את הבגדים האלה?	אילו בגדים הם לבשו/לובשים?	מי האנשים?	
			1
			2
			3
			1
			2
			3

Explain the title of the article.

2. הסבירו את כותרת המאמר.

Write a similar article about the history of clothes in your country: What did people wear a hundred years ago, and what do they wear now, and why?

3. כתבו מאמר דומה על ההיסטוריה של הבגדים בארץ שלכם: מה אנשים לבשו לפני מאה שנה, ומה הם לובשים היום, ולמה?

זמן עבר - גזרת השלמים - א

בניין					
נפעל	הפעיל	התפעל	פיעל	פעל	
נכנסתי	הרגשתי	התנדדתי	דיברתי	שמרתי	אני
נכנסת	הרגשת	התנדדכת	דיברת	שמרת	אתה
נכנסת	הרגשת	התנדדכת	דיברת	שמרת	את
נכנס	הרגיש	התנדב	דיבר	שמר	הוא
נכנסה	הרגישה	התנדבה	דיברה	שמרה	היא
נכנסנו	הרגשנו	התנדבנו	דיברנו	שמרנו	אנחנו
נכנסתם	הרגשתם	התנדדכתם	דיברתם	שמרתם*	אתם
נכנסתן	הרגשתן	התנדדכתן	דיברתן	שמרתן*	אתן
נכנסו	הרגישו	התנדבו	דיברו	שמרו	הם/הן

* שמרתם אבל כולם אומרים: שמרתם.
* שמרתן אבל כולם אומרים: שמרתן.

אז והיום | תרגיל

Complete the second sentence in the present tense according to the first sentence in the past tense.

השלימו את המשפט השני בזמן הווה לפי המשפט הראשון בזמן עבר.

1. אתמול שמעתי שקר, ולבשתי סוודר. גם היום אני שומע שקר, ואני לובש סוודר.
2. לפני שבוע הצלחתי למצוא בגדים זולים באינטרנט והזמנתי את הבגדים האלה. גם עכשיו אני _____.
3. אתמול הוא נכנס לחנויות בגדים בקניון בתשע בבוקר ונשאר שם שלוש שעות. כל יום הוא _____.
4. דודה שלי תמיד לבשה בגדים מיוחדים. היא תמיד מצאה בגד שאין לאף אחת. גם היום היא _____.
5. לפני כמה ימים סידרנו את הארון כי חיפשנו בגדים. עכשיו אנחנו שוב _____.
6. למה יצאת מהבית בלי סוודר, ולמה לא לקחת מעיל? למה את תמיד _____ ולמה את אף פעם _____?
7. הוא הסביר לי איך להגיע לחנות הבגדים שלו, אבל אני לא הצלחתי להבין איפה החנות. עכשיו הוא שוב _____ ואני שוב _____.
8. לפני שבוע החלפתי חולצה חדשה בחנות, כי הרגשתי שהחולצה לא מתאימה לי. גם היום אני _____.
9. סבתא שלי שמרה את הבגדים הישנים ולא זרקה שום בגד. עכשיו גם אימא שלי _____.
10. אתמול הילדים הסתכלו על הבגדים החדשים והתרגשו מאוד. גם היום הם _____.

עברו לפעילויות מתוקשבות

זמן עבר - גזרת השלמים - ב

בניין					
נפעל	הפעיל	התפעל	פיעל	פעל	
נִסְסָתִי	הִסְסָתִי	הִתְסַסָּתִי	סִיִּסָּתִי	סָסָתִי	אני
נִסְסָתְךָ	הִסְסָתְךָ	הִתְסַסָּתְךָ	סִיִּסָּתְךָ	סָסָתְךָ	אתה
נִסְסָתָהּ	הִסְסָתָהּ	הִתְסַסָּתָהּ	סִיִּסָּתָהּ	סָסָתָהּ	את
נִסְסָם	הִסְסָם	הִתְסַסָּם	סִיִּסָּם	סָסָם	הוא
נִסְסָהּ	הִסְסָהּ	הִתְסַסָּהּ	סִיִּסָּהּ	סָסָהּ	היא
נִסְסָנוּ	הִסְסָנוּ	הִתְסַסָּנוּ	סִיִּסָּנוּ	סָסָנוּ	אנחנו
נִסְסָתֶם	הִסְסָתֶם	הִתְסַסָּתֶם	סִיִּסָּתֶם	סָסָתֶם	אתם
נִסְסָתֶן	הִסְסָתֶן	הִתְסַסָּתֶן	סִיִּסָּתֶן	סָסָתֶן	אתן
נִסְסָיו	הִסְסָיו	הִתְסַסָּיו	סִיִּסָּיו	סָסָיו	הם/הן

עברו לפעילויות מתוקשבות

איך אני יכול ללמוד את הסיומות בעבר?

יש לי כמה סימנים:

אני - בְּתַבְתִּי

אתה - בְּתַבְתְּךָ (ת - בְּלִי הָא!)

את - בְּתַבְתְּךָ

אנחנו - בְּתַבְתֵּנוּ

אתם - בְּתַבְתֶּם

אתן - בְּתַבְתֶּן

היא - בְּתַבְתָּהּ (כמו שם עצם בנקבה יחידה: שְׂמֵלָה, חֹלְצָה)

אללמה הוא - בְּתַבְתָּהּ?

ולמה הם והן - בְּתַבְתֵּיהֶן?

ככה זה בעברית!

החברים שלי

ח'ר'ט'ט'

אמרו בצורה דומה פעלים מבניינים אחרים, למשל:
להתנדב, להרגיש, לדבר, להיקנס

^ אומן לא ידוע, שלמה פוגש את מלכת שבא, אתיופיה, המאה ה-20

וְלִבְשׁוֹ | פסוקים מן התנ"ך

וְנָתַן לִי לֶחֶם לֶאֱכֹל וּבִגְד לִלְבָּשׁ (בראשית כח, 20)

וּבִבִּיתִי אֵין לֶחֶם וְאֵין שְׂמֻלָּה (ישעיה ג, 7)

וְנָעֲלֶיהָ תַּשִּׁים בְּרַגְלֶיהָ (יחזקאל כד, 17)

שֶׁל נָעֲלֶיהָ מֵעַל רַגְלֶיהָ (שמות ג, 5)

וּמִכְנָסֵי בֶד וְלִבְשׁ עַל בְּשָׁרוֹ (ויקרא ו, 3)

וְכֹבֵעַ נְחֹשֶׁת עַל רֹאשׁוֹ (שמואל א יז, 5)

וְלִבְשׁ בְּגָדִים אֲחֵרִים (ויקרא ו, 4)

Each of these verses mentions articles of clothing. Highlight them.

בכל אחד מן הפסוקים האלה יש פריטי לבוש. סמנו אותם.

הבגדים בימים של התנ"ך

מאמר

במוזאונים בישראל ובעולם יש הרבה ציורים של אנשים ושל נופים מסיפורי התנ"ך: יש ציורים של אדם וחוה, של אברהם, יצחק ויעקב, של נוח, של משה ועוד. הציורים מתארים את הסיפור בתנ"ך. למשל, אברהם לוקח את יצחק להר המוריה או בת פרעה מוצאת את משה הקטן בנהר.

5 מהציורים האלה אנחנו לא יכולים ללמוד מה האנשים באמת לבשו בימים של התנ"ך, כי הציורים האלה מתארים בגדים מהימים של האומן. כך, למשל, בציור "מציאת משה" בת פרעה והנשים לובשות שמלות ארוכות וכבדות, כמו כל הנשים באירופה לפני 300 שנים. בציור "אברהם ויצחק" הבגדים מתאימים לחורף הקר באירופה, ולא לימים החמים בארץ ישראל.

אברהם ואן דן טמפל, מציאת משה, המאה ה-17

בלתאזר בסצ"אברהם ויצחק, המאה ה-18

10 אנחנו גם לא יכולים ללמוד מהציורים האלה על הנוף בארץ ישראל או במצרים. למשל, בציור "אברהם ויצחק" אנחנו לא רואים את הנוף של ההרים ליד ירושלים. אנחנו רואים נוף באירופה.

למה האומן מצייר את הבגדים האלה ואת הנוף הזה?

האומן מצייר את הבגדים הארוכים והכבדים של האנשים באירופה בחורף ואת העצים הירוקים והגדולים מסביב, כי הוא רואה את האנשים האלה ומסתכל על הנוף הזה.

המשך המאמר <

היום ההיסטוריונים והארכאולוגים יודעים הרבה יותר על הבגדים בימים של התנ"ך. הם מצאו סנדלים וחלקים של בגדים באתרים ארכאולוגיים, ואנחנו יכולים לראות את הבגדים האלה במוזאונים. למשל, במוזאון ישראל בירושלים אנחנו יכולים לראות סנדלים ממדבר יהודה בני אלפיים שנה. הסנדלים האלה שונים מאוד מהנעליים בציורים של האומנים מאירופה.

סנדלים ושאריות אריג ממערות קומראן, מדבר יהודה, מאה ראשונה לפנה"ס - מאה ראשונה לספירה

Look at the painting "Solomon meeting the Queen of Sheba" (page 73), and explain what you learn from the painting about the reality of the artists' lives.

הסתכלו בתמונה "שלמה פוגש את מלכת שבא" (בעמוד 73), והסבירו מה אנחנו לומדים מהתמונה על המציאות של האומנים.

בשבילי העברית: לנעול נעליים | מאמר

משמות עצם שונים לבגדים נולדו פעלים בעברית:
 משם העצם "נעל" נולד הפועל לְנַעוֹל.
 משם העצם "כפתור" נולד הפועל לְכַפֵּת.
 לפעמים ילדים קטנים אומרים משפטים כמו "אימא, אני לא מצליח לְמַכְנֵס את המכנסיים",
 5 או: "את יכולה לעזור לי לְשָׁרוֹל את השרוולים?", אבל אין פעלים כאלה בעברית.
 היום יש גם הפועל "לְסַנְדֵּל". זה פועל חדש, והוא אומר: לסגור משהו, לא לתת לו לזוז.
 למשל: לְסַנְדֵּל מכונית או אופניים.

What verbs were made from the nouns
 "גרב" ו"עניקה"? [Hint: They are
 like the verb "לנעול".]

מהם לדעתכם הפעלים שנולדו משמות
 העצם "חגורה", "גרב" ו"עניקה"?
 [רמז: הם כמו הפועל: "לנעול"]

pykav	manga	sleeve	שרוול ז'
posac	cinturón	belt	חגורה ז'
galctyk	corbata	tie	עניקה ז'

עברו לעבודה עצמית:

האזנה לשיחה "מה הוא יכול ללבוש בבית הספר?"

בְּרָחוּב שְׁלָנוּ | נורית זרחי

בְּרָחוּב שְׁלָנוּ מְטִילִים
חֲלָצוֹת, כִּפְפוֹת וּמַעֲלִים,
בֵּין הַבָּתִּים - בְּחִנְיֹת -
שְׁמָלוֹת, חֲלָצוֹת וְעִגְלִים.
וְזֶה לָזֶה אוֹמְרִים: "שְׁלוֹם",
וְזֶה לָזֶה קָדִים קִידָה
כְּשֶׁהֵם הוֹלְכִים לְבִלּוּיִם,
כְּשֶׁהֵם יוֹצְאִים לַעֲבוֹדָה.

בְּרָחוּב שְׁלָנוּ מְטִילִים
כָּל הַבְּגָדִים, מִתְבוֹנָנִים
בְּאֲנָשִׁים הַמְשָׁנִים,
כֹּה נְפוּחִים מְגָאוּה.
מָה הֵם, בְּסֶךְ הַכֹּל? קוֹלֵב
עָלִיו יוֹצְאִים הַחוּצָה הַבְּגָדִים,
כְּשֶׁהֵם רוֹצִים
לְהַפְגֵּשׁ עִם יְדֵיָם.

לפי השיר, מה יותר חשוב - הבגד או האדם?

עברו לעבודה עצמית:
קריאת המאמר "ורוד לבנות - כחול לבנים?"

^ נעמה הגלעד, שמלה, מתוך התערוכה: "חצר אחורית", 2003, טכניקה מעורבת

בגד ישראלי

עברו לסרט ולפעילות מתוקשבת

המילים של יחידה 3

שמות עצם	אופנה, בד, בובה, בני נוער, גרב, הבדל, חולצה, חייט, חליפה, חצאית, כפתור, מותג, מכנסיים, מלחמה, נוער, סנדל, עור, צעיף, שמלה, תלבושת אחידה
שמות תואר	אופנתי, ארוך, קבד, קצר, רחב
פעלים	לובש, מתאים ל-, מתאר, מתלבש, פותח, תופר
שונות	(לא) אקפת ל-, האם, קש..., תתחדש!

עכשיו אנחנו יכולים...

- להמחזיז שיחות בין קונה למוכר בחנות בגדים ובין חברים על אופנה ומותגים;
- לתאר את ארון הבגדים שלנו ואת הדרך שבה אנחנו מחליטים מה לקנות ומה ללבוש;
- לתאר איך אנשים התלבשו בעבר, ואיך הם מתלבשים היום;
- לתאר תמונות של סיפורי התנ"ך ולדון עד כמה הנוף והבגדים משקפים את התקופה של גיבורי הסיפור;
- לזהות את סיומות העבר בכל פועל ואת הבסיסים של כל אחד מן הבניינים הפעילים בזמן עבר;
- להמיר פעלים מגוף לגוף באותו בניין בזמן עבר, ולהמיר פעלים מעבר להווה בכל אחד מן הגופים בחמשת הבניינים הפעילים.

Now we can...

- act out conversations between customers and salespeople in a clothing store and between friends about fashion and brands;
- describe our clothes closet and how we choose what to buy and what to wear;
- describe how people dressed in the past, and how they dress nowadays;
- describe paintings based on Biblical stories and discuss to what extent the landscape and clothes reflect the heroes' era;
- identify past tense suffixes for every verb and the basis of each active *binyan* (verb structure) in the past tense;
- change verbs from one grammatical person to another in the same *binyan* in the past and from past tense to present tense in all persons in the 5 active *binyanim* (verb structures).

יחידה 4 אנשים טובים

אנחנו חושבים ש...
פוסט ותגובות

אנשים טובים
שיר זמר

החוק והאדם
שיחה

שיר המקל
שיר ספר

תרגול מתקשב

שמונה מעלות יש בצדקה
מדברי הרמב"ם

בני נוער מתנדבים
בקהילה
אתר

"יום המעשים
הטובים" - בעד
ונגד
מאמר

קצת דקדוק:
זמן עתיד - גזרת
השלמים
קופסה לשונית

בני נוער מתנדבים
בקהילה - שאלות
ותשובות
תרגיל

תרגול מתקשב

בשבילי העברית:
מתארים את
הפועל

אני רוצה להתנדב
מיילים לעבודה עצמית

משם הפועל לזמן עתיד
המחברת לעברית של אילן

איש על
ספסל
שיר ספר

לכל אחד
תוכנית משלו
שיחה

"מלמה אני צריך?"
ל"אני ממש רוצה!"
שיחה לעבודה עצמית

איזהו נדיב?
מדברי אבן
גבירול

איש חכם
סיפור עם

עכשיו אנחנו
יכולים

המיילים של
יחידה 4

תלמידים מתנדבים
סרט

אנחנו חושבים ש... | פוסט

דורית

לפעמים אנחנו אומרים על מישהו: "הוא אדם טוב". אבל מיהו "אדם טוב"? מי שעושה מה שאחרים אומרים לו לעשות? מי שחושב על האחרים ורוצה לעזור להם? מי שמתנדב בקהילה ונותן כסף לעניים?

ילדים ביום ניקיון ברהט, 2009

52 ❤️ 43 🟡 🔴

אדם טוב לא חושב רק על מה שהוא רוצה או על מה שהוא צריך. הוא מתנדב ועושה דברים בְּשִׁבִּיל הקהילה, בשביל העיר או בשביל המדינה.

אני לא חושבת שאם אני לא מתנדבת, אני אדם פחות טוב. אין לי זמן להתנדב, וזה גם לא התפקיד שלי. זה התפקיד של המדינה.

אדם טוב מוכן לעזור לאחר אם הוא מבקש עֲזָרָה.

אני חושבת שאדם טוב מוכן לעזור לאחרים גם אם הם לא מבקשים עזרה.

אני חושבת שאדם טוב עוזר לאחרים, אבל הוא חושב גם על מה שטוב לו.

אנשים טובים הם אנשים שמחים. הם עוזרים לנו לראות את הדברים היפים בעולם, והם תמיד אופטימיים.

אדם טוב שומר לא רק על בני האדם. הוא שומר על העולם ועל הטבע. הוא זוכר למחזר ודואג לבעלי החיים.

אני לא יודעת אם יש תשובה אחת לשאלה מיהו אדם טוב ומיהו אדם רע. בכל אדם יש גם טוב וגם רע.

כתבו עוד תגובה לפוסט.

אֲנָשִׁים טוֹבִים

| מילים ולחן: נעמי שמר

תִּפְקְחוּ אֶת הָעֵינִים, תִּסְתַּכְּלוּ סָבִיב
פֹּה וְשָׁם נִגְמַר הַחֹרֶף וְנִכְנָס אָבִיב
בְּשׂוּדָה לֵיד הַדֶּרֶךְ יֵשׁ כָּבֵד דְּגִנִּיּוֹת
אֵל תִּגִּידוּ לִי שְׂכָל זֶה לֹא יָכוֹל לֵהִיּוֹת

אֲנָשִׁים טוֹבִים בְּאֻמָּצֵע הַדֶּרֶךְ
אֲנָשִׁים טוֹבִים מְאֹד
אֲנָשִׁים טוֹבִים יוֹדְעִים אֶת הַדֶּרֶךְ
וְאַתֶּם אֶפְשָׁר לִצְעֹד

אִישׁ אֶחָד יִבְנֶה לִי גֶשֶׁר כְּדֵי לַחְצוֹת נָהָר
אִישׁ אֲחֵר יִצְמִיחַ יַעַר בְּמוֹרְדוֹת-הַהָר
וְאִשָּׁה טוֹבָה אַחֲרָת, אִם יִהְיֶה קֶשֶׁה
רַק תִּצְבִּיעַ אֶל הָאֶפֶק וְתִבְטִיחַ שׁ -

אֲנָשִׁים טוֹבִים...

אִישׁ אֶחָד קָנָה לִי סֵפֶר בֶּן מֵאָה שָׁנָה
אִישׁ אֲחֵר בָּנָה כְּנוֹר שֵׁשׁ בּוֹ מִנְגִּינָה
וְאִשָּׁה טוֹבָה אַחֲרָת לִי נִתְּנָה אֶת שְׁמָהּ
וּמֵאֵז אֲנִי בַּדֶּרֶךְ שָׂרָה בְּמִקוּמָהּ

אֲנָשִׁים טוֹבִים...

וּמִמֶּשׁ כְּמוֹ צִמְחֵי-הַבֵּר הַבּוֹדְדִים
הֵם עוֹצְרִים תָּמִיד אֶת הַחוֹלוֹת הַנוֹדְדִים
הֶרְקִיעַ מִתְבַּהֵר, וְכָבֵד אֶפְשָׁר לִרְאוֹת
אֲנָשִׁים עַל אִם-הַדֶּרֶךְ מַחְפִּים לְאוֹת

אֲנָשִׁים טוֹבִים...

הַאִשָּׁה בִּשְׂרִי מַדְבֵּרַת עַל אֲנָשִׁים טוֹבִים.
לְמָה הִיא חוֹשֶׁבֶת שֶׁהֵם טוֹבִים?

החוק והאדם

שיחה

- היי, יובל. מה נשמע? **ר'ווא:**
- היי, רווית. הכול בסדר, אבל אני לא מפסיק לחשוב על מה שקרה היום בכדורגל. **יובל:**
- למה? מה קרה? **ר'ווא:**
- כמו בכל יום רביעי הלכתי לשחק כדורגל בפארק עם החברים שלי. שיחקנו, ואז הגיעו ארבעה ילדים וביקשו להשתתף במשחק. **יובל:**
- נו, אז מה הבעיה? **ר'ווא:**
- החברים שלי התחילו לצעוק, ואמרו שהם לא רוצים לשחק עם הילדים האלה. הם אמרו להם דברים ממש לא יפים. **יובל:**
- למה? מה הם אמרו? **ר'ווא:**
- מישהו אמר: "מה אתם עושים פה? תחזרו לארץ שלכם!" **יובל:**
- ככה הוא אמר? **ר'ווא:**
- כן. ומישהו אחר לקח את הכדור שלהם וזרק את הכדור רחוק. **יובל:**
- למה? **ר'ווא:**
- לא יודע... בסוף הם הלכו. אני מרגיש ממש לא טוב עם זה, כאילו גם לי יש חלק במעשה הזה. **יובל:**
- החברים שלך באמת התנהגו לא יפה, אבל למה אתה מרגיש לא טוב עם זה? **ר'ווא:**
- כי אני לא ביקשתי מהחברים שלי להפסיק, ולא עזרתי לילדים האלה. **יובל:**
- אני מבינה מה שאתה מרגיש, אבל לפעמים אנחנו באמת לא יכולים לעשות שום דבר. **ר'ווא:**
- את זוכרת שלמדנו על חוק העזרה בישראל? חוק העזרה אומר שאנחנו צריכים לעזור לאדם אם הוא בסכנה, ואם אנחנו לא עוזרים לו, אנחנו יכולים לקבל עונש. **יובל:**
- נכון. אבל החוק מדבר על עזרה לאדם אם החיים שלו בסכנה. **ר'ווא:**
- כן, אבל אני חושב שאנחנו צריכים לעזור לאדם אם הוא צריך עזרה, גם אם הוא לא ממש בסכנה. **יובל:**

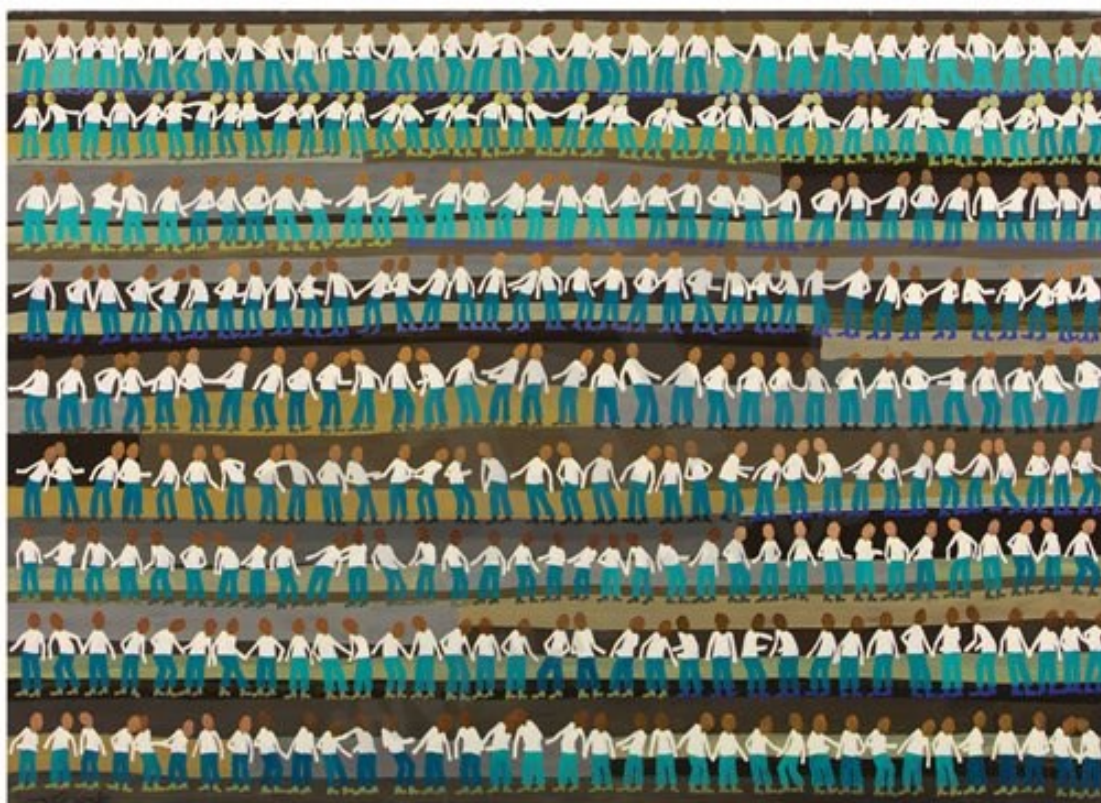
Yuval says "I feel as though I also had a part in this deed." Explain what happened and why he feels this way.

What would you do in a situation like this?

1. יובל אומר: "אני מרגיש כאילו גם לי יש חלק במעשה הזה." הסבירו מה קרה ולמה הוא מרגיש כך.

2. מה אתם הייתם עושים במקרה כזה?

אריק ונטורה, ציור מתוך הסדרה "אנשים", 2010, טכניקה מעורבת על בד

שיר המקל | ארז ביטון

קָשֶׁה לָדִים חוֹצִים אֶתִי
אֶת הַכְּבִישׁ
אֲנִי אוֹמֵר לָהֶם:

"אֲנִי אִישׁ רַכּוֹת,
הַמֶּקֶל שֶׁבְּיָדִי
לֹא בִשְׂבִיל לְהַכּוֹת"

וְקָשֶׁה עוֹזְבִים אוֹתִי
בְּרֹחוֹב הַמִּתְעַקֵּל
רַק אֲנִי נִשְׁאָר
יָלֵד פּוֹחֵד
מִן
הַמֶּקֶל

The man in the poem is blind. He walks with a stick and asks children in the street to help him cross the street. What do they think of the man with the stick?

What does the blind man want to tell the children?

1. האיש בשיר עיוור. הוא הולך עם מקל ומבקש מילדים ברחוב לעזור לו לעבור את הכביש. מה הם חושבים על האיש עם המקל?

2. מה העיוור רוצה לומר לילדים?

שמונה מעלות יש בצדקה | מדברי הרמב"ם

שמונה מעלות יש בצדקה, זו למעלה מזו:

- מעלה גדולה שאין למעלה ממנה - זה המחזיק בידי ישראל שמה, ונותן לו מתנה או הלואה, או עושה עמו שתפוח, או ממציא לו מלאכה, כדי לחזק את ידו עד שלא יצטרך לבריות ולא ישאל;
- פחות מזה - הנותן צדקה לעניים, ולא ידע למי נתן, ולא ידע העני ממני לקח, שהרי זו מצוה לשמה.
- פחות מזה - שידע הנותן למי נתן, ולא ידע העני ממני לקח.
- פחות מזה - שידע העני ממני נטל, ולא ידע הנותן.
- פחות מזה - שיתן לעני בידו, קודם שישאל.
- פחות מזה - שיתן לו פראוי לתן לו, אחר שישאל.
- פחות מזה - שיתן לו פחות מן הראוי, בסבר פנים יפות.
- פחות מזה - שיתן לו בעצב.

(הרמב"ם, הלכות מתנות עניים, פרק י הלכות ז-יד)

Explain the differences between the levels.
Use these questions to help you:

1. הסבירו את ההבדלים בין הדרגות
בעזרת השאלות האלה:

- האם מה שאני נותן עכשיו יעזור לאדם הזה גם בעתיד?
- האם אני נותן את הכסף או את העזרה ברצון או לא ברצון?
- האם אני נותן את הכסף בגלוי* או בסתר*?

открыто	abiertamente	openly	בגלוי
скрыто	secretamente	secretly	בסתר

Describe the highest level of tzedaka (charity), according to the Rambam, with the help of the same 3 questions.

2. תארו את הדרגה הגבוהה ביותר של הצדקה, לפי הרמב"ם, בעזרת שלוש השאלות האלה.

"יום המעשים הטובים" -

בעד → ונגד | מאמר

בישראל יש כל שנה יום מיוחד - "יום המעשים הטובים". ביום הזה כל אחד יכול לעשות מעשה טוב ולעזור לאחרים בקהילה.

ביום המעשים הטובים משתתפים גם תלמידים בבתי ספר בישראל. הם מתנדבים במקומות שונים כמו בתי חולים, גני ילדים, פארקים וחופים.

5 מספר מנהל בית ספר: "הרבה תלמידים לא יודעים איפה הם יכולים להתנדב או מה הם יכולים לעשות ביום הזה. אני אומר להם שיצבעו דירות של אנשים מבוגרים, שיעבדו בגינות בעיר, שיעזרו לילדים בשיעורי בית או שיבקרו חולים בבתי חולים. הם יכולים להחליט מה לעשות ואיפה להתנדב."

10 הרבה תלמידים חושבים שיום המעשים הטובים הוא יום חשוב, כי ביום הזה הם לומדים להכיר הרבה תוכניות התנדבות. הם מבינים שאם הם לא יתנדבו, לא יעזרו ולא יעבדו בקהילה שלהם, אף אחד לא יעשה את זה.

חלק מהתלמידים חושבים שכל אחד צריך להתנדב ולעזור לאנשים, אבל לא רק יום אחד בשנה. אומר גיל, תלמיד בכיתה ט': "אני מצטער שאנשים חושבים רק על יום אחד של מעשים טובים בשנה. אנחנו צריכים לעזור לאנשים בקהילה כל השנה. אני מקווה 15 שהמעשים הטובים לא ימשכו רק יום אחד. אני מקווה שכולם יחשבו איך לעזור לאחרים, יתנדבו וישתתפו יותר בחיים של הקהילה."

תלמידים אחרים חושבים שהם בכלל לא צריכים להתנדב ולעזור לאחרים. אומר יובל: "המדינה צריכה לדאוג ולתת עזרה לכל אחד. זה לא התפקיד שלנו."

1. מהו יום המעשים הטובים?

Whom do you agree with: Gil or Yuval?
Explain why.

2. עם מי אתם מסכימים: עם גיל או עם יובל? הסבירו למה.

בני נוער מתנדבים בקהילה | אתר

דף הבית

אודות

שאלות ותשובות

צור קשר

אפי באימון

גם השנה אנחנו פותחים תוכניות התנדבות לבני נוער בעיר. אנחנו מקווים שהרבה בני נוער יתנדבו במשך השנה באחת מהתוכניות האלה.

נמשיך להיות דוגמה לכולם!

תלמידים-מורים:

בתוכנית "תלמידים-מורים" אתם תיפגשו עם ילדים עולים בבית הספר היסודי. אתם תעזרו להם להכין את שיעורי הבית בעברית, תסבירו להם מילים חדשות, ולפעמים גם תספרו להם סיפורים.

מחשב לכל סבא וסבתא:

המתנדבים בתוכנית "מחשב לכל סבא וסבתא" יסבירו לאנשים מבוגרים איך לעבוד במחשבים: הם יחפשו מידע באינטרנט, ישלחו מיילים, ייכנסו לאתרים באינטרנט או ישחקו יחד.

עזרה ראשונה:

מי שישתתף בתוכנית "עזרה ראשונה", יעזור לפרמדיקים לתת עזרה ראשונה לחולים. הפרמדיק יסביר לו מה קורה, והוא יעזור לפרמדיק לטפל בחולה בבית או בדרך לבית החולים. (מתאים לתלמידים מגיל 15).

אומנים צעירים:

בתוכנית "אומנים צעירים" אנחנו נדריך ילדים בחוגים לאומנות במוזאון. יחד עם הילדים אנחנו נצייר, נצלם, נסתכל על ציורים של אומנים חשובים, וגם ניפגש עם אומנים.

לוחמי אש:

בחודשים הראשונים אתם תלמדו את העבודה של לוחמי האש, אחר כך אתם תתחילו לעבוד עם לוחמי האש, תשתתפו בפעולות שונות ותקבלו תפקידים מעניינים וחשובים. (מתאים לתלמידים מגיל 15).

пожарник	bombero	firefighter	לוחם אש ז'
----------	---------	-------------	------------

You participate in all the programs.
Tell what you do.

אתם משתתפים בכל אחת מהתוכניות.
ספרו מה אתם עושים.

דוגמה: אנחנו משתתפים בתוכנית "תלמידים-מורים". אנחנו נפגשים עם ילדים עולים בבית הספר היסודי. אנחנו עוזרים להם להכין את שיעורי הבית בעברית, מסבירים להם מילים חדשות, ולפעמים גם מספרים להם סיפורים.

^ יונתן גולד, איש וקיר ירוק, 2015, פיגמנט ושעווה על בד

זמן עתיד - גזרת השלמים

נפעל	הפעיל	התפעל	פיעל	פעל*	
				אפעל	אפעול
אֶכְנֵס	אֶרְגִּישׁ	אֶתְנַדֵּב	אֶדְבֵּר	אֶלְמַד	אֶשְׁמֹר
אֶכְנִס	אֶרְגִּישׁ	אֶתְנַדֵּב	אֶדְבֵּר	אֶלְמַד	אֶשְׁמֹר
תִּכְנֹס	תִּרְגִּישׁ	תִּתְנַדֵּב	תִּדְבֹּר	תִּלְמַד	תִּשְׁמֹר
תִּכְנִס	תִּרְגִּישׁ	תִּתְנַדֵּב	תִּדְבֹּר	תִּלְמַד	תִּשְׁמֹר
תִּכְנֹסִי	תִּרְגִּישִׁי	תִּתְנַדְּבִי	תִּדְבְּרִי	תִּלְמְדִי	תִּשְׁמְרִי
תִּכְנִסִּי	תִּרְגִּישִׁי	תִּתְנַדְּבִי	תִּדְבְּרִי	תִּלְמְדִי	תִּשְׁמְרִי
יִכְנֹס	יִרְגִּישׁ	יִתְנַדֵּב	יִדְבֹּר	יִלְמַד	יִשְׁמֹר
יִכְנִס	יִרְגִּישׁ	יִתְנַדֵּב	יִדְבֹּר	יִלְמַד	יִשְׁמֹר
תִּכְנֹס	תִּרְגִּישׁ	תִּתְנַדֵּב	תִּדְבֹּר	תִּלְמַד	תִּשְׁמֹר
תִּכְנִס	תִּרְגִּישׁ	תִּתְנַדֵּב	תִּדְבֹּר	תִּלְמַד	תִּשְׁמֹר
נִכְנֹס	נִרְגִּישׁ	נִתְנַדֵּב	נִדְבֹּר	נִלְמַד	נִשְׁמֹר
נִכְנִס	נִרְגִּישׁ	נִתְנַדֵּב	נִדְבֹּר	נִלְמַד	נִשְׁמֹר
תִּכְנֹסוּ	תִּרְגִּישׁוּ	תִּתְנַדְּבוּ	תִּדְבְּרוּ	תִּלְמְדוּ	תִּשְׁמְרוּ
תִּכְנִסוּ	תִּרְגִּישׁוּ	תִּתְנַדְּבוּ	תִּדְבְּרוּ	תִּלְמְדוּ	תִּשְׁמְרוּ
יִכְנֹסוּ	יִרְגִּישׁוּ	יִתְנַדְּבוּ	יִדְבְּרוּ	יִלְמְדוּ	יִשְׁמְרוּ
יִכְנִסוּ	יִרְגִּישׁוּ	יִתְנַדְּבוּ	יִדְבְּרוּ	יִלְמְדוּ	יִשְׁמְרוּ

* בעתיד של בניין פעל חלק מן הפעלים הם בצורת אפעול וחלק בצורת אפעל.

בני נוער מתנדבים בקהילה - שאלות ותשובות | תרגיל

Complete the verb in the present tense based on the verb that appears in the future tense.

השלימו את הפועל בהווה לפי הפועל המופיע בעתיד.

דף הבית	אודות	שאלות ותשובות	צור קשר
1. שלום, אנחנו רוצים להתנדב בבית החולים, אבל אנחנו לא יודעים שום דבר על העבודה. מישהו ידבר עם המתנדבים החדשים? מישהו יספר לנו מה אנחנו צריכים לעשות? מיכאל וירון תשובה: שלום מיכאל וירון, אנחנו מתנדבים כבר שנה בבית החולים. ביום הראשון אנחנו נלך עם המתנדבים החדשים ונראה להם על העבודות שיש בבית החולים. להתראות! עדי			
2. שמי תמר, ואני מתנדבת בשמורת טבע בגליל. שמעתי שאני אפגש שם עם ילדים בחוג טבע, ושהעבודה תימשך לפעמים עד הערב. זה נכון? תודה, תמר תשובה: שלום תמר, גם אני מתנדבת בשמורה. אני עם הילדים שלוש פעמים בשבוע, ולפעמים העבודה הרבה שעות, אבל זה כיף! נרית			
3. שלום, אני יעל, ואני מתנדבת בגן החיות. אנחנו צריכים עוד מתנדבים. חשבתי שנזמין ילדים ונסביר להם מה אנחנו עושים. זה רעיון טוב? תודה, יעל תשובה: שלום יעל, זה רעיון מצוין. אני מתנדב בגן החיות כבר שלוש שנים. כל שנה אני את החברים שלי לגן החיות, ואני להם מה אנחנו עושים פה. איתי			
4. שלום, השנה אנחנו נתנדב בחוג מחשבים לילדים, ויש לנו שאלה: אנחנו נשתתף בקורס לפני החוג? רון ועדי תשובה: שלום רון ועדי, הרבה בני נוער בחוג המחשבים. המתנדבים בקורס קצר על מחשבים וילדים. להתראות! יואב			
5. שלום, השנה אני אעבוד ב"מרכז לילד" ואעזור לילדים בשיעורי הבית. באילו כיתות הם לומדים? גלית תשובה: שלום גלית, אני ב"מרכז לילד". אני לתלמידים בשיעורי הבית. הם לומדים בכיתות א' עד ח'. בהצלחה! שירה			

עברו לפעילויות מתוקשבות

בשבילי העברית: מתארים את הפועל | מאמר

כל תלמיד לעברית יודע שבעברית אנחנו צריכים להתאים את הפועל לנושא המשפט - לגוף או לשם העצם - במין* (זכר או נקבה) ובמספר (יחיד או רבים):
התלמיד מתנדב. / התלמידה מתנדבת. / התלמידים מתנדבים. / התלמידות מתנדבות.

אנחנו צריכים להתאים גם את שם התואר לגוף או לשם העצם:

5 הינה בית יפה בשכונה יפה. / יש שם עצים יפים וגינות יפות.

אבל תואר הפועל לא צריך להתאים לפועל במין או במספר. למשל:
הוא עובד מהר. / היא לומדת מהר. / הם נוסעים מהר. / אתן מבינות מהר.

מהו תואר הפועל?

תואר הפועל מתאר איך, איפה או מתי אנחנו עושים משהו.

10 יש כמה דרכים לבנות את תואר הפועל בעברית. הינה כמה דוגמות:

• יש מילה מיוחדת לתואר הפועל: מהר, לאט, לבד, פתאום, דווקא

• ב + שם עצם בזכר: בשקט, ברצון, בתיאבון, בכוח, "בכיף"

• ב + שם עצם בנקבה: בסבלנות, באהבה, באמת, בהצלחה

• שם תואר שהוא גם תואר הפועל: יפה, מצוין, נכון

15 • ב + שם תואר: בזול, "בגדול"

מין ז	gender	généro	נח (гендер)
-------	--------	--------	-------------

Write a thank you letter to a group of student volunteers who have completed their jobs. Use several adverbs.

כתבו מכתב תודה לקבוצה של תלמידים מתנדבים שסיימו את תפקידם, והשתמשו בתוארי פועל אחדים.

עברו לעבודה עצמית:
קריאת המילים "אני רוצה להתנדב"

בָּרוּךְ הַזּוֹפִים הַפְּעֵלִים הַעֲתִידִי הַזֵּמִים לְשֵׁם הַפּוֹעֵל:
 אָשֵׁמֶר, תִּשְׁמֶר, יִשְׁמֶר, נִשְׁמֶר - שֵׁם הַפּוֹעֵל: לְשֵׁמֶר.
 אֶצֶר, תִּצֶר, יִצֶר, נִצֶר - שֵׁם הַפּוֹעֵל: לְצִר.
 אֶתְחִיל, תִּתְחַל, יִתְחַל, נִתְחַל - שֵׁם הַפּוֹעֵל: לְהִתְחַל.
 אֶתְנַחֵם, תִּתְנַחֵם, יִתְנַחֵם, נִתְנַחֵם - שֵׁם הַפּוֹעֵל: לְהִתְנַחֵם.
 אֶכְנֶס, תִּכְנֶס, יִכְנֶס, נִכְנֶס - שֵׁם הַפּוֹעֵל: לְהִכְנֶס.
 אֶבֶם הַזּוֹפִים אֶת, אֶתְם/אֶתְךָ וְהֵם/הֵנּוּ יֵשׁ אִם סְיוֹמָת;
 אֶת תִּתְחַלֵּי, אֶתְם/אֶתְךָ תִּכְנֶסוּ, הֵם/הֵנּוּ יִתְנַחֵמוּ.
 לָמָּה?

ככה זה בעברית!

אוריאל רוזנברג (תלמיד כיתה יא), 2015, ללא כותרת, אקריליק על קנבס. צויר במסגרת הפרויקט "שונים ביחד"

איש על ספסל | שלומית כהן-אסיף

איש על ספסל יושב
הושיט פרח לכל עובר ושב.

אמרו אנשים:
"הוא שכור! הוא שכור!"
מחלק בחנם במקום למכור!
"הוא גנב! הוא גנב!"
פרחים מן הגן סחב!"

אמרו אנשים:
"הוא עשיר! הוא עשיר!"
נבחר אותו להיות ראש-עיר
יחלק לכל עובר ושב
גם לחם, גם חלב."

איש מחלק חיוכים
מושיט פרחים
שיהיה יום יפה
שיהיה בבית ריח של שדה
שיהיה...

1. השיר מספר על אדם שנותן פרחים לאנשים ברחוב. למה הוא עושה את זה?

2. מה אתם חושבים: האיש הזה הוא מתנדב? הסבירו למה כן או למה לא.

3. הפרח הוא סמל בשיר הזה. מה אתם חושבים: מה האיש רוצה לומר לאנשים ברחוב כשהוא נותן להם את הפרח?

4. מה אתם רוצים לתת לאנשים ברחוב?

לכל אחד תוכנית משלו | שיחה

- דניאל:** היי, יורם. יש לך זמן הערב?
יורם: לא. אני מתחיל ללמוד בקורס ללוחמי אש, והערב המדריך יסביר לנו על הקורס ועל התוכנית.
דניאל: וואו. זה מעניין.
יורם: כן. בחלק הראשון של הקורס אנחנו נלמד על הסיבות לשגרות ועל הסכנות. אנחנו נלמד מה לוחמי האש עושים: איך הם נלחמים באש, ואיך הם עוזרים לאנשים ולחיות.
דניאל: זה ממש חשוב!
יורם: נכון. גם את יכולה להשתתף בקורס הזה.
דניאל: אני לא חושבת שזה מתאים לי. אני לא חושבת שאני יכולה להחליט מהר מה לעשות במצבים של סכנה.
יורם: חבל. את כבר יודעת לאיזו תוכנית את תתנדבי?
דניאל: לא ממש.
יורם: את יכולה לעבוד עם ילדים בבית ספר יסודי. תעזרי להם להכין שיעורי בית, תסבירי להם איך ללמוד לבחינה ו...
דניאל: אני חושבת שמורה צריך הרבה סבלנות, ולי אין סבלנות... אני חושבת שזה לא מתאים לי.
יורם: אולי תחשבי מה את רוצה ללמוד באוניברסיטה, ולפי זה תחליטי איפה להתנדב?
דניאל: אני בטח אלמד ביולוגיה או משהו שקשור לטבע.
יורם: אה, אז יש תוכנית חדשה, ואני חושב שהיא מתאימה לך. את יכולה...

1. יורם מספר לדנית על תוכניות התנדבות. למה דנית לא רוצה להשתתף בתוכניות האלה?

2. מה אתם חושבים: איזו תוכנית יורם מציע לדנית בסוף השיחה?

עברו לעבודה עצמית:

האזנה לשיחה מ"למה אני צריך?" ל"אני ממש רוצה!"

איזהו נדיב?

| מדברי רבי שלמה אבן גבירול

אין הנדיב מי שהתנדב על מי שהתנדב עליו, וקירב מי שקירבו - כי זה גמול*.
אבל הנדיב הוא מי שהתנדב על מי שלא התנדב עליו, וקירב* מי שהרחיקו*.
(מבחר הפנינים מידת הנדיבות)

возмещение, воздаяние	remuneración	payment, reward	גמול
приблизить & отдалить	acercar & alejar	brought close & pushed away v.	קרב & הרחיק ו'

According to Ibn Gabirol, in which situation is volunteering true and authentic?

1. לפי אבן גבירול, באיזה מצב ההתנדבות היא אמיתית?

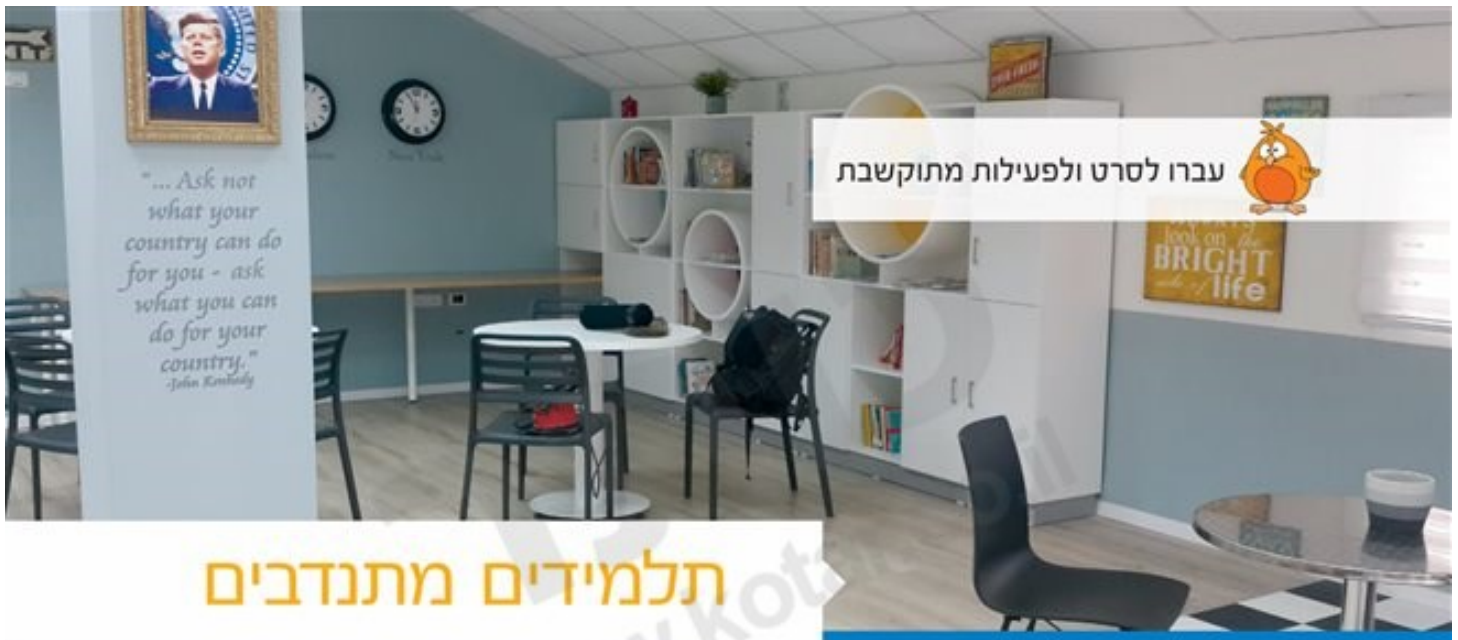

2. האם אתם מסכימים שאדם טוב הוא אדם שעושה טובה למי שלא עזר לו? כן או לא, ולמה.

איש חכם | סיפור עם
• עברו לשיעור דיגיטאלי

תלמידים מתנדבים

המילים של יחידה 4

שמות עצם	אַרְנָק, גֶּן חַיּוֹת, הִתְנַדְּבוֹת, חוֹק, מִידָּע, מַעֲשֶׂה, נִיתוּחַ, סִבְלָנוֹת, סִכְנָה, עוֹלָה (חֶדֶשׁ), עוֹנֵשׁ, עֲזָרָה, עֲזָרָה רִאשׁוֹנָה, פְּגִישָׁה, צְדָקָה, קוֹרֵס, שְׁמוּרַת טֶבַע, שְׂרָפָה, תּוֹאֵר הַפּוֹעֵל, תִּפְקִיד
שמות תואר	עִיּוֹר, רַע
פעלים	מְחַכֶּה ל-, מְטַפֵּל ב-, מְלַמֵּד, מְפַסֵּיק, מְקוֹוֶה ל-, מְתַנְהֵג, נִלְחָם ב-, צוֹעֵק עַל...
תואר הפועל	בֶּרֶצוֹן, פְּחוֹת
שונות	בְּמִשָּׁה, בְּשִׁבִּיל

עכשיו אנחנו יכולים...

- לתאר תוכניות שונות של התנדבות ולדון בערך ובתרומה של כל אחת מהן, הן לקהילה והן למתנדב;
- לדון ביתרונות ובחסרונות של תוכניות ההתנדבות שהן חובה במסגרות חינוכיות וקהילתיות שונות;
- לשאול במיילים או לענות למיילים שעוסקים בתוכניות התנדבות שונות;
- לדון בדרגות שונות של נתינה או של צדקה על פי הרמב"ם, ולחוות דעה על משמעות הנתינה האמיתית;
- לזהות את התחיליות ואת הסיומות של זמן עתיד בחמשת הבניינים הפעילים בעברית, להעביר פעלים מזמן עתיד לזמן הווה ומגוף לגוף בכל אחד מהבניינים בזמן עתיד.

Now we can...

- describe different volunteer programs, and discuss their value and their contribution to the volunteer and to the community;
- discuss the pros and cons of mandatory volunteer programs in different educational and community settings;
- ask questions via e-mail or respond to e-mail questions about different volunteer programs;
- discuss different levels of giving or *tzedaka* (charity) according to the Rambam (Maimonides), and express an opinion about the meaning of true giving;
- identify the prefixes and suffixes of verbs in the future tense in the 5 active *binyanim* (verb structures) in Hebrew, and change verbs from future tense to present tense and from pronoun to pronoun in the future tense in all the *binyanim* (verb structures).

יחידה 5 אני וחיות אחרות

אנחנו חושבים ש...
פוסט ותגובות

הו כמה
שרצתי כלב
שיר זמר

גורי במקום
הראשון
שיחה

קצת דקדוק: מילת
היחס "את" בנטייה
קופסה לשונית

שאלה-תשובה/
תשובה-שאלה
תרגיל

מה מילת היחס
הנכונה?
המחברת לעברית
של אילן

תרגול
מתקשב

שלוש העצות
של התרגול
סיפור עם

כלב גדול
וכלב קטן
שיר זמר

באגודת צער
בעלי חיים
שיחה

קצת דקדוק:
אסור/מותר +
שם פועל
קופסה לשונית

מה מותר
ומה אסור
תרגיל

תרגול מתקשב

נפש חיה
מאמר

בשבילי העברית: משפט
אחד לחיה ולאדם

תרגול מתקשב

וגר זאב
עם כבש
פסוקים
מן התנ"ך

איילה מתל אביב
ויעל מירושלים
מסרונים

איילה שלוחה
שיר ספר

מותר האדם מן
הבהמה - כן או לא?
מאמר

קצת דקדוק:
כדאי/לא כדאי + שם
פועל
קופסה לשונית

כמה עצות למבקרים
בגן החיות
תרגיל

עכשיו אנחנו
יכולים

המילים של
יחידה 5

בגן החיות התנ"כי
סרט

נוער בגן החיות
שיחה לעבודה עצמית

גן החיות התנ"כי
מאמר

אנחנו חושבים ש... | פוסט

שירה

אני אוהבת בעלי חיים. יש לי כלב וחתול. הם מתוקים, ואני אוהבת אותם.
אני אף פעם לא לבד!

106 54

בעלי חיים זה רק רעש והמון עבודה. מה טוב בזה?!

בעל חיים בבית מלמד אותנו לדאוג לאחרים ולתת להם כל מה שהם צריכים.

אני מבין למה אנשים מגדלים תרנגולות ופרות. הם מקבלים מהחיות האלה ביצים וחלב. אבל מה הם מקבלים מציפורים ומחתולים?!

ילדים לא צריכים לגדל בעל חיים בבית, ובטח לא כלב. הם הולכים לבית ספר או לחוגים, סוגרים את הכלב בבית, והכלב נשאר הרבה שעות לבד. זה לא פֶּר!

אני חושבת שבעלי חיים הם החברים הכי טובים של האדם!

למה טוב לגדל בעלי חיים בבית? זה עולה הרבה כסף: אוכל, וטרינר, תרופות... לא חבל על הכסף?!

כתבו עוד תגובה לפוסט.

הו כִּמָּה שְׂרָצִיתִי כָּלֵב

| מילים: יהונתן גפן, לחן: יוני רכטר

הו כִּמָּה שְׂרָצִיתִי כָּלֵב!
(אֶפְלוּ כָּלֵב מִסָּפֶן וְקֶטָן)
אֶפְלוּ כִּזֶּה שְׂאוֹכֵל רֶק עֵשֶׂב,
הַעֲקָר שִׁינֵּבַח וְשִׁיחִיָּה נֶאֱמָן.

הו כִּמָּה שְׂרָצִיתִי כָּלֵב!
(כְּמוֹכֵן שֶׁהִכִּי - דוֹבָרְמָן אוֹ זֶאֶב)
גַּם בּוֹלְדוֹג הִיִּיתִי לוֹקֵחַ תַּכָּף,
אֶפְלוּ מִפּוֹדֵל הִיִּיתִי מִתְּלֵהָב.

הו כִּמָּה שְׂרָצִיתִי כָּלֵב!
(רֶק כָּלֵב בְּקִשְׁתִּי כָּל הַזְמָן)
בְּכָל עָרֵב הִתְפַּלְלִיתִי לְכָלֵב,
וְאֶבֶּא הַבִּיא לִי חֲתוּל קֶטָן.

1. בסוף השיר הילד עצוב. למה?

2. הילד רוצה כלב, ולא אכפת לו איזה כלב. אילו כלבים הוא מוכן לקבל?

גורי במקום הראשון | שיחה

- היי, יונתן. מה אתה עושה?
היי, טל. אני לוקח את גורי לתחרות כלבים.
באמת? מה הכלבים עושים שם?
הם צריכים לרוץ מהר, לקפוץ גבוה ולעמוד על שתי רגליים בלי לזוז.
איך גורי יודע לעשות את כל הדברים האלה?
יש שיעורים מיוחדים לכלבים. פעמיים בשבוע אני לוקח את גורי לשיעורים לכלבים.
למה אתה עושה את זה? אתה חושב שגורי אוהב את זה?
אני לא יודע... אני מקווה. זה ממש נחמד לראות אותו רץ, קופץ... אני ממש רוצה שהוא יגיע למקום הראשון.
אני חושבת שזה ממש לא בסדר. אתה לא יכול לעשות עם גורי מה שאתה רוצה. אתה לא חושב מה טוב לכלב שלך. אתה רק חושב אם זה נחמד לך.
לא נכון. אני דואג לגורי ואני אוהב אותו.
אני יודעת שאתה אוהב אותו, אבל אתה משתמש בגורי, כמו שאנשים משתמשים בבעלי החיים בקרקס. הם מלמדים פילים לרקוד, או מלמדים סוסים ללכת על שתי רגליים. אני חושבת שבעלי חיים לא צריכים לעשות את הדברים האלה.
את יודעת שגם הצבא משתמש בכלבים, וגם אנשים עיוורים משתמשים בכלבים? מה את אומרת על זה? זה כן בסדר?
כן, כי הכלבים האלה עוזרים לאנשים.
טוב, אני צריך לחשוב על זה... השיעור כבר מתחיל. להתראות.

א:

יוני:

א:

יוני:

א:

יוני:

א:

יוני:

א:

יוני:

א:

יוני:

א:

יוני:

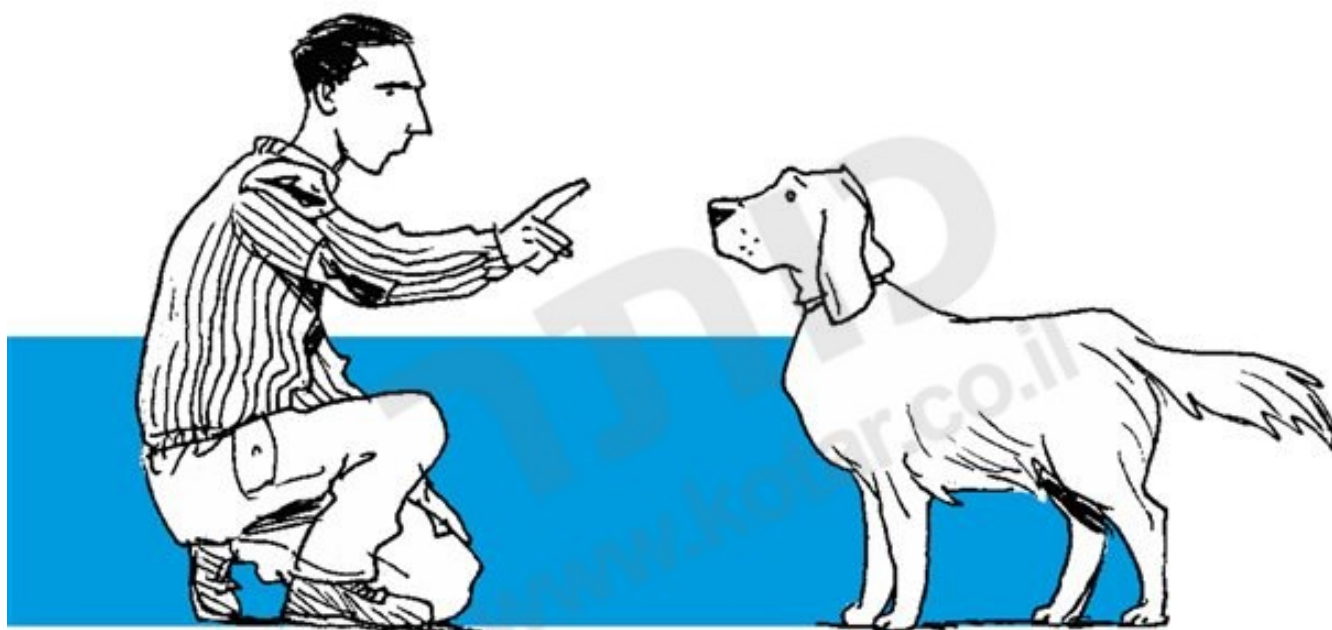

1. לאן יונתן הולך עם גורי, ומה גורי עושה שם?

2. טל אומרת: "אני חושבת שזה ממש לא בסדר". מה לא בסדר?

3. אחרי השיחה עם טל יונתן חושב על מה שהיא אמרה ומסכים עם הדברים.
מה אתם חושבים: מה הוא עושה?

4. עם מי אתם מסכימים? הסבירו למה.

מילת היחס "את" בנטייה

רבים		יחיד	
זכר	נקבה	זכר	נקבה
אותנו		אותי	
אתכם	אתכן	אותך	אותך
אתם	אתן	אותה	אותו

דוגמות:

- יונתן לוקח את גורי לשיעורים מיוחדים לכלבים. בשיעורים האלה מלמדים אותו לעשות הרבה דברים.
- הכלב שלי הוא כמו חבר. הוא תמיד שמח לראות אותי.
- [בטלפון] חנה, אנחנו שומעים אותך. את שומעת אותנו?
- זאת הכלבה החדשה שלנו. קיבלנו אותה אתמול.

שאלה - תשובה / תשובה - שאלה | תרגיל

Complete the answer in each conversation using the suitable form of the preposition "את":

השלימו את משפט התשובה בכל שיחה בעזרת מילת היחס "את" בנטייה:

אותי | אותך | אותך | אותו | אותה | אותנו | אתכם | אתכן | אתם | אותן

1. - אנחנו פוגשות את חנה הערב.
- ואני פוגש _____ איתה _____ מחר בערב.

2. - את מכירה את דני?
- כן, אני מכירה _____ מבית הספר.

3. - מי רוצה את הספרים האלה?

- אני רוצה _____ !

4. - הם מוכרים את הבית.

- למה הם מוכרים _____ ?

5. - חָנָה, אני מזמין את כל החברים שלי למסיבה בבית שלי. את רוצה לבוא?

- כן, תודה שאתה מזמין גם _____ .

6. - אני כותב ספר על ירושלים.

- אתה כותב _____ באנגלית או בעברית?

7. - דן, אני יכול לקחת את התרמיל הזה לטיול?

- הוא לא שלי. אתה צריך לשאול את חנה אם אתה יכול לקחת _____ .

המשך התרגיל <

8. - רוּתִי, אני מצלמת את יוֹסִי. את גם רוצה להיות בתמונה?
- כן. את יכולה לצלם גם _____.

9. - אני מבשל תפוחי אדמה לארוחת שבת.
- למה אתה מבשל _____ עכשיו?

10. - את יכולה לתת לי את המחברת שלך?
- מצטערת, אמרתי ליוסי שהוא יכול לקחת _____.

11. - אני מלמד עברית.
- גם אני רוצה ללמוד עברית! אולי אתה יכול ללמד גם _____?

12. - דניאלה, זה דני. אני בטיול, והטלפון שלי לא כל כך בסדר.
- עכשיו אני מבינה למה אני לא מצליחה לשמוע _____ טוב.

13. - נָדָב, אם אתה לא מבין, אתה צריך לשאול את המורה מה לעשות.
- נכון, רותי. אבל המורה אמר לי לשאול _____, כי את יודעת להסביר טוב.

עברו לפעילויות מתוקשבות

מישהו יודע איפה יוסי? אני רוצה לפגוש אותו
ולספר לו מה אני חושב.

אנחנו אוהבים אותך, ואנחנו רוצים לכתוב לך מכתב.
הוא מכיר אותנו, והוא רוצה לעבור לך.

אני צריך לזכור את מילות היחס אחרי כל פועל.
לפעמים היא "עם" - לך, לך, או לך,
לפעמים היא "את" - אותי, אותך, אותה.

בבה לה בעברית!

Write more sentences with two verbs and
two different prepositions.

הוסיפו עוד משפטים עם שני
פעלים ושתי מילות יחס שונות.

שלוש העצות של התרנגול*

סיפור עם • עברו לשיעור דיגיטאלי

netyx

gallo

rooster

תרנגול ד

כָּלָב גָּדוֹל וְכָלָב קָטָן

| מילים: מתי רגב, לחן: יאיר קלינגר

כָּלָב גָּדוֹל לֹקַח מְלוּנָה מִכָּלָב קָטָן.
כָּלָב קָטָן נֶעְלַב וְהוֹלֵךְ לִישׁוֹן בָּגָן.
כָּלָב גָּדוֹל חוֹסֵם דֶּרֶךְ לְכָלָב קָטָן.
כָּלָב קָטָן אוֹהֵב אֶת הַדֶּרֶךְ לִיד הַבוֹסֶטָן.
כָּלָב קָטָן נוֹבֵחַ, כָּלָב גָּדוֹל שׁוֹתֵק.
כָּלָב קָטָן צוֹרֵחַ, כָּלָב גָּדוֹל צוֹחֵק.

כָּלָבִים קְטָנִים מְתַרְגְּזִים, מַחֲפָשִׁים צֶדֶק בְּעוֹלָם.
כָּלָבִים גָּדוֹלִים צוֹחֲקִים, הַצֶּדֶק נִמְצָא אֲצֵלָם.

כָּלָב גָּדוֹל לֹקַח כְּלָבָה מִכָּלָב קָטָן.
כָּלָב קָטָן צוֹרֵחַ: "גִּנֵּב הַסֵּתֶלֶק מִכָּאן."
כָּלָב גָּדוֹל לֹקַח עֶצֶם מִכָּלָב קָטָן.
כָּלָב קָטָן מַצְהִיר שֶׁהוּא בֶּעֶצֶם נָתַן.
כָּלָב קָטָן נוֹבֵחַ, כָּלָב גָּדוֹל שׁוֹתֵק.
כָּלָב קָטָן צוֹרֵחַ, כָּלָב גָּדוֹל צוֹחֵק.

כָּלָבִים קְטָנִים מְתַרְגְּזִים...

1. השיר מדבר על כלב גדול וכלב קטן.
לפי השיר, הם לא חברים. למה?

The big dog and the small dog in the song are symbols. What do they symbolize?

2. הכלב הגדול והכלב הקטן בשיר הם סמלים. סמלים למה?

בַּאֲגוּדַת צֶעַר בְּעָלֵי חַיִּים* | שיחה

▲ צילום: חיים שוורצנברג, אגודת צער בעלי חיים בישראל

- שלום, אני מחפש כלב. אני רוצה לקחת כלב הביתה. **נאם:**
- בבקשה. אתה יכול לטייל כאן ולהכיר את הכלבים. **מתנבא:**
- אני חושב שבחרתי כלב. אני רוצה את הכלב החום. **נאם:**
- הוא באמת כלב נחמד מאוד, אבל הוא צעיר מאוד. הוא צריך ללמוד **מתנבא:**
- קָלָלִים איך להתנהג בבית וברחוב. **נאם:**
- מה זאת אומרת? **מתנבא:**
- הוא צריך לדעת מה אָסוּר ומה מוֹתָר. **נאם:**
- למשל? **מתנבא:**
- הוא צריך לדעת שאסור לקפוץ על אנשים ברחוב או על אורחים בבית. **נאם:**
- הוא צריך ללמוד שאסור לישון על הספה או על אחת המיטות. הוא צריך **מתנבא:**
- לדעת שבבית אסור לקפוץ ולרוץ, אבל בגינה מותר. **נאם:**
- ואיך הוא לומד את זה? **מתנבא:**
- אם הכלב עושה משהו טוב ונכון, אתה יכול לומר לו מילה טובה או לתת **נאם:**
- לו משהו טעים לאכול. כך הכלב יכול להבין שהוא מתנהג יפה. **מתנבא:**

צילומים: חיים שוורצנברג, אגודת צער בעלי חיים בישראל

- ואם הוא עושה משהו לא טוב? **נועם:**
 אתה צריך לומר לו: "לא", או "אסור", כי הוא לא מבין מה טוב ומה לא טוב. **מתנחל:**
 מה למשל? **נועם:**
 למשל, כלב קופץ על אנשים ברחוב כי הוא רוצה לשחק, אבל האנשים **מתנחל:**
 לפעמים לא מבינים שהוא רוצה לשחק, והם פוחדים.
 וואו, זה לא פשוט ללמד כלב איך להתנהג. **נועם:**
 נכון. אתה צריך הרבה סבלנות, ואתה צריך גם לזכור שהכלב לא לומד **מתנחל:**
 מהר את הכללים החדשים. זה לוקח זמן.
 תודה. **נועם:**

Общество защиты животных	Asociación protectora de animales	SPCA Israel - Society for Prevention of Cruelty to Animals in Israel	אגודת צער בעלי חיים בישראל
--------------------------	-----------------------------------	--	----------------------------

The volunteer at the SPCA explains to Noam that he has to teach the dog how to behave: what is allowed and what is forbidden, at home and in the street. Give examples from the conversation.

המתנדבת באגודת צער בעלי חיים מסבירה לנועם שהוא צריך ללמד את הכלב איך להתנהג: מה מותר ומה אסור לעשות בבית וברחוב. תנו דוגמות מהשיחה.

אסור/מותר + שם פועל

דוגמות:

- אסור לישון על הספה.
- מותר לרוץ בגינה.
- הכלב צריך ללמוד את הכללים של הבית. הוא צריך לדעת מה אסור לעשות ומה מותר לעשות.

מה מותר ומה אסור | תרגיל

Below are short conversations. Insert the words **אסור** and **מותר** in each conversation and act out the conversations.

לפניכם שיחות קצרות. שבצו את המילים **אסור** ו**מותר** בכל אחת מן השיחות והמחיצו את השיחות.

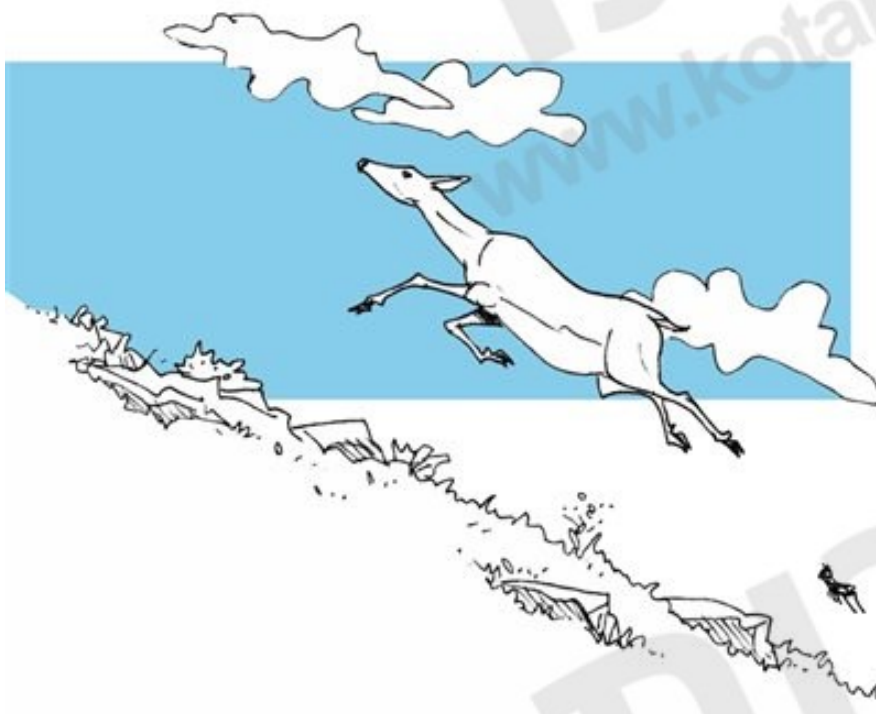
1. - סליחה, אני יכול לנסוע כאן באופניים?
 - אין בעיה. _____ לנסוע כאן באופניים.
 - ושם?
 - לא. שם _____ לנסוע באופניים.
2. - למה את לא נוסעת?
 - אה, חשבתי ש _____ לנסוע, כי יש אור אדום.
 - אבל את נוסעת ימינה. פה _____ לנסוע ימינה גם באור אדום.
 - טוב לדעת.
3. - אימא שלך לא מבשלת בשבת?
 - לא. אנחנו שומרים שבת, ובשבת _____ לבשל.
 - ובראש השנה?
 - בראש השנה אימא מבשלת, כי בחג _____ לבשל.

4. - למה את לא שותה את המים?
 - כי עכשיו אכלתי פירות. סבתא שלי אומרת ש _____ לשתות מים
 אחרי פירות. היא חושבת שזה ממש לא בריא.
 - זה לא נכון. _____ לשתות מים אחרי פירות.
5. - למה אתם נכנסים לקולנוע עם סנדביץ'? _____ להיכנס עם אוכל.
 - אה, אז למה הם נכנסו עם פופקורן?
 - כי _____ להיכנס לקולנוע עם פופקורן.
6. - אני מצטער. _____ לעלות עם אופניים לקרון* הזה.
 - אז איפה _____ לעלות עם אופניים?
 - רק בקרון האחרון.
7. - אתה מביא מילון לבחינה?
 - לא. _____ להשתמש במילון!
 - אתה לא יכול לחפש מילים במחשב, אבל _____ להשתמש במילון.
8. - למה אתה שם את הצלחת במיקרוגל*?
 - מה הבעיה?
 - לשים צלחות במיקרוגל, אבל לא צלחות מעץ. זה מסוכן!
9. - אני לוקח את התרופה הזאת 4 פעמים ביום.
 - אבל _____ לקחת את התרופה הזאת כל כך הרבה פעמים ביום.
 - לקחת אותה רק פעם ביום.

вагон	vagón	car (of a train)	קרון
микроволновая печь	microondas	microwave oven	מיקרוגל

עברו לפעילויות מתוקשבות

אֵיִלָּה שְׁלוּחָה דּוֹאָה בָּהָר.
אֱלֹהִים אֲדִירִים, אֵיזָה הָדָר!
הַלְוֹאִי עָלַי!
נִמְלָה, חֲרָגוֹל, זֹג חוֹחִיּוֹת,
אֵיִלָּה שְׁלוּחָה,
עוֹשִׂים וְאֵינָם יוֹדְעִים מָה,
אֲבָל אֲנִי כֵן:
עוֹמֵד, מִשְׁתָּאָה וּמַהֲלֵל יְהִי!

According to the poem, what is the difference between humans and animals?

1. לפי השיר, מה ההבדל בין האדם לחיה?

What do you think: Why does the man in the poem praise G-d?

2. מה אתם חושבים: למה האיש בשיר מהלל את ה'?

נמל מה הוא אומר
ה' ממרום ישאג
וממעון קדשו יתן קלו ישאג
ישאג על נוהו: (ירמ' כה)

מלשון וס עלה כמו שדרשו ברכות:

פיל מה הוא אומר ברה
גדלו מעשיך ה'
והאוד עמקו מחשבותיך: (תהלים צ)
ואומר מה רבו מעשיך ה'
כלם בחכמה עשית: (תהלים קד) כי הראה טל במלס פלח פלחות ג

חיות שבשדה מה הם
אומרים ברוך
הטוב והמטיב:

כל מלאכי מעלה בקראים חיות שבשדה ומזיעות
החיות כגשה נהר דינור וכשפך על ראשן של רשעים
ציהנסו עלשה נשמות כולם טובלים צנהר דינור לכך אומרים הטוב והמטיב:

אריה מה הוא אומר
ה' כגבור יצא
כאיש מלחמות יעיר קנאה
יריע אף יצריה על אויביו יתגבר:

(ישעי מ"ב) גי גבורה:

^ דף מתוך הספר "פרק שירה". בספר יש תמונות של חיות.
כל חיה "אומרת" פסוק, שהוא תודה לה'. הספר "פרק שירה" הראשון הוא מהמאה ה-10.

מוֹתֵר הָאָדָם מִן הַבְּהֵמָה -

כֵּן אוֹ לֹא? | מאמר

"וּמוֹתֵר הָאָדָם מִן הַבְּהֵמָה אֵין, כִּי הַכֹּל הֶבֶל." [קהלת ג, 19]

הפסוק הזה מספר קהלת אומר שאין הבדל בין האדם לחיה, ושהאדם לא טוב יותר מן החיה, אבל הרבה אנשים חושבים שהאדם חכם וטוב יותר מן החיה. הם חושבים שהחיות לא מבינות את ההבדל בין טוב ורע. הם חושבים שהחיות עושות כל דבר רק לפי אינסטינקטים: אריות הורגים גורים* של אריות אחרים, ושימפנזים הורגים קופים מקבוצות אחרות בלי כל סיבה.

הרבה חוקרים אומרים שהחיות כן יודעות מהו טוב ומהו רע. הזאבים, למשל, חיים בקבוצות. הם משחקים, מחפשים אוכל ואוכלים יחד. לפי החוקרים, אם זאב אחד אוכל יותר מזאבים אחרים בקבוצה, הזאבים האחרים לא מוכנים לאכול יחד עם הזאב הזה. הוא הולך לאכול במקום אחר.

החוקרים אומרים שהחיות גם עוזרות זו לזו. אם הן רואות חיה בסכנה, הן יעשו כל דבר לעזור לה.

דוגמה טובה, היא הסרט על גנו, תנין והיפופוטם באגם בדרום אפריקה*. הגנו לא רואה את התנין, הוא נכנס לאגם, והתנין רוצה להרוג אותו. היפופוטם גדול רואה את הסכנה, נלחם בתנין ועוזר לגנו להגיע לחוף. אבל אחרי כמה זמן ההיפופוטם מבין שהגנו לא יחיה. ההיפופוטם שוחה משם לאט ובשקט.

детеныш животного	cachorro	cub	גור ז'
Южная Африка	Sudáfrica	South Africa	דרום אפריקה

There are two answers to the question of whether animals know what is good and what is bad. What are the answers?

The title of the article is:

"מוֹתֵר הָאָדָם מִן הַבְּהֵמָה".

Do you agree with this sentence?

Explain why or why not.

1. יש שתי תשובות לשאלה אם החיות יודעות מהו טוב ומהו רע. מהן התשובות?

2. כותרת המאמר: "מוֹתֵר הָאָדָם מִן הַבְּהֵמָה". אתם מסכימים עם המשפט הזה? הסבירו למה כן או למה לא.

וְגַר זֶאֵב עִם כֶּבֶשׂ | פסוקים מן התנ"ך

וְגַר זֶאֵב עִם כֶּבֶשׂ, וְנֹמֵר עִם גְּדֵי יִרְבֵּץ; וְעֹגֵל וּכְפִיר וּמְרִיא יִחָדּוּ, וְנֹעַר קִטָּן נִהְגַּ בָּם.
וּפְרָה וְדֹב תִרְעִינָה, יִחָדּוּ יִרְבְּצוּ יִלְדֵיהֶן; וְאַרְיֵה כִבְקָר יֹאכֵל תֶּבֶן. ה' וְשָׁעֲשַׁע יוֹנָק עַל
חֹר פֶּתֶן; וְעַל מְאוֹרֹת צִפְעוֹנִי גָמוּל יָדוֹ הָדָה. (ישעיהו י"א, 6-8)

▲ זאב רבן, וגר זאב עם כבש (ישעיהו י"א, 6), לוח מעל משקוף דלת הכניסה לבית האומן, 1923, אריחי קרמיקה

The verses (psukim) from the Tanach describe an ideal world. A world of peace between animals.
Give examples from the verses.

הפסוקים מן התנ"ך מתארים עולם אידילי, עולם של שלום בין החיות. תנו דוגמות מן הפסוקים.

נפש חיה | מאמר

בתורה ובתלמוד יש מצוות וסיפורים בקשר לבעלי חיים. אנחנו לומדים מהמצוות ומהסיפורים האלה איך בני אדם צריכים להתנהג לבעלי החיים. לפי התורה, בני אדם יכולים להרוג בעלי חיים ולאכול את הבשר שלהם, אבל הם גם צריכים לשמור על בעלי החיים בעולם ולדאוג להם. בתורה אנחנו קוראים את סיפור נוח: ה' החליט לברוך את העולם מחדש וביקש מנוח לבנות תיבה גדולה, לקחת שניים-שניים מכל חיה ולשים אותם בתיבה. נוח שם בתיבה זכר ונקבה מכל חיה, וכך שמר על החיות בעולם. אחת המצוות המפורסמות היא המצווה לתת לכל בעלי החיים לנוח בשבת: "וַיֹּם הַשְּׁבִיעִי שָׁבֹת לַה' אֱלֹקֶיךָ. לֹא תַעֲשֶׂה כָל מְלָאכָה אֹתָהּ וּבִנְךָ וּבִתְּךָ וְעַבְדְּךָ וְאִמָּתְךָ וְשׁוֹרְךָ וַחֲמֹרְךָ וְכָל בְּהֵמָתְךָ וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בְּשַׁעְרֶיךָ לְמַעַן יָנוּחַ עַבְדְּךָ וְאִמָּתְךָ, כָּמוֹךָ." (דברים ה, 13).

לפי התורה, כולם - האדם ובעלי החיים - צריכים לנוח בשבת. אסור לעבוד בשבת, גם לא לתת אוכל לחיות. אבל אם החיות לא יכולות להגיע לאוכל לבד, מותר לתת להן אוכל. אנחנו מוצאים בתורה עוד מצווה בקשר לבעלי החיים: "כִּי תִרְאֶה חֲמוֹר שֹׁנֵאֵךְ רֶגֶץ תַּחַת מַשְׁאוֹ, וְחָדַלְתָּ מֵעֲזֹב לוֹ - עֲזֹב תַּעֲזֹב עִמּוֹ." (שמות כג, 5). החכמים בתלמוד מסבירים את הפסוק הזה ואומרים שאנחנו צריכים לדאוג לכל חיות הבית, למשל לחמור.

התלמוד מספר סיפור מעניין על רבי יהודה הנשיא: לרבי יהודה הנשיא יש כאבים חזקים בכל הגוף. התלמוד מספר כי הכאבים הם בגלל דברים שהוא אמר. מה הוא אמר? כך מספר התלמוד: יום אחד ראה רבי יהודה פרה שהולכת לשחיטה*. הפרה באה לרבי יהודה ושמה את הראש שלה על המעיל שלו, כאילו היא מבקשת עזרה, אבל רבי יהודה אמר לה: "את צריכה ללכת לשחיטה! לך את נולדת!"

בשמיים שמעו את רבי יהודה ואמרו: "רבי יהודה הנשיא לא מרחם על חיות, ואנחנו לא נרחם על רבי יהודה." ובאו לו כאבים גדולים. אחרי כמה ימים ראה רבי יהודה הנשיא את העובדת בבית שלו. היא רצה אחרי עֲכָבְרִים ורצתה להרוג אותם. אמר לה רבי יהודה: "בבקשה, אל תהרגי את העכברים."

אמרו משמיים: "עכשיו, כשרבי יהודה מרחם על בעלי החיים, גם אנחנו נרחם על רבי יהודה." ועברו הכאבים.

забивание животных	matanza	slaughtering	שחיטה נ
--------------------	---------	--------------	---------

According to the commandments, Jewish law, and the stories in the Torah and the Talmud people are supposed to care about animals. What does it mean "to care about animals" based on all these examples?

לפי המצוות, ההלכה והסיפורים בתורה ובתלמוד אנחנו מבינים שבני האדם צריכים לדאוג לבעלי החיים. מה זאת אומרת לדאוג לבעלי החיים לפי כל הדוגמות האלה?

בשבילי העברית: משפט אחד לחיה ולאדם | מבעים

מכה	golpe	injury, blow	מכה
-----	-------	--------------	-----

עברו לפעילויות מתוקשבות

איילה מתל אביב ויעל מירושלים

| מסרונים

איילה: היי יעל, אנחנו חושבים לטייל השבוע בירושלים. מה את אומרת? כדאי?

יעל: בטח. איפה אתם רוצים לטייל?

איילה: אנחנו עוד לא יודעים. יש לך רעיון?

יעל: ביקרתם פעם בגן החיות התנ"כי?

איילה: אף פעם לא ביקרנו שם. כדאי לבקר שם?

יעל: בטח! ממש כיף שם.

איילה: מתי הכי טוב לבקר שם?

יעל: כדאי להגיע בבוקר. אחר כך יש שם הרבה אנשים.

איילה: יש שם דברים מיוחדים השבוע?

יעל: כל יום יש שם משהו מעניין. העובדים של גן החיות יסבירו לכם לאן כדאי ללכת ומה כדאי לעשות.

איילה: יופי! אני חושבת שזה יכול להיות כיף גדול! רוצה לבוא?

יעל: למה לא? אני יכולה לפגוש אתכם שם.

מי פוגש את מי, איפה ולמה שם?

כדאי/לא כדאי + שם פועל

דוגמות:

- כדאי ללכת לגן החיות. זה מקום נהדר!
- לא כדאי להגיע לשם בבוקר.

כמה עצות למבקרים בגן החיות

| תרגיל

Complete the sentences using **כדאי** or **לא כדאי**.

השלימו את המשפטים בעזרת **כדאי** או **לא כדאי**.

1. לקנות כרטיס לגן החיות לכל השנה. זה הרבה יותר זול.
2. להגיע בימים של חופשה בבתי ספר. יש שם הרבה מאוד אנשים ואין מקום לזוז.
3. לבוא בשעות שונות ולראות את החיות בזמנים שונים של היום.
4. להסביר לילדים מה אסור ומה מותר לעשות בגן החיות - זה חשוב מאוד.
5. להביא אוכל, כי אסור לטייל בגן החיות עם אוכל.
6. לאכול במסעדה של גן החיות. האוכל טעים ולא יקר.
7. להגיע ביום חם מאוד או ביום קר מאוד, כי בימים כאלה החיות לא יוצאות לטייל, וקשה לראות אותן.
8. לבוא עם סמרטפון ולצלם - אין כמו סלפִי עם פיל או עם קוף!
9. להגיע לגן החיות לשעות של הארוחות. אז החיות קמות ומטיילות, כי הן מחכות לאוכל שלהן.
10. להביא כובע לגן החיות בקיץ, כי יש שם שמש חזקה.

עברו לפעילויות מתוקשבות

גן החיות התנ"כי

| מאמר

^ ראמים בגן החיות התנ"כי. צילום: שי בן עמי

^ ג'ירף בגן החיות התנ"כי. צילום: שי בן עמי

בהרבה ערים בעולם יש גני חיות גדולים עם בעלי חיים מכל העולם. בירושלים יש גן מיוחד בשם גן החיות התנ"כי.

5 אחת המטרות של גני החיות בכל העולם היא לשמור על בעלי החיים. זאת גם המטרה של גן החיות התנ"כי. יש שם הרבה בעלי חיים מארץ ישראל. חלק מהחיות בגן החיות התנ"כי מופיעות כבר בתנ"ך.

10 העובדים בגן החיות מטפלים בחיות כמו ראמים לבנים* ויחמורים*. יש רק מספר קטן של יחמורים וראמים בארץ ישראל, ואנחנו צריכים לשמור על החיות האלה. גן החיות התנ"כי שומר על החיות האלה, ושולח אותן שוב לטבע.

15 בגן החיות הזה יש גם מרכז לעופות דורסים* גדולים. יש שם ביצים של עופות דורסים גדולים, כי בטבע הביצים האלה בסכנה. העובדים בגן החיות שומרים על הביצים עד שהגוזלים* יוצאים מהביצים, ואז הם שולחים אותם לטבע.

20 מטרה אחרת של גן החיות התנ"כי היא ללמד אותנו לשמור על החיות בטבע. ילדים ומבוגרים מבקרים בגן החיות ולומדים להכיר חיות ממקומות שונים בעולם, לא רק מארץ ישראל. המדריכים בגן החיות מספרים למבקרים על החיות בגן החיות ומסבירים להם למה חשוב לשמור על החיות בטבע.

белый орикс	antílope blanco	white oryx (type of antelope)	ראם לבן ז
лань	gamo	fallow deer	יחמור ז
хищная птица	ave depredadora	bird of prey	עוף דורס ז עופות דורסים ר
птенец	pichón	chick	גוזל ז

^ יחמורים בגן החיות התנ"כי. צילום: רועי צידון

^ נץ

^ אריה בגן החיות התנ"כי. צילום: שי בן עמי

^ טיפול בגוזלים. צילום: פלורי ואן הסן

^ בז מדד

Explain what the Biblical Zoo does.

Use the verbs:

לשמור, לגדל, לטפל, לשלוח.

הסבירו את התפקידים של גן החיות

התנ"כי בעזרת הפעלים:

לשמור, לגדל, לטפל, לשלוח.

עברו לעבודה עצמית:
האזנה לשיחה "נוער בגן החיות"

עברו לסרט ולפעילות מתוקשבת

בגן החיות התנ"כי

המילים של יחידה 5

שמות עצם	אָבן, אָגם, אַרְיָה, בַּעַל חַיִּים, בְּרִיאַת, זָאב, חוֹפֶשׁ, חוֹפְשָׁה, חֲמוֹר, חֲתוּל, כָּלָל, מְטָרָה, נָחֵשׁ, עֶכְבֵּר, פִּיל, צָבָא, צִלְחָת, קוֹף, תַּחְרוּת, תִּיבָה, תִּנּוּן
שמות תואר	טִיפֶשׁ, תִּנְיָכִי
פעלים	מְבִיא, מְגַדֵּל, מְרַחֵם עַל... נוֹפֵל, עוֹמֵד, פּוֹחֵד מִ-, קוֹפֵץ, שׁוֹחָה, שׁוֹתֵק
שונות	אָסוּר, יְמִינָה, (לֹא) כְּדֹאִי, מוֹתֵר, שְׂמֹאלָה

עכשיו אנחנו יכולים...

- להמחזיז שיחות על גידול בעלי חיים בבית ועל עבודה בגני חיות;
- לדון בקשר בין בני האדם והחיות וביחס של היהדות אל בעלי החיים;
- להמחזיז שיחה על אילוף בעלי חיים, ולדון בשאלה אם זה נכון או לא נכון לאלף בעלי חיים;
- לשוחח על בעלי חיים שעוזרים לבעלי חיים אחרים ועל הצדדים ה"אנושיים" של בעלי החיים;
- לדון בתפקיד גני החיות בעולם ועל הדרך להבטיח את שלומם של החיות;
- להשתמש במילים "אסור", "מותר", "כדאי", "לא כדאי" + שם פועל בהקשרים מתאימים בצורה נכונה;
- להשתמש במילת היחס "את" בנטייה.

Now we can...

- act out conversations about raising pets at home and about working in a zoo;
- discuss the connection between humans and animals and Judaism's attitude towards animals;
- act out a conversation about training animals and discuss whether or not it is right to train animals;
- converse about animals that help other animals, and about the "humane" aspects of animals;
- discuss the role of zoos in the world and ways to ensure the animals' well-being;
- use the words "אסור", "מותר", "כדאי" and "לא כדאי" + infinitive verb correctly, fluently, and naturally;
- add the correct pronoun endings to the preposition "את" and use it correctly.

יחידה 6 לשמוע כל קול

אנחנו חושבים ש...
פוסט ותגובות

מצווה לשיר
בבר מצווה?
שיחה

תרגול מתקשב

קצת דקדוק:
אפשר/אי אפשר
+ שם פועל
קופסה לשונית

לשמוע מוזיקה,
לקרוא ספר
תרגיל

תרגול מתקשב

למה מוזיקה?
מאמר

תרגול מתקשב

שירת העשבים
מדברי רבי נחמן
מברסלב

שירת
העשבים
שיר זמר

וניגן וטוב לך
פסוקים מן
התנ"ך

לשיר בתחרות
שיחה לעבודה
עצמית

לא צריך, לא כדאי
... אי אפשר
המחברת לעברית של
אילן

בית מלא מוזיקה
- על נעמי שמר
מאמר

המכתב של
רבקה לנעמי
שיר זמר

הצרצר והגמלה
סיפור עם

מלמדים שיר
שיחה

קצת דקדוק: איתן,
איתך, איתן... איתן
קופסה לשונית

מוזיקה מבוקר
עד ערב
תרגיל

תרגול
מתקשב

למה את לא באה
להופעה?
שיחה

רעש ומוזיקה
שיחה לעבודה עצמית

בשבילי העברית: הגן
עושה את המנגינה

עכשיו אנחנו
יכולים

המילים של
יחידה 6

נפגשים ומנגנים
סרט

תביטי
שיר ספר

אנחנו חושבים ש... | פוסט

עומר

החברים שלי אומרים שראפ ורוק הם מוזיקה טובה. אני הכי אוהב ג'אז.
ההורים שלי חושבים שרק מוזיקה קלאסית היא מוזיקה טובה.
אז איך אפשר להחליט מהי מוזיקה טובה?

✓ צילום: יהודית גרעין-כל, מופע ג'אז במוזאון תל אביב, 2010

29 31

מוזיקה טובה צריכה להשפיע. אם אני שומע מוזיקה ואני לא מרגיש שום דבר, היא לא טובה.

אי אפשר להחליט מהי מוזיקה טובה. כל אחד והמוזיקה שלו. למשל, אני חושבת שהיפ-הופ היא מוזיקה טובה, אבל חברה שלי חושבת שזה רק רעש.

אני שומע מוזיקה כשאני רוצה להרגיש טוב. אם אני לא נהנה מהמוזיקה, זה אומר שהמוזיקה לא טובה.

מוזיקה טובה צריכה להיות שקטה ונעימה.

מהו שיר טוב? אם אני רוצה לשמוע את השיר שוב ושוב - זה שיר טוב.

כתבו עוד תגובה לפוסט.

מצווה לשיר בבר מצווה? | שיחה

מה נשמע? הכול כבר מוכן לבר מצווה?
 כן. הערב אנחנו רק צריכים להחליט על מוזיקה למסיבה.
 איזו מוזיקה אתם רוצים?
 אימא שלי אוהבת שירים ישנים בעברית. היא חושבת שהשירים האלה הכי מתאימים למסיבה. היא גם חושבת שבמסיבה כולם צריכים לשיר יחד.
 אבל לא כולם יודעים את המילים של השירים.
 נכון. היא אומרת שאפשר לתת לאורחים את המילים של כל השירים, ושכן דוד שלי ינגן בפסנתר.
 ומה אבא שלך רוצה?
 אבא שלי אוהב שירים חסידיים. הוא חושב שהם הכי מתאימים לבר מצווה.
 הוא אומר שאפשר להזמין די-ג'יי, ולומר לו איזה שירים לנגן במסיבה.
 ומה אתה חושב?
 אני בעד די-ג'יי, אבל אני אוהב מוזיקה שונה מהמוזיקה של ההורים שלי או של החברים שלהם. אני אוהב שירים עם קצב ובלי הרבה מילים. אלה לא השירים של ההורים שלי.
 כן. אני יודעת על מה אתה מדבר.
 אני לא יודע מה אפשר לעשות. מצד אחד...

1. יאיר וההורים שלו צריכים להחליט על מוזיקה למסיבה. איזו מוזיקה כל אחד מהם רוצה?

At the end of the conversation, Yair says:
 "I don't know what can be done."
 What do you think he can do?
 Explain why.

2. בסוף השיחה יאיר אומר:
 "אני לא יודע מה אפשר לעשות."
 מה לדעתכם הוא יכול לעשות?
 הסבירו למה.

עברו לפעילויות מתוקשבות

אפשר/אי אפשר + שם פועל

דוגמות:

- אפשר לתת לאורחים את המילים של השירים.
- אני לא יודע מה אפשר לעשות.
- אי אפשר להזמין די-ג'יי למסיבה.
- המוזאון סגור. אי אפשר להיכנס למוזאון.

לשמוע מוזיקה, לקרוא ספר | תרגיל

Below is a comparison between music and books. Complete the sentences using **אי אפשר** or **אפשר**.

לפניכם השוואה בין מוזיקה לספרים. השלימו את המשפטים בעזרת **אפשר** או **אי אפשר**.

1. _____ לשמוע מוזיקה בחושך, אבל _____ לקרוא ספר אם אין אור.
2. _____ לשמוע שיר שוב ושוב, ואז לשיר אותו. _____ גם לקרוא ספר שוב ושוב, ואז לספר אותו.
3. _____ במוזיקה יש תווים*, ובספר יש מילים. _____ לקרוא את המילים, ו _____ לקרוא את התווים.
4. _____ לקרוא ספר בלי לדעת את השפה, אבל _____ לשמוע מוזיקה בלי לדעת תווים.
5. _____ לקרוא ספר לאט, ו _____ לקרוא מהר. כך גם במוזיקה - _____ לשיר או לנגן לאט, ו _____ לשיר או לנגן מהר.
6. _____ לקרוא ספרים עצובים או ספרים שמחים. _____ גם לשמוע מוזיקה עצובה או מוזיקה שמחה.
7. _____ לשמוע מוזיקה בלי מילים, אבל _____ לקרוא ספר בלי מילים.
8. _____ לשמוע שיר או מנגינה הרבה פעמים, ובכל פעם להתרגש מחדש. _____ גם לקרוא פרק בספר כמה פעמים, ולהתרגש מחדש מהמילים ומהסיפורים.

hota	nota	musical note	תו ז'
------	------	--------------	-------

עברו לפעילויות מתוקשבות

ההפך של צריך: לא צריך.
ההפך של כדאי: לא כדאי.
אולי לא ההפך של אפשר: אי אפשר?

ככה זה בעברית!

חירש

לפי המחברת לעברית של אילון, מה נכון?
א. אפשר להסביר כל דבר בעברית.
ב. אי אפשר להסביר כל דבר בעברית.

עברו לעבודה עצמית:
האזנה לשיחה "לשיר בתחרות"

עילי בוטנר וילדי החוץ" בהופעה, 2015

וְנִיגֹן וְטוֹב לָךְ

| פסוקים מן התנ"ך

יְד וְרוּחַ ה' סָרָה מֵעַם שָׂאוּל, וּבָעֲתָתוֹ רוּחַ רָעָה מֵאֵת ה'. טו וַיֹּאמְרוּ עֲבָדֵי שָׂאוּל אֵלָיו הֲנֵה נָא רוּחַ אֱלֹקִים רָעָה מִבְּעֶתְךָ. טז וַיֹּאמֶר נָא אֲדֹנָי עֲבָדֶיךָ לִפְנֶיךָ יִבְקֹשׁוּ אִישׁ יָדַע מִנֶּגֶן בַּכִּנּוֹר, וְהָיָה בְהִיּוֹת עָלֶיךָ רוּחַ אֱלֹקִים רָעָה, וְנִגֹן בְּיָדוֹ, וְטוֹב לָךְ.

יז וַיֹּאמֶר שָׂאוּל אֶל עֲבָדָיו רְאוּ נָא לִי אִישׁ מִיֵּטִיב לְנִגֹן, וְהִבִּיאֹתֶם אֵלָי. יח וַיַּעַן אֶחָד מִהַנְּעָרִים וַיֹּאמֶר הִנֵּה רָאִיתִי בֶן לִישֵׁי בֵּית הַלְחָמִי יָדַע נִגֹן, וְגִבּוֹר חֵיל, וְאִישׁ מִלְחָמָה, וְנָכוֹן דָּבָר, וְאִישׁ תֹּאֵר, וְה' עִמּוֹ.

△ מטבע זיכרון: דוד המלך מנגן לשאול
המלך, 2013. עיצוב: משה פרג

△ דוד מנגן בכנור לפני שאול

יט וַיִּשְׁלַח שָׁאוּל מַלְאָכִים אֶל יִשְׁי וַיֹּאמֶר שְׁלַחָה אֵלַי אֶת דָּוִד בְּנֶךְ אֲשֶׁר בְּצִיּוֹן. כ וַיִּקַּח יִשְׁי חֲמוֹר לֶחֶם וְנָאֵד יֵין וּגְדֵי עֲזִים אֶחָד; וַיִּשְׁלַח בְּיַד דָּוִד בְּנֹו אֶל שָׁאוּל. כא וַיָּבֹא דָוִד אֶל שָׁאוּל, וַיַּעֲמֵד לִפְנָיו; וַיֶּאֱהָבֵהוּ מְאֹד, וַיְהִי לוֹ נִשְׂאָ כָלִים. כב וַיִּשְׁלַח שָׁאוּל אֶל יִשְׁי לֵאמֹר יַעֲמֵד נָא דָוִד לִפְנָי, כִּי מָצָא חֵן בְּעֵינַי. כג וְהָיָה בְּהִיּוֹת רוּחַ אֱלֹקִים אֶל שָׁאוּל, וְלָקַח דָּוִד אֶת הַכִּנּוֹר, וַנִּגַּן בְּיָדוֹ; וַרוּחַ לְשָׁאוּל וְטוֹב לוֹ, וְסָרָה מֵעָלָיו רוּחַ הָרָעָה.

(שמואל א טז, 14-23)

1. שָׁאוּל מַחֲפֵשׁ אָדָם שִׂידֵעַ לַנֶּגֶן בְּכִינּוֹר. לִמָּה?
2. הָאֵם דָּוִד עֲזָר לְשָׁאוּל? הִסְבִּירוּ אֵיךְ אִתָּם יוֹדְעִים.

^ רמברנדט (או אחד מתלמידיו), שָׁאוּל וְדָוִד, המאה ה-17

למה מוזיקה? | מאמר

למה אפשר לשמוע שיר או מנגינה שוב ושוב, וכל פעם להתרגש מחדש? למה אנחנו אוהבים לשמוע מוזיקה כשאנחנו עצובים? למה אנחנו שרים ברגעים שמחים? למה ואיך המוזיקה משפיעה על אנשים?

אלה שאלות מעניינות, והחוקרים מחפשים תשובות לשאלות האלה. הם בודקים איך המוזיקה משפיעה על מה שאנחנו עושים, חושבים או מרגישים.

במחקר אחד החוקרים ביקשו מילדים לשמוע מוזיקה קלאסית שעה ביום. החוקרים מצאו שאחרי שישה חודשים הילדים הפכו להיות שקטים יותר. לפי מחקר אחר, אנשים הצליחו לישון טוב יותר בלילה אחרי שהם שמעו מוזיקה קלאסית.

מוזיקה קלאסית יכולה לעזור גם לחולים בזמן בדיקות קשות. במחקר מעניין ביקשו החוקרים מחולים לשמוע מוזיקה של המלחין יוהן סבסטיאן באך בזמן בדיקות לא נעימות של רופאים. האנשים סיפרו שהם הרגישו פחות את הכאבים.

חוקרים אחרים בדקו שתי קבוצות של תלמידים. בשתי הקבוצות התלמידים קראו וכתבו בשיעור. בקבוצה א' התלמידים שמעו מוזיקה קלאסית נעימה ושקטה, ובקבוצה ב' הם שמעו מוזיקה קלאסית עם צלילים חזקים של תופים* וחצוצרות*. התלמידים בקבוצה ב' אמרו שהם לא יכולים להבין את מה שהם קוראים בגלל הצלילים החזקים של התופים והחצוצרות.

החוקרים אומרים שמוזיקה שקטה ונעימה משפיעה על אנשים גם במסעדות: הם נהנים מהארוחה, יושבים הרבה זמן, אוכלים לאט ומזמינים עוד אוכל. אם המוזיקה לא נעימה, הם אוכלים מהר והולכים. החוקרים גם מצאו שאנשים חושבים שהאוכל טעים יותר אם הם שומעים צלילים גבוהים של פסנתר. אם הם שומעים צלילים נמוכים של צ'לו או של קלרינט, הם מרגישים שהאוכל פחות טעים.

барабан	tambor	drum	תוף ז'
труба	trompeta	trumpet	חצוצרה ז'

Below are descriptions of different situations related to music.
Answer according to the article.

לפניכם תיאורים של מצבים שונים הקשורים למוזיקה. ענו לפי המאמר.

- אתם מזמינים חברים לארוחה בבית, אבל אתם לא רוצים שהם יישארו הרבה זמן. איזו מוזיקה הם ישמעו?
- אתם מזמינים חברים למסעדה, ואתם רוצים ליהנות יחד מהארוחה. איזו מוזיקה תרצו לשמוע?
- אתם קוראים ספר ארוך או מאמר לא קל, ואתם רוצים לחשוב על מה שאתם קוראים ולהבין. איזו מוזיקה לא תעזור לכם?
- אתם לומדים לבחינה וצריכים לזכור הרבה מידע. איזו מוזיקה תעזור לכם?
- אתם לא ישנים טוב בלילה. איזו מוזיקה יכולה לעזור לכם לישון טוב יותר?
- יש לכם בדיקה בבית חולים. איזו מוזיקה יכולה לעזור לכם להרגיש פחות את הכאב בזמן הבדיקה?

עברו לפעילויות מתוקשבות

שִׁירַת הָעֵשְׂבִים | מדברי רבי נחמן מברסלב

אם היית זוכה לשמוע את קול השירות והתשבחות של העשבים, איך כל עשב ועשב
אומר שירה לה' יתברך בלי פנייה ובלי מחשבות זרות, ואינם מצפים לשום תשולם
גמול! כמה יפה ונאה כששומעים את השירה שלהם.

What is special about the prayer of the
grass according to Rabbi Nachman from
Breslov?

מה מיוחד בתפילה של העשבים,
לפי רבי נחמן מברסלב?

א. שרה ליפקין, שיבולי בר, 2014, אקריליק על קנבס

שִׁירַת הָעֹשְׂבִים

| מילים ולחן: נעמי שמר

וְכִשְׁהֵלֵב	דַּע לָךְ
מִן הַשִּׁירָה מְתַמְלֵא	שְׂפָל רוּעָה וְרוּעָה
וּמִשְׁתוֹקֵק	יֵשׁ לוֹ נִגּוֹן מִיַּחַד
אֶל אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל	מִשְׁלוֹ
אוֹר גָּדוֹל	דַּע לָךְ
אֲזִי נִמְשָׁךְ וְהוֹלָךְ	שְׂפָל עֹשֵׁב וְעֹשֵׁב
מִקְדָּשְׁתָּה שֶׁל הָאָרֶץ	יֵשׁ לוֹ שִׁירָה מִיַּחַד
עָלִיו	מִשְׁלוֹ
וּמִשִּׁירַת-הָעֹשְׂבִים	וּמִשִּׁירַת-הָעֹשְׂבִים
נִעֲשֶׂה נִגּוֹן	נִעֲשֶׂה נִגּוֹן
שֶׁל הַלֵּב	שֶׁל רוּעָה

כָּמָה יָפָה
כָּמָה יָפָה וְנָאָה
כְּשִׁשׁוּמְעִים הַשִּׁירָה
שְׁלָהֶם
טוֹב מְאֹד
לְהִתְפַּלֵּל בִּינִיָּהֶם
וּבְשִׁמְחָה לַעֲבֹד
אֶת הַשֵּׁם
וּמִשִּׁירַת-הָעֹשְׂבִים
מְתַמְלֵא הַלֵּב
וּמִשְׁתוֹקֵק

According to the song, every shepherd has his/her own music. Where does each shepherd's special music come from?

According to the song, where do true prayer and true singing happen? Why do you think this is?

1. לפי השיר, לכל רועה יש מוזיקה משלו. מאין המוזיקה המיוחדת של כל רועה ורועה?

2. לפי השיר, איפה מתרחשות התפילה והשירה האמיתית. למה, לדעתכם?

בית מלא מוזיקה

על נעמי שמר

מאמר |

נעמי שמר בצעירותה, צילומים מאוסף משפחתי

נעמי שמר (1930 - 2004) היא אחת מהכותבות והמלחינות המפורסמות בישראל. היא כתבה והלחינה מאות שירים וגם שרה חלק גדול מהשירים שלה.

נעמי שמר נולדה בקיבוץ כינרת, ושם היא למדה וחייה עד גיל 18. האהבה למוזיקה באה מהבית. אבא שלה שר שירים חסידיים, ואימא שלה למדה לנגן בפסנתר. בגיל שש נעמי קיבלה במתנה פסנתר מחברה של המשפחה, אבל הפסנתר לא נכנס לבית של נעמי. לפי הכללים בקיבוץ לפני 80 שנה, החברים בקיבוץ נתנו את המתנות לקיבוץ. הפסנתר עמד בבית הילדים, וכל יום, מוקדם בבוקר, נעמי נכנסה לחדר האוכל וניגנה בפסנתר. אחרי זמן קצר היא כבר ניגנה את שירי השבת והחגים בחדר האוכל של הקיבוץ, וכל החברים בקיבוץ שרו איתה.

בגיל 18 נעמי החליטה ללמוד מוזיקה בתל אביב. החברים בקיבוץ חשבו שהיא צריכה להישאר בקיבוץ ולא לצאת ללמוד מוזיקה בעיר. ואז קמה חברת קיבוץ ואמרה: "אתם לא רואים שיש לה כישרון למוזיקה? היא צריכה לצאת ללמוד. אי אפשר לומר לה לא!". נעמי עברה לתל אביב ואחר כך לירושלים, ולמדה שם שלוש שנים. אחרי הצבא נעמי עברה לחיות בתל אביב. כל השנים היא חיה בבית מלא מוזיקה. בבית הזה גדלה הבת שלה, הללי, וגם הבן שלה, המלחין והזמר אריאל הורוביץ.

^ נעמי שמר בהופעה באמפיתאטרון בקיסריה, 1991

כמה שנים אחרי שנעמי שמר מתה, אריאל מצא מכתב מסבתא שלו, רבקה, לנעמי, אימא שלו. נעמי למדה אז באקדמיה למוזיקה בתל אביב והתגעגעה למשפחה שלה בקיבוץ. רבקה הסבירה במכתב לנעמי למה היא צריכה להמשיך ללמוד. היא תיארה במכתב דייג בסיקה בכינרת ביום של רוח חזקה. הסיפור על הדייג הוא מָשֶׁל לחיים של נעמי רחוק מן הבית ולעבודה הקשה שלה באקדמיה למוזיקה. אריאל הורוביץ כתב שיר לפי המכתב, וגם שר אותו.

המכתב של רבקה לנעמי

| מילים ולחן: אריאל הורוביץ

זו ילדתי התשובה גם לסערת נפשי:
הלימודים שלך הם המטען על סיפונה.
כאן פועלים עיפים כבר צמאים לשיר שלך,
אבל את עוד צריכה לחתור
דרך כל הפוגות של באה.

יום העבודה נגמר וירדתי לפנרת
לענות על מכתבה, ילדתי הקטנה.
קשה לה שם עכשיו בעיר בה את לומדת,
קשה כמו שקשה תמיד בכל התחלה.

רוח מתחילה לעלות, וכבר סוער הים
כמו שסוערת נפשי שהיא נפש אמן.
ובלב הים פתאום אני רואה סירה,
ועליה דיג אחד שנלחם בסערה.

מה יעשה הדיג - מה הוא יכול לעשות
כדי שהסירה תגיע אל החוף?
יש רק דבר אחד שיצמוד בסערה:
אם הוא יוסיף מטען לבטן הסירה.

The fisherman puts more and more things on the boat so the boat will stay upright in the strong wind and won't fall into the ocean. This is the fable. What does Rivka want to teach Naomi with this fable?

Based on Naomi's life story, how does a person become an artist?

1. הדיג שם עוד ועוד דברים על הסירה, וכך הסירה עומדת ברוח החזקה, והוא לא נופל לים. זה המשל. מה רבקה רוצה ללמד את נעמי במשל הזה?

2. לפי סיפור החיים של נעמי שמר, איך אדם הופך להיות אומן?

מלמדים שיר | שיחה

מורה: אנחנו לומדים עכשיו שיר חדש למסיבה של סוף השנה בבית הספר. בהתחלה

תשמעו רק את המנגינה, בלי המילים, ואז תחזרו איתי על המנגינה.

תלמיד: אנחנו נשמע בהתחלה את כל המנגינה?

מורה: כן. בהתחלה אתם תשמעו את כל המנגינה. אחר כך אתם תשמעו כל פעם

חלק מהמנגינה, וכל פעם תחזרו איתי על החלק הזה. בסדר?

עכשיו רק החלק הראשון.

ועכשיו אתם שרים איתי. שלוש-ארבע ו...

יופי. עכשיו אני שרה את החלק השני ואתם חוזרים.

ועכשיו אתם. הפעם אני לא שרה איתכם.

תלמיד: למה את לא שרה איתנו? זה קשה.

מורה: תשמעו את הגיטרה ותשירו איתה. בסדר?

יופי. ועכשיו המילים של השיר. הן פשוטות מאוד:

"אם אני - אתה, ואתה - אני, אז מי אתה ומי אני?"

עכשיו הבנות שרות רק את החלק הראשון, ואני שרה איתן. רק הבנות...

בסדר, יופי. ועכשיו הבנים שרים את החלק השני, ואני שרה איתם. בנים...

יופי. איזה כיף לשיר איתכם! עכשיו אתם לבד. מוכנים?

תארו איך לומדים שיר לפי השיחה. התחילו כך:

בהתחלה המורה שרה את כל השיר בלי המילים, והתלמידים שומעים את כל השיר.

אחר כך היא שרה חלק אחד של השיר, והם שרים איתה רק את החלק הזה.

איתי, איתך, איתם... איתן

רבים		יחיד	
נקבה	זכר	נקבה	זכר
איתנו		איתי	
איתכן	איתכם	איתך	איתך
איתן	איתם	איתה	איתו

דוגמות:

- עכשיו הבנות שרות, ואני שרה איתן.
- למה את לא מנגנת איתנו?
- לדוד יש שני כרטיסים לקונצרט, ואני הולכת איתו.

מוזיקה מבוקר עד ערב | תרגיל

Complete the sentences using the suitable form:

השלימו את המשפטים בעזרת מילת היחס:

איתי | איתך | איתך | איתו | איתה | איתנו | איתכם | איתכן | איתם | איתן

1. יונתן מופיע היום בפסטיבל האביב. הוא שר ומנגן לבד, אבל בשיר האחרון דנה שרה _____ איתו.
2. המורה למוזיקה: "השבוע אתם בוחרים שיר, ואתם כותבים לו מנגינה. אני מוכן לעבוד _____ ולעזור לכם."
3. דני, אתה מוכן לבוא מחר עם הגיטרה למסיבה בבית הספר? אני רוצה לשיר _____ את השיר החדש שלי.
4. אח שלי מנגן בכינור, ואני מנגנת בפסנתר. הוא תמיד רוצה לנגן עם מישהו. לפעמים אני מנגנת _____.
5. מחר אני הולך לדינה. היא הדי-ג'י במסיבת בר המצווה שלי. אני רוצה לבחור שירים _____ למסיבה.

6. חנה, אנחנו רוצים להופיע במסיבת סוף השנה. את מוכנה לנגן _____?
7. דניאלה, אנחנו שרות יחד בקונצרט של התלמידים. אני יכולה להיפגש _____ ביום ראשון אחר הצהריים?
8. דני, אנחנו הולכים לשחק כדורסל. אתה רוצה לשחק _____?
9. היי דורית וחנה, אני רוצה לדבר _____ על משהו. יש לכן זמן עכשיו?
10. - איפה אתם? אנחנו מחכים לכם ליד הקולנוע.
- אוי, סליחה. חשבנו שאנחנו נפגשים _____ ליד הבית שלכם.
11. - חנה, מה נשמע?
- אה, יורם. בסדר. ומה _____?
- גם אני בסדר.

עברו לפעילויות מתוקשבות

למה את לא באה להופעה? | שיחה

- גלי, שמעתי שנשארו כרטיסים להופעה של להקת "סֶבֶכָה" בפארק. את רוצה לבוא?
- לא, יותם. אני מצטערת.
- למה? חשבתי שאת אוהבת את השירים שלהם.
- אני אוהבת את השירים שלהם, אבל אני לא אוהבת ללכת להופעות שלהם.
- למה?
- כי הם מופיעים תמיד במקומות פתוחים עם אלפי אנשים. בהופעות כאלה אני תמיד יושבת רחוק, ואני לא רואה שום דבר. אפשר לראות את הזמרים רק על מִסָּךְ וידיאו. זה כמו לראות אותם בטלוויזיה או במחשב בבית.
- זה ממש לא כמו בטלוויזיה או במחשב. בהופעה יש עוד אלפי אנשים, וכולם רוקדים ושרים יחד עם הלהקה. זה כל הכיף.
- ממש לא. יש המון רעש, ואי אפשר לשמוע טוב את השירים. אני לא נהנית מהופעה כזאת.
- אז את בכלל לא הולכת להופעות?
- אני הולכת להופעות, אבל באולמות קטנים. בהופעות כאלה אפשר לראות את הזמרים ולשמוע כל מילה. גם אין הרבה אנשים, ותמיד אפשר לקנות כרטיסים.
- טוב, אז אני מבין שאת לא באה איתי להופעה. חבל. אבל אולי אני צריך ללכת איתך להופעה באולם קטן ולראות מה זה.
- בטח. בעוד שבוע יש הופעה של...

אילו הופעות יותם אוהב, ואילו הופעות גלי אוהבת?

עברו לעבודה עצמית:
האזנה לשיחה "רעש ומוזיקה"

א. נחום גוטמן, התזמורת במסיבה, טוש על נייר

בשבילי העברית: הנגן עושה את המנגינה | מאמר

שמות של מקצועות בעברית קשורים הרבה פעמים לשם העצם או לפועל.
יש כמה דרכים לתת שם למקצוע:

- לפי ההווה של הפועל. לדוגמה: מי שמדריך את התיירים בטיולים הוא **מדריך**, ומי שמלחין מוזיקה, וזה המקצוע שלו, הוא **מלחין**.
- לפי הצורה סָסָם. לדוגמה: גָּנָן, זָמַר, נָגַן.
- סיומת קָן לשם העצם. לדוגמה: מי שעושה מחקרים במדע הוא **מדען**, ומי שעובד בספרייה ואוהב ספרים הוא **ספרן**.
- סיומת סָאי לשם העצם. לדוגמה: מי שהמקצוע שלו הוא **מוזיקה** הוא **מוזיקאי** (מוזיקאָ ← מוזיקאי), ומי שכותב בעיתון הוא **עיתונאי**.
- סיומת סִיסָט לשמות עצם, כמו בשפות אחרות. לדוגמה: **טֶרְקִטוּרִיסְט**, **קֶרִיקֶטוּרִיסְט** (קריקטוראָ ← קריקטוריסט).

לפניכם שמות של מקצועות בעולם המוזיקה. אמרו באיזה כלי מנגן כל אחד מן הנגנים:

מתופף | כנר | חלילן | גיטריסט | פסנתרן | סקסופוניסט

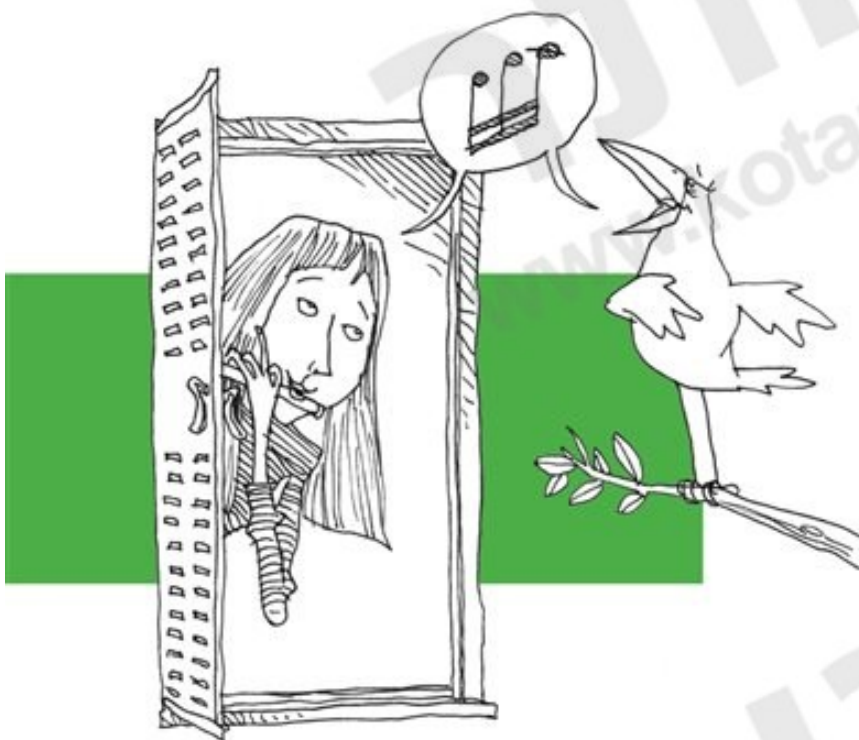

תביטי

| מילים: חמוטל בר יוסף

תביטי תביטי תביטי
אמרה לי צפור גבה
מאחורי תריסי הפרזל
בקול של חליל.

כן, אמרתי לה,
כן, ראיתי ראיתי:
אור.
וגם לי יש חליל.
אפתח תריס ואתחיל.

1. השיר הוא שיחה בין שניים. מי מדבר ומה כל אחד אומר?
2. המילה האחרונה בשיר היא: "אתחיל". מה אתם חושבים: מי יתחיל מה?

נפגשים ומנגנים

המילים של יחידה 6

שמות עצם	אולם, בדיקה, דיג, כינור, כישרון, מחקר, מכונה, מלחין, מנגינה, מסר, משל, נמלה, סירה, פסנתר, צליל, צרצר, קצב, רוח
שמות תואר	מלא, נמוך, קל, שקט
פעלים	אוסף, גדל, מופיע, מלחין, משפיע על... מתנגע ל-, נהנה מ-, עומד
שונות	(אי) אפשר

עכשיו אנחנו יכולים...

- לספר על מקום המוזיקה בחיינו ולדון בשאלות כמו מהי מוזיקה טובה, ומה ההבדלים בין רעש לבין מוזיקה;
- להמחיש שיחות על בחירת שירים למסיבת בר מצווה והוראה של שיר חדש;
- לדון בהשפעה של המוזיקה על מצבי רוח ועל ההרגשה במצבים שונים, כמו לימודים לקראת בחינה, בדיקה רפואית כואבת ואכילה במסעדה;
- לספר את הביוגרפיה של נעמי שמר, מלחינה ופזמונאית מפורסמת בישראל;
- להשתמש במבנים "אפשר"/"אי אפשר" בהקשרים מתאימים;
- להשתמש בנטייה: איתי, איתך, איתן... איתן - בצירוף לפעלים בצורה הנכונה.

Now we can...

- describe the place of music in our lives and discuss questions such as what is good music and what are the differences between noise and music;
- act out conversations about choosing songs for a bar mitzvah party and teaching a new song;
- discuss the effect of music on mood and on feelings in different situations, like studying for an exam, painful medical examination and eating in a restaurant;
- tell the biography of Naomi Shemer, the famous Israeli composer and songwriter;
- use the expressions "אפשר"/"אי אפשר" in the appropriate contexts;
- use: איתי, איתך, איתן... איתן - combine it with appropriate verbs, and use it in the correct form with the verbs.

יחידה 7 מתגלגלים בגליל ובגולן

אנחנו חושבים ש...
פוסט ותגובות

בוא איתי
אל הגליל
שיר זמר

פקיעין -
ארבע דתות
במקום אחד
שיחה

מנחל עמוד
לצפת
מסלול טיול

שם עצם אחד
בשתי מילים
המחברת לעברית
של אילן

תרגול מתקשב

מעשה העז
סיפור עם

למטיילים
שלום
תרגיל

תרגול מתקשב

מהר ארבל
לכינרת
שיחה

הוי, כינרת שלי
מאמר ושיר

זוגות מילים
תרגיל

קצת דקדוק: סמיכות
קופסה לשונית

צפת - אגדה של עיר
מאמר

שיר ארץ
שיר ספר

שני ימים יש
בארץ ישראל
סיפור עם

מנחל כזיב
לאכזיב
מסלול טיול

תרגול
מתקשב

תודה
למדריכים
תרגיל

קצת דקדוק: מילת
היחס "על" בגטייה
קופסה לשונית

אנשי צפת מספרים...
מעשייה

בשבילי העברית:
לכל מקום יש שם,
ולכל שם יש פירוש

טיול שנתי לגליל
שיחה לעבודה עצמית

מטיילים בצפון
סרט

המילים של
יחידה 7

עכשיו אנחנו
יכולים

אנחנו חושבים ש... | פוסט

אילנה

השנה הטיול השנתי שלנו לגליל. התוכנית היא ללכת הרבה ברגל, לטייל בנחלים, לעלות על הרים, להכין אוכל ולבשל בחוץ ולישון בשק שינה בטבע. אני כבר מחכה לטיול הזה!

58 ❤️ 19 🍌 🚩

ממש לא בא לי לצאת לטיול כזה. הרבה יותר מתאים לי לבקר באתר מפורסם אחד, לאכול במסעדות מיוחדות, לבלות בפארק מים או בים ולישון בבית מלון טוב.

אני מת על טיולים בטבע. רק מי שהולך ברגל, יכול להכיר ולאהוב את הארץ!

טיול בטבע ממש לא מתאים לכל התלמידים. לא כולם אוהבים לטייל בטבע וללכת הרבה ברגל.

אני לא אוהבת לצאת לטיולים של בית הספר, כי בטיולים האלה אנחנו צריכים לשמוע על הגיאוגרפיה ועל ההיסטוריה של המקום. בטיולים אני לא רוצה לשמוע סיפורים משעממים. אני רק רוצה לעשות כיף.

טיולים בטבע הם דרך טובה להכיר את כולם. אנחנו עוזרים אחד לשני, ישנים יחד, מבשלים יחד. אחרי כל טיול כזה תמיד יש לי עוד חברים.

מה שאני הכי אוהב זה "לטייל" עם חברים בקניונים, לראות חנויות יפות ולשבת בבית קפה.

כתבו עוד תגובה לפוסט.

בוא אתי אל הגליל

קטע מהשיר
מילים: אהוד מנור, לחן: יאיר רוזנבלום

קח מקל, קח תרמיל,
בוא אתי אל הגליל.
בוא אתי ביום אביב,
נהלך סביב סביב,
עם השמש הזרחת בחניתה
ושוקעת באכזיב.

כי השמש, כן השמש,
כאן השמש, כאן השמש לא תכזיב.
כי השמש, כן השמש,
כאן השמש לא תכזיב...

קח טמבור, קח חליל,
בוא אתי אל הגליל.
בוא ופתח נא צוארון,
בוא נשיר במלא גרון,
עם הרוח הנוגנת במצובה
ושורקת בעברון.

כי הרוח, כן הרוח,
כאן הרוח, כאן הרוח רן תרן.
כי הרוח, כן הרוח,
כאן הרוח רן תרן...

כי הרוח, כן הרוח...

השיר מדבר על טיול בגליל בזמנים שונים בשנה. מתי לפי השיר כדאי לטייל בגליל?

פְּקִיעִין - ארבע דתות במקום אחד | שיחה

- חֲבֵרָה... אנחנו בפקיעין. אני רוצה להסביר לכם קצת על המקום הזה.
איזה מקום יפה. זה כמו כפר ישן. כמו בתמונות לפני מאה שנים.
הכפר הזה מפורסם, כי גרים פה אנשים מארבע דתות: יש כאן מוסלמים,
נוצרים, יהודים ודרוזים.
מי הם הדרוזים?
הדרוזים שומרים על דת מיוחדת. הדת הזאת קרובה לאיסקלם, אבל הדרוזים
לא מוסלמים.
יש דרוזים רק בפקיעין?
לא. הקבוצה הגדולה של דרוזים בעולם גרה בסוריה, אבל יש כפרים
דרוזיים גם בלכנן וגם בישראל. אנחנו עומדים עכשיו במרכז הכפר. אנשי
הכפר קוראים למקום הזה "המרכז הקדוש", כי יש כאן בית תפילה דרוזי,
שתי כנסיות, וגם בית כנסת יהודי. טוב, קדימה, אנחנו הולכים!
לאן אנחנו הולכים?
אנחנו נתחיל את הטיול במקרה בהר. לפי המסורת היהודית, במערה
הזאת ישבו בערך לפני 2000 שנה רבי שמעון בר יוחאי והבן שלו. הם בָּרְחוּ
מהרומאים וישבו במערה הזאת 13 שנים. לפי האגדה, הם אכלו חֲרוּבִים*,
שתו מים מהמַעֵין ולמדו תורה במערה.
אז יהודים גרים כאן כבר אלפיים שנה?
כן. יש כאן משפחה יהודית בשם זִינְאָתִי. לפי המסורת של המשפחה,
בני המשפחה הראשונים הגיעו לפקיעין לפני אלפיים שנה, והמשפחה
נשארה במקום עד היום.
וואו! איזה סיפור!
לאן אנחנו ממשיכים מהמערה?
אנחנו נבקר בעוד כמה מקומות מעניינים כמו בית הכנסת העתיק והמוזאון
של יהודי פקיעין.
ואיפה אנחנו אוכלים?
אנחנו הולכים לאכול ארוחת צהריים בבית של משפחה דרוזית. בארוחה
אנחנו נשמע סיפורים על המקום. קדימה... יאללה, חברה, הולכים...

חרוב ד'	carob	algarrobo	рожковое дерево
---------	-------	-----------	-----------------

לפי השיחה, ספרו על התמונות של האתרים בפקיעין.

בית הכנסת בפקיעין

שלט הכניסה לפקיעין

הכיכר המרכזית העתיקה בפקיעין

סמטה בפקיעין

מִנַּחַל עֲמוּד לַצֶּפֶת

מסלול טיול

עץ רימון

עץ זית

תאנה

אנחנו מתחילים בנחל עמוד, 2 קילומטרים מצפון
לכפר שמיאי. זה המסלול: אנחנו יורדים עד טחנת
הקמח*. זאת טחנת קמח ישנה. היא עבדה בכוח
של המים עד השנים הראשונות של המאה ה-20.
אנחנו הולכים ליד הנחל וממשיכים לכיוון מזרח.
5 ליד השביל אפשר לראות עצים של תאנה, רימון
וזית וגם את הצפר. אפשר לראות גם הרבה בעלי
חיים כמו תנים*, שועלים ושפנים. בעלי החיים
האלה מגיעים לשתות מים. יש מעיינות ובכרות
10 מים באזור. אפשר לשבת ליד הבכרה, לשים את
הרגליים במים ולהרגיש את המים הנעימים.

אחרי 15 ק"מ אנחנו מגיעים לבכרות שקווי, ושם
אנחנו נחים, מתרחצים במים ונהנים מהעצים
הגדולים והיפים. אחר כך אנחנו ממשיכים עוד 4
15 ק"מ לכיוון דרום, ואז עולים לכיוון מזרח, לצפת.
אנחנו נגיע לעיר צפת אחרי יום ארוך ויפה בטבע.

נחל עמוד תחתון

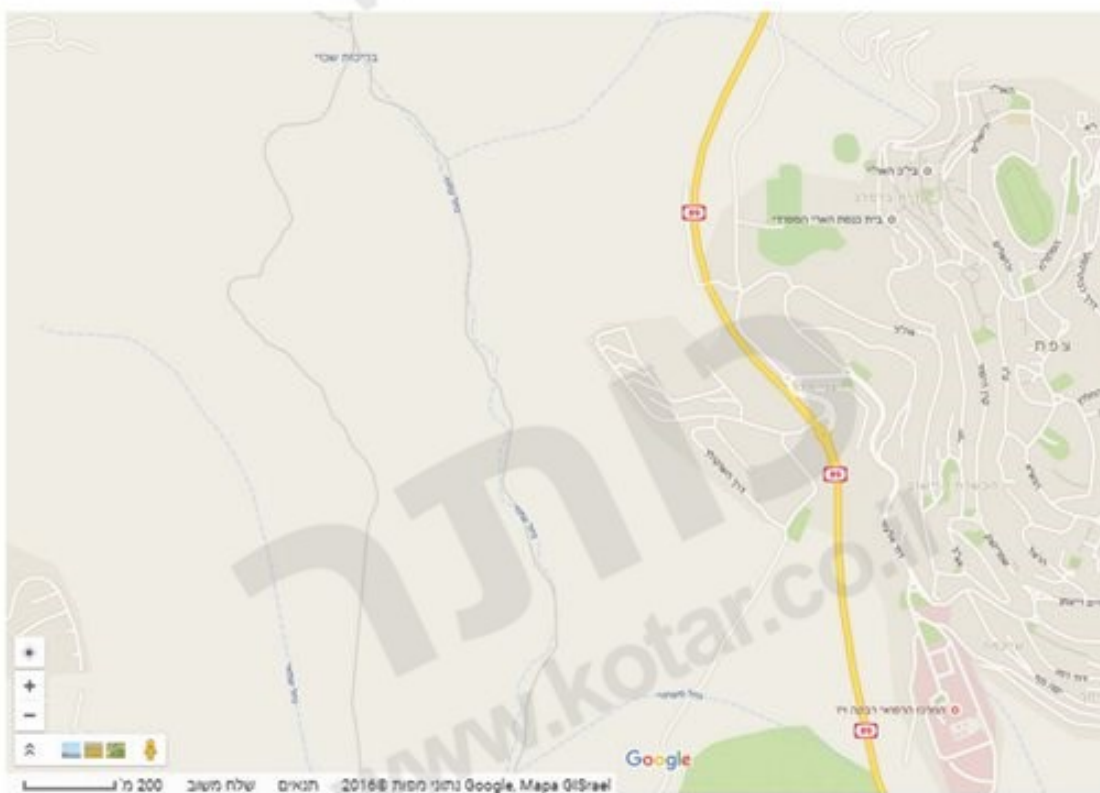

שפן סלע ^

שועל באזור הגליל ^

במסלול הטיול יש שמות של כמה מקומות. סמנו אותם במפה.

мельница	molino	flour mill	טחנת קמח נ'
шакал	chacal	jackal	תן ז'

צֶפֶת - אגדה של עיר

מאמר

⋈ בית הכנסת "יוסף קארו" בעיר העתיקה, צפת

העיר צפת בגליל היא עיר מיוחדת. היא יושבת על שני הרים גבוהים, הר צפת והר קִנְעָן, ומהעיר יש נוף יפה של הכִּינֶרֶת ושל הר מִירון.

5 בעיר העתיקה של צפת יש הרבה דברים מעניינים: יש רחובות קטנים ויפים ובתים עתיקים בצבע כחול. יש גם גִּלְרִיּוֹת של אומנים ומוזאונים מעניינים. ליד העיר יש 10 קִבְרִים של צדיקים. הרבה תיירים באים לצפת כל שנה. הם באים לראות את הנוף היפה של הרי הגליל, ללכת ברחובות העיר, לבקר בגלריות האומנות ובבתי 15 הכנסת בעיר העתיקה ולהתפלל

בקברי צדיקים באזור. בכל שנה בקיץ יש בעיר פֶּסְטִיבֵל מוזיקה, פסטיבל הפִּלְיִיזְמִרים. הרבה אנשים מגיעים לעיר בימים של הפסטיבל לשמוע נִיגוּןֵי חסידים.

יש הרבה אגדות על העיר צפת. אגדות העיר קשורות לנוף ולטבע של צפת ולאתרים מיוחדים בעיר. האגדות מספרות גם על אנשים מיוחדים בעיר. הרבה אגדות קשורות לאר"י הקדוש - רִבִּי יִצְחָק לִוְרִיָּא (1534 - 1572), הרב החשוב בצפת במאה ה-16 ואחד 20 האנשים החשובים בקִבְלָה* - המִיסְטִיקָה היהודית. עד היום צפת היא מרכז חשוב למיסטיקה ולקבלה, והרבה אנשים באים לעיר ללמוד קבלה.

אחת האגדות מספרת שהאר"י יוצא 25 להרים עם התלמידים שלו לקבל את השבת, כמו שהוא עושה בכל ערב שבת. הוא שואל את התלמידים שלו: "אתם רוצים ללכת לירושלים לעשות את השבת שם?"

30 "כן, עכשיו" - אומרים חלק מהתלמידים. "ירושלים רחוקה, ואנחנו צריכים להגיע לירושלים לפני השבת."

⋈ שלט בכניסה ל"סמטת המשיח" בצפת

אבל חלק מהתלמידים אומרים: "אנחנו צריכים ללכת הביתה ולדבר עם הנשים שלנו, ורק אחר כך אנחנו יכולים ללכת לירושלים."

35 שומע האר"י ואומר: "בגלל מי שאמר 'אחר כך אנחנו נלך לירושלים', ולא אמר 'עכשיו נלך לירושלים', לא באה גאולה* לישראל."

^ סמטאות בעיר צפת

Каббала (еврейское мистическое учение)	cábala (mística judía)	Kabbalah (Jewish mysticism)	קַבָּלָה נ
избавление	redención	redemption	גאולה נ

Describe the plan of the tour of a group of tourists in Tzfat. The guide explains the plan of the tour to the group. Start like this:

1. תארו מסלול טיול של קבוצת תיירים בצפת. המדריך מסביר לקבוצת המטיילים את המסלול. התחילו כך:

אנחנו מתחילים את הטיול ב... שם אנחנו ...

Imagine that the story about the Ari and his students happens nowadays. One of the student's wives sends an e-mail to the Ari and expresses her opinion about what the Ari said. Write the e-mail.

2. דמיינו שהסיפור על האר"י ותלמידיו מתרחש בימים אלה. האישה של אחד התלמידים כותבת לאר"י מייל ובו היא מביעה את דעתה על מה שאמר. כתבו את המייל.

סמיכות

א. מהי סמיכות?

שני שמות עצם (או יותר), זה לצד זה, ואין בין שני שמות העצם האלה מילת יחס או מילת קישור.

דוגמות:

- בכל שנה בקיץ יש בצפת פסטיבל כלליזמרים.
- הרבה אנשים מגיעים לעיר בימים של הפסטיבל לשמוע ניגוני חסידים.
- הוא מדריך של קבוצת תיירים מאמריקה.
- הם באים לבקר בנלריות האומנות בעיר העתיקה.

לסמיכות יש לפעמים משמעות שונה מהמשמעות של כל אחד משמות העצם.

דוגמות: בית ספר, תפוח אדמה

ב. צורת הסמיכות

1. א. כה בשם העצם בנקבה הופך ל-כת

דוגמות: הצגה -> הצגת תאטרון, עוגה -> עוגת גבינה

ב. כים בשם העצם ברבים הופך ל-כים

דוגמות: סיפורים -> סיפורי עם, אתרים -> אתרי אינטרנט

2. כשיש ה"א היידוע בסמיכות, היא מופיעה תמיד לפני המילה האחרונה בסמיכות.

דוגמות: תלמידי הפיתה, תמונת הכפר

לפני שם של מקום או שם של אדם - אין ה"א היידוע.

דוגמות: רחובות צפת, הרי ירושלים, רחוב הרצל

זוגות מילים | תרגיל

Below are descriptions of trips and outings.
Complete the descriptions using the words from
the word bank, according to the order they appear.

לפניכם תיאורים של טיולים. השלימו את
התיאורים בעזרת המילים במחסן,
לפי סדר הופעתן.

1. טיולים לאוהבי ערים

בטיולי העיר אנחנו מטיילים ב־ רחובות העיר, מצלמים את בת'
האבן, נכנסים ל־ גלריות אומנות ואוכלים ב־ מסעדת השוק.
(רחובות, בתים, גלריות, מסעדה)

2. טיולים לאוהבי טבע

בטיולי הטבע אנחנו מטיילים בהרים, שוחים ב־ המים, ונהנים
מ־ המדבר. אנחנו אוכלים ערב בטבע, ובלילה
מסתכלים על השמיים וישנים בחוץ. (ברכות, נוף, ארוחה, כוכבים)

3. טיולים לאוהבי אומנות

בטיולי האומנות אנחנו הולכים ל־ תאטרון, מבקרים ב־ אומנות,
פוגשים קולנוע ורואים אנימציה של אומנים
צעירים. (הצגה, תערוכות, שחקנים, סרטים)

4. טיולים לאוהבי כפרים

בטיולי הכפר אנחנו רוצים להכיר את הכפר: אנחנו רוצים לקנות ב־ הירקות והפירות,
לפגוש את האנשים העובדים ב־ הכפר, לדבר
עם המקום ולשאול אותם על הכפר.
(שוק, שדות, אנשים, חיים)

5. טיולים לאוהבי אוכל

בטיולי האוכל אנחנו אוכלים ב־ דגים ליד הים וגם נפגשים עם
השפים ועם המטבח. אנחנו מבקרים ב־ ירקות
ופירות ושומעים מ־ הטיול עם על מאכלים שונים.
(מסעדות, עובדים, שווקים, מדריך, סיפורים)

עברו לפעילויות מתוקשבות

הסמיכות בונה שם עצם של שתי מילים:
בית ספר, שם עצם, ארוחת ערב, ששון יי.
בשפות אחרות שמות העצם האלה הם לפעמים
מילה אחת, ובעברית - שתי מילים.
למה?

ככה זה בעברית!

חיריבב

Find more construct states in the dictionary that are single words in your first language.

מצאו במילון עוד סמיכויות שבשפת האם שלכם הן מילה אחת.

מעשה העז

סיפור עם • עברו לשיעור דיגיטלי

למטיילים שלום | תרגיל

Below is an e-mail from a tour guide to the people participating in the tour. Use the items in the list in the order they appear and the words in bold to create an appropriate *smichut*. Use the example to help you.

לפניכם אימייל של מדריך למשתתפים בטיוול. השלימו את האימייל. היעזרו בפריטים מהרשימה לפי הסדר שלהם ובמילה המודגשת כדי ליצור סמיכות מתאימה. היעזרו בדוגמה.

⚙️
🗑️ 📎 ↺️ 📅 ✉️

לכל המשתתפים בטיוול שלום,

אני שולח לכם רשימה של דברים שאתם צריכים להביא לטיוול:

תרמיל | נעליים | משקפיים | בגד | כְּלִים | מפה

כדאי להביא **תרמיל** אב, כי אתם הולכים עם הכול על **הגב**.

כדאי להביא _____, כי אנחנו מטיילים בהרים וה**הליכה** לא תמיד קלה.

כדאי להביא _____, כי יש **שמש** חזקה.

תזכרו להביא _____, כי בטיוול אנחנו גם שוחים ב**ים**.

ועוד משהו: כדאי להביא _____, כי אנחנו מכינים **אוכל** בטיוול.

לא לשכוח להביא גם _____, כי אתם צריכים להחליט על המסלול שלכם ולבחור ב**דרכים** הכי נכונות.

זהו הטיוול הראשון שלכם כמדריכים. אני בטוח שתצליחו! שלכם, דודי

עברו לפעילויות מתוקשבות

מהר אַרְבֵּל לַכִּינֶרֶת | שיחה

מְדַרְיָכָה: חבֵּרָה, בּוֹאוּ, אֲנִי רוֹצֶה לְהַסְבִּיר לָכֶם מָה אֵתֶם רוֹאִים מֵהָהָר.

אַלְמִידָה: וּוּאוּ! אֵיזָה נוֹף!

אַלְמִידָה: מֵהֶם כָּל הַמְקוֹמוֹת הָאֵלֶּה?

מְדַרְיָכָה: מֵרְחוֹק אֵתֶם רוֹאִים אֶת הַר הַחֶרְמוֹן. לְמַעַלָּה עוֹד אֶפְשָׁר לִרְאוֹת שֶׁלֵּג. מִמַּעַרְב

לְחֶרְמוֹן - הָעִיר מְטוּלָה. לֹא רוֹאִים אוֹתָהּ מִכָּאן. הִיא לִיד הַגְּבוּל שֶׁל יִשְׂרָאֵל עִם

לְבָנוֹן. מִמּוֹל אֵתֶם רוֹאִים אֶת הָרֵי הַגּוֹלָן, וְלִמְטָה - עֵמֶק הַיַּרְדֵּן. הָאֵגֶם הַגָּדוֹל

בְּמֶרְכֶּז הוּא הַכִּינֶרֶת. לְשֵׁם אֲנַחְנוּ יוֹרְדִים הַיּוֹם.

אַלְמִידָה: אֲנַחְנוּ יוֹרְדִים בְּרֵגֶל?

מְדַרְיָכָה: כֵּן. אֲנַחְנוּ יוֹרְדִים בְּרֵגֶל. בְּחֶלֶק מֵהַדֶּרֶךְ אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בִּיתְדוֹת*.

אַלְמִידָה: זֶה מְסוּכָן?

מְדַרְיָכָה: לֹא. זֶה לֹא מְסוּכָן, אֲבָל אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְהִיזָּהָר וּלְעֲזוֹר לְמִי שֶׁצָּרִיךְ.

אַלְמִידָה: מָה יֵשׁ לְמִטָּה?

מְדַרְיָכָה: יֵשׁ שֵׁם מְבַצֵּר* עֵתִיק וְכֹמֶה מַעְרוֹת.

אַלְמִידָה: אֲנַחְנוּ נִיכַסְנָה לְשֵׁם?

מְדַרְיָכָה: כֵּן. וְשֵׁם אֲנִי גַם אֶסְפֵּר לָכֶם אֶת הַסִּיפּוֹר עַל הַמִּלְחָמָה עַל הָהָר - בֵּין קְבוּצָה

שֶׁל יְהוּדִים לְבֵין הַוָּרְדוֹס, מֶלֶךְ יְהוּדָה. זֶה סִיפּוֹר בֶּן אֲלִפְיִים שָׁנִים.

אַלְמִידָה: מִתִּי אֲנַחְנוּ שׁוֹחִים בְּכִינֶרֶת?

מְדַרְיָכָה: אַחֲרֵי הַטִּיּוֹל עַל הָהָר.

אַלְמִידָה: מָה יֵשׁ לְאַרְוַחַת עֶרֶב?

מְדַרְיָכָה: הָעֶרֶב אֲנַחְנוּ מִבְּשָׁלִים אַרְוַחַת עֶרֶב עַל הָאֵשׁ: תְּפוּחֵי אֲדָמָה, בָּשָׂר אוֹ טוֹפּוֹ, וְגַם

סִלְטִים וְחוֹמוֹס.

אַלְמִידָה: אֵיפֹה אֲנַחְנוּ יֹשְׁנִים?

מְדַרְיָכָה: בְּלִילָה אֲנַחְנוּ יֹשְׁנִים בְּשֶׁק שִׁנָּה לִיד הַכִּינֶרֶת!

אַלְמִידָה: אֵיזָה כִּיף!

Колышек для палатки	estaca	stake	יָתֵד נִי
крепость	fortaleza	fortress	מְבַצֵּר זִי

התלמידים שלחו מסרונים מהטיוול. מתי לדעתכם הם כתבו כל מסרון?

- האוכל עשר!
- איזה סיפור! ממש מעניין.
- ירדנו ואנחנו נכנסים למים!
- איזה נוף! אני לא מפסיק לצלם!
- כוכבים ואור ירח על המים!
- קצת מסוכן, אבל אני נזהר.

א. יניב דרור פוגל, רוכב אופניים, 2008, שמן על בד

הוי, כינרת שלי! | מאמר ושיר

בישראל יש רק אגם מים אחד של מים מתוקים - אגם הכינרת. 30 אֶחוּזִים* מהמים בישראל באים מהכינרת. הכינרת מקבלת את המים מנהר הַיַּרְדֵּן. נהר הירדן זֹרֵם מההרים בצפון. הוא נכנס לכינרת מצפון לאגם, יוצא מן הכינרת בדרום האגם, וממשיך לזרם עד ים המלח.

כל שנה, בחורף ובאביב, אנחנו שומעים בחדשות בכמה סנטימטרים המים בכינרת עולים 5 או יורדים כל יום. כשאין הרבה מים בכינרת כולם דואגים, וכשהמים בכינרת עולים, גם מַצֵּב הַרוּחַ עולה.

הַיִּשׁוּבִים הראשונים ליד הכינרת הם בני מיליון וחצי שנים. ליד הכינרת יש גם אתרים אַרְכֵּאוֹלוֹגִיִּים חשובים וערים מימי התנ"ך והמשנה, כמו טְבֶרְיָה - עיר בת אלפיים שנה. ליד הכינרת יש גם יישובים מההיסטוריה החדשה של ישראל. הקיבוצים הראשונים בעולם 10 קמו ליד הכינרת: קבוצת כינרת וקיבוץ דַגְנִיָה.

הכינרת היא חלק חשוב במסורות הדתיות של שלוש הדתות הגדולות בישראל. לפי המסורת היהודית, המקום של בָּאֵר* מְרִים הוא ליד בית הכנסת העתיק בְּכֶפֶר נַחום. לפי האגדות, הבאר הזאת הלכה עם בני ישראל במדבר ונתנה להם מים. מסורת מוסלמית אומרת שבלי מים בכינרת, אין עתיד לעולם. המסורת הנוצרית קושרת את הכינרת לְנִסִּים 15 ולמעשים מיוחדים של הנוצרים הראשונים בארץ ישראל.

הרבה אומנים ציירו את הכינרת, והרבה מְשׁוֹרְרִים כתבו עליה שירים. רחל (1890 - 1931), אחת המשוררות המפורסמות בישראל, גרה בַּעֲמֶק הַיַּרְדֵּן - בקבוצת כינרת ובדַגְנִיָה. היא אהבה מאוד את נופי הכינרת וכתבה עליהם הרבה שירים.

אחד השירים המפורסמים של רחל הוא השיר "ואולי לא היו הדברים..."

уровень	nivel	level	מפלס ד'
процент	porciento	percent	אֶחוּז ד'
колодез	pozo	well	בָּאֵר נ'

וְאוֹלֵי לֹא הָיוּ הַדְּבָרִים...

| מילים: רחל, לחן: יהודה שרת

אבא פניכל, רישום לשיר

וְאוֹלֵי לֹא הָיוּ הַדְּבָרִים מְעוֹלָם,

אוֹלֵי

מְעוֹלָם לֹא הִשְׁכַּמְתִּי עִם שָׁחַר לֶגֶן,

לְעַבְדּוֹ בְּזַעַת-אִפִּי;

מְעוֹלָם, בְּיָמִים אֲרָכִים וְיוֹקָדִים

שֶׁל קָצִיר,

בְּמְרוֹמֵי עֲגֵלָה עֲמוּסַת אֱלֻמוֹת

לֹא נָתַתִּי קוֹלִי בְּשִׁיר.

מְעוֹלָם לֹא טָהַרְתִּי בְּתַכְלֵת שׁוֹקֵטָה

וּבָתֶּם

שֶׁל כְּנָרַת שְׁלִי... הוּא, כְּנָרַת שְׁלִי,

הַהִיִּית, אוֹ חֲלֻמְתִּי חֲלוֹם?

לישראלים הכינרת היא גם מקום של כף. הרבה משפחות או קבוצות של בני נוער אוהבים לבלות על חוף הכינרת. הם שוחים ומשחקים במים, גרים באוהל ומבשלים על האש. יש גם הרבה פסטיבלים של מוזיקה ליד הכינרת. חלק מן הפסטיבלים הם מהערב עד הבוקר. אנשים באים לשמוע להקות שונות ולשיר לתוך הלילה.

1. למה הישראלים חושבים ומדברים כל כך הרבה על מצב המים בכינרת?

2. כל שנה מגיעים תיירים לכינרת. תארו יום טיול של תייר ליד הכינרת, לפי המאמר.

3. השיר "ואולי לא היו הדברים..." מספר על החיים של רחל, כשהיא גרה ועבדה ליד

הכינרת. לפי השיר, הזמן הזה הוא כמו חלום. אילו מילים בשיר אומרות זאת?

4. אָבִיעֵד, ראש המדריכים, תודה על הטיול הנהדר לטִבְרִיָה. אבל אני קצת כועס
- אמרת שנשחה בכינרת ולא שחינו. למה? להתראות בטיול

הבא, ואני מקווה שאז באמת נשחה בכינרת. יואב

5. אוֹרִית ויואב, כל הכבוד לכם! שמעתי על קיבוצים ועל מושבים, אבל לא ידעתי
שיש גם מושבות בגליל, כמו ראש פִּינָה, מְטוּלָה ואֵילֶנְיָה. תודה שסיפרתם לנו
למדנו משהו מעניין וחשוב. עִינָת

6. אֵילָה, תודה על הטיול לנחל קֶזֶיב. הלכנו בשבילים מיוחדים. אף פעם לא טיילנו
במקומות האלה ולא שמענו _____. תודה רבה! דָרֹר

7. דָן, אנחנו חושבים הרבה על הטיול להר מִירון. אנחנו מקווים שאתה לא כועס
באמת לא נשאר לנו כוח להמשיך עד ראש ההר. יוֹכָל וְעָדִי

8. אוֹרִית, תודה על הטיול לכינרת. הוי, כינרת שלי! עכשיו אני מבינה למה הרבה
משוררים כתבו _____ שירים. עָדִי

9. רוֹתִי ונעמה, אני רוצה עוד טיול למערות בגליל! אני חושבת _____
הרבה. אני כבר מחכה לטיול בשנה הבאה. תודה רבה, דָנִית

10. רוֹנִית, תודה רבה על הטיול לתל חִי. סיפרתי על הטיול לכל החברות שלי,
וסיפרתי גם _____ את מדריכה עשור! גִלְיָה

עברו לפעילויות מתוקשבות

שיר ארץ

עדולה

כבר הייתי בארץ אחרת
והיו אגמים כמו... כנרת,
והיו גם יפים עוד יותר
אך עברית לא ידעו לדבר
ושירים לא ידעו להזכיר –
רק מים הרים ואויר.

השלימו את המשפט: לפי השיר, יש עוד הרבה אגמים בעולם כמו הכינרת, אבל...

שני ימים יש בארץ ישראל | סיפור עם

שני ימים יש בארץ ישראל. בים אחד יש מים מתוקים, הרבה דגים, ועל החופים שלו יש עצים מלאים בציפורים. נהר הירדן זורם לים הזה ומביא מים מן ההרים. אנשים באים לבלות על חוף הים, לשחות ולראות את הנוף מסביב. זהו ים כינרת. אבל נהר הירדן יוצא מן הכינרת וממשיך לדרום. הוא נכנס לים אחר. בים הזה אין דגים, על החוף שלו אין עצים ואין ציפורים, והמים שלו מְלוּחִים. אף אחד לא שותה אותם - לא בעלי חיים ולא בני אדם. זהו ים המלח.

למה יש הבדל בין שני הימים?
ים כינרת מקבל את מי הירדן, אבל לא שומר אותם. הוא נותן למי הירדן לזרום למקום אחר, לים אחר. הוא מקבל מים ונותן מים. אבל ים המלח רק מקבל מים. הוא לא נותן למי הירדן להמשיך לזרום.

ים כינרת הוא ים של מים חיים. ים המלח הוא ים המוות.

שני סוגים של ימים יש בארץ ישראל, ושני סוגים של בני אדם יש בעולם.

1. הסבירו את שני השמות של ים המלח, לפי הסיפור.
2. לפי הסיפור, מהם שני הסוגים של בני האדם?

▲ רנה דרור, ימת כנרת, 2000, צבעי אקוורל

מנחל כְּזִיב לַאֲכָזִיב | מסלול טיול

לאן אנחנו מטיילים הפעם?

△ חוף אכזיב

זה המסלול: אנחנו מתחילים בפארק גורן. מפארק גורן אנחנו יורדים כחצי שעה בשביל אל נחל כְּזִיב. אנחנו פונים שמאלה והולכים ליד הנחל כשלושה ק"מ עד עין טמיר. בדרך יש ברכות של מים ומקומות נחמדים. אנחנו נחים בעין טמיר ואחר כך נכנסים לנקבה* של המעיין. הולכים כ-15 מטר במים קרים ונעימים. המים מגיעים עד חצי הגוף. אנחנו עושים פיקניק במקום לפני שאנחנו עולים לראש ההר וליער גורן. אנחנו רואים נוף של הרים, עם הרבה מים והרבה ירוק בעיניים. מיער גורן אנחנו נוסעים כחצי שעה לגן הלאומי אֶכְזִיב. אנחנו הולכים ליד החוף - אחד החופים היפים בארץ, וממשיכים לחוף בֶּצֶת. אנחנו שוחים בים ולומדים על צבי הים* באזור. משם, בתוך שתי דקות, אנחנו מגיעים לראש הנקרה - לגבול עם לבנון.

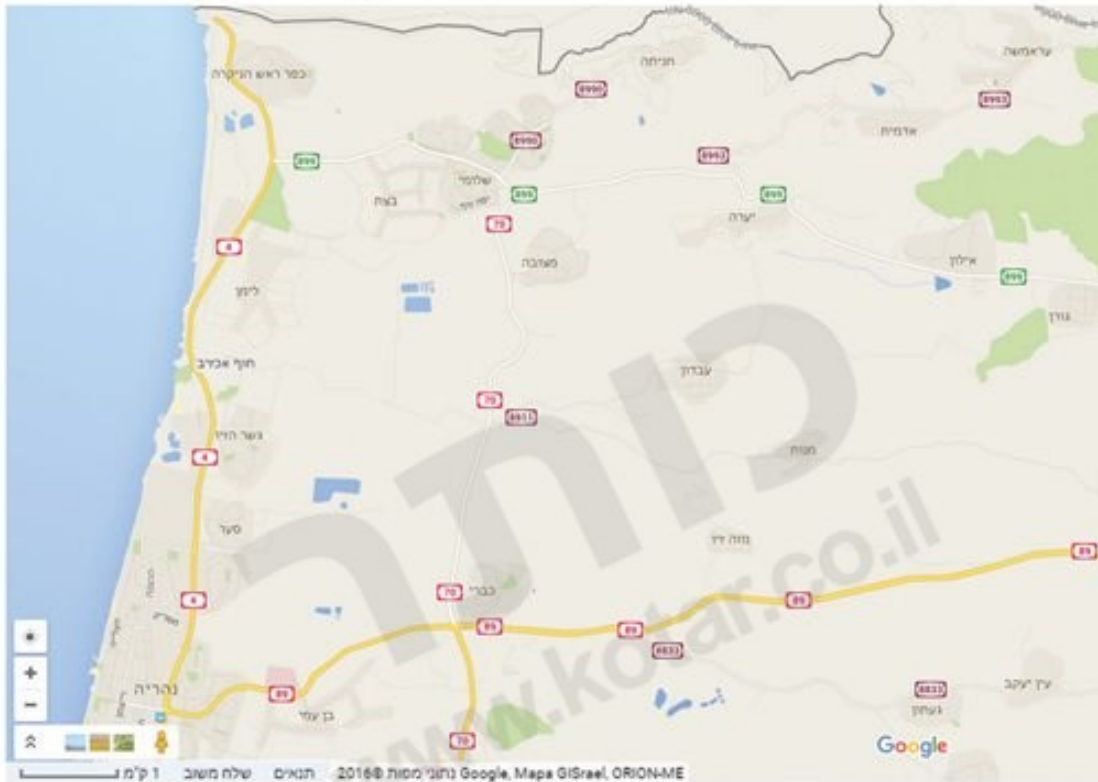
△ צב ים

△ נחל כזיב

במסלול הטיול יש שמות של כמה מקומות. סמנו אותם במפה.

акведук	galería, túnel	aqueduct, tunnel	נקבה נ'
морская черепаха	tortuga marina	sea turtle	צב ים ז'

אנשי צפת מספרים... | מעשייה

אנשי צפת מספרים על אחד מגדולי ישראל לפני כ-150 שנה: הרב הגדול הגיע לצפת, אבל אחרי לילה אחד החליט לעבור לטבריה. שאלו אותו האנשים בצפת למה הוא עובר לטבריה, והוא ענה: "צפת קרובה מאוד לשמיים, ואני לא יכול לישון בלילה כשאני רואה את כל מה שקורה למעלה."

א יוסף זריצקי, רחוב היהודים בצפת, 1926

בשבילי העברית: לכל מקום יש שם ולכל שם יש פירוש | מאמר

הגליל הוא מקום של סיפורים ואגדות. יש הרבה סיפורים ופירושים גם על שמות של מקומות בגליל. כל הפירושים קושרים בין אותיות דומות בשם של המקום ובמילים אחרות.

למה לכינרת קוראים "כינרת"? הסיפורים והפירושים קושרים את השם "כינרת" למילה **כינור**: לפי אגדה אחת, בלילות אפשר לשמוע שהרוח מנגנת על הכינרת מנגינות כמו על כינור. לפי פירוש אחר, הצורה של הכינרת היא כמו כינור. לפי התלמוד, הפירות של הכינרת מתוקים כמו מוזיקה של כינור.

גם לשם "**צפת**" יש כמה פירושים, וכולם קשורים לאותיות **צ.פ.ה** או **צ.פ.ן**.
מַצְפָּה = מחכה: בצפת אנשים מחכים למשיח ומתפללים שיבוא מהר.
צוּפָה = רואה, מסתכל: העיר צפת גבוהה, ומהרי צפת אפשר לראות את הרי הגליל והגולן, את עמק החולה ואת טבריה והכינרת.
צופן = קוד. צפת היא מרכז ל"קבלה". אנשים לומדים בצפת את הצפנים של התורה.

יש גם פירושים לשם "**טבריה**". השם של העיר בא מן השם של הקיסר הרומי טיבֶּרִיוס. אבל בתלמוד אנחנו קוראים שרבי ירמיה מסביר את שם העיר בשתי דרכים: טבריה - כי היא בטבור העולם = במרכז העולם, וגם כי טוב לראות אותה. (מסכת מגילה דף ו, ע"א)

What do the three names mean?
טבריה, צפת, כינרת.

מהם הפירושים של שלושת השמות: כינרת, צפת וטבריה?

עברו לעבודה עצמית:
האזנה לשיחה "טיול שנתי לגליל"

עברו לסרט ולפעילות מתוקשבת

מטיילים בצפון

7 המילים של יחידה

שמות עצם	בִּרְכָה, גְּבוּל, גֶּן, דְּרוֹזִי, דְּרוֹם, הַלִּיכָה, יִישׁוּב, יַעַר, כִּיּוּן, כְּלִי, כְּנַסְיָה, מִזְרַח, מִילַת קִישׁוּר, מִסְלֹל, מַעְיִין, מַעְרָב, מַעְרָה, מַצֵּב רוּחַ, מְשׁוֹרֵר, מְשַׁמְעוֹת, נִיגוֹן, נֶס, עֵז, עֶמֶק, פּוֹלִין, פִּירוּשׁ, צֶבֶר, צוּרָה, צָפוֹן, קְבוּצָה, קֶבֶר, רִימוֹן, שְׂבִיל, שֶׁק שִׁינָה, תֹּאנָה, תַּפּוּחַ
שמות תואר	מְלוּחַ, נֶהְדָּר, נוֹצָרִי, שְׁנֵתִי
פעלים	בּוֹכָה, בּוֹרַח מ-, זֹרֵם, מְבַלָּה, מְתַנַּלְגֵּל, נִזְהָר מ-, פּוֹנֶה ל-, קוֹשֵׁר
תואר הפועל	לְמַטָּה, לְמַעְלָה, קִדְיָמָה
שונות	(מ)מול

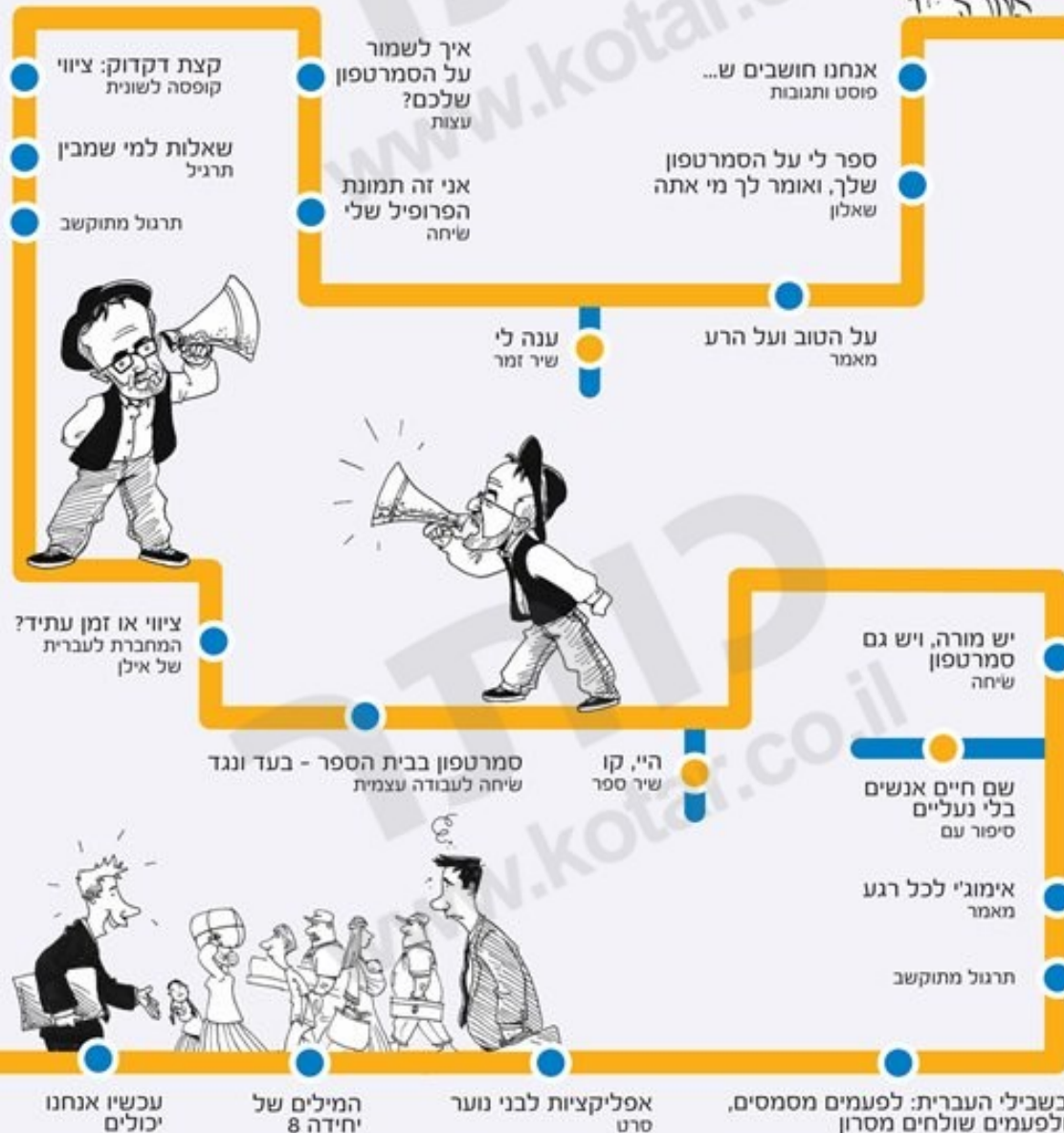
עכשיו אנחנו יכולים...

- לספר על ההיסטוריה של מקומות מפורסמים בגליל, כגון פקיעין, צפת, הכינרת, ולתאר אותם;
- לתאר מסלולי טיול בעלי אופי שונה בגליל ובמקומות אחרים, ולתת הכוונה למטיילים;
- לדון בסוגים שונים של טיולים ובהתאמתם לאנשים שונים, ולהמחיד שיחות על טיולים;
- לשלוח מסרונים או מיילים של תודה למדריכים בטיול שהשתתפו בו;
- לזהות צירופי סמיכות ולהשתמש בהם בהקשרים שונים;
- להשתמש במילת היחס "על" בנטייה.

Now we can...

- tell the history of famous places in the *Galil*, such as *Peki'in*, *Tzfat*, and the *Kinneret* and describe them;
- describe different types of itineraries in the *Galil* and other places, and give directions to travelers;
- discuss different types of trips and how they suit different people, and act out a conversations about trips;
- send text messages or e-mails thanking our tour guides after a trip with them;
- identify the construct state combinations (*smichut*) and use them in various contexts;
- add the correct pronoun endings to the preposition "על" and use it correctly.

יחידה 8 לא על הסמרטפון לבדו

אנחנו חושבים ש... | פוסט

שרה

הבן שלנו קיבל סמרטפון חדש ליום ההולדת, ומאז הוא כל הזמן עם הסמרטפון שלו, מקבל ושולח הודעות או משחק. אנחנו כבר לא מצליחים לדבר איתו.

27 16

הבת שלי החליטה לצאת מהרבה קבוצות בוואטסאפ. כולם שולחים הודעות כל הזמן, ונמאס לה לקרוא את כל ההודעות. היא נשארה רק בקבוצה של המשפחה ושל החברים הקרובים.

אני חושבת שהילדים היום הם ממש עבדים של הסמרטפונים ושל הרשתות החברתיות. חברים כבר לא נפגשים וכבר לא עושים דברים יחד. הם רק מדברים, משתפים ושולחים תמונות.

סמרטפון זה דבר טוב, אבל לפעמים הילדים שלי משתמשים בסמרטפון הרבה שעות ביום, ושוכחים להכין שיעורי בית או לאכול בזמן.

הילדים שלי לא מבינים איך אנשים חיו פעם בלי סמרטפון. הם חושבים שאי אפשר לחיות בלי המכשיר הזה. אבל אני לא חושבת שהחיים היום עם הסמרטפון טובים יותר מהחיים בעבר.

גם ההורים וגם הילדים מרגישים בטוחים יותר עם סמרטפון. הילדים יכולים להתקשר או לשלוח הודעה להורים מכל מקום, אם הם צריכים משהו, וזה חשוב.

כתבו עוד תגובה לפוסט.

ספר לי על הסמרטפון שלך, ואומר לך מי אתה | שאלון

1. מתי את/ה לא מסתכל/ת בסמרטפון?

א. בשיעורים בבית הספר

ב. כשאני עם חברים

ג. בארוחת ערב עם המשפחה

ד. אחר: _____

2. מה את/ה עושה אם את/ה שוכח/ת את הסמרטפון בבית?

א. אני לא עושה שום דבר. אני כמעט לא משתמש/ת בסמרטפון

כשאני לא בבית.

ב. אם אני צריך/צריכה, אני מבקש/ת מחבר להשתמש בסמרטפון שלו.

ג. אני מבקש/ת מאימא או מאבא להביא לי את הסמרטפון מהבית.

ד. אחר: _____

3. מתי את/ה מחליף/מחליפה סמרטפון?

א. בכל פעם שסמרטפון חדש מגיע לחנויות.

ב. כשסמרטפון הרבה יותר טוב מהסמרטפון שלי מגיע לחנויות.

ג. רק אם הסמרטפון שלי כבר לא עובד יותר.

ד. אחר: _____

4. איך את/ה מחליט/ת איזה סמרטפון את/ה רוצה?

א. לפי המחיר

ב. לפי המותג

ג. לפי מה שיש לחברים שלי

ד. אחר: _____

המשך השאלון <

5. איך את/ה מחליט/ה אילו אפליקציות להוריד לסמרטפון?
 א. אני בודק/ת הרבה אפליקציות, ואז אני מחליט/ה איזו אפליקציה אני צריך/צריכה.
 ב. אני שואל/ת את החברים שלי אילו אפליקציות כדאי להוריד.
 ג. אני רואה פרסומות לאפליקציות ומחליט/ה לפי הפרסומות.
 ד. אחר: _____
6. אילו דברים את/ה עושה הכי הרבה בסמרטפון?
 א. אני מְעַלֶּה/מְעַלָּה סרטונים ותמונות ומשתף/משתפת אחרים.
 ב. אני שומע/ת מוזיקה.
 ג. אני משחק/ת.
 ד. אחר: _____
7. כל כמה זמן את/ה בודק/ת הודעות בסמרטפון שלך?
 א. פעם או פעמיים ביום
 ב. כל פעם שאני שומע/ת שיש הודעה.
 ג. כל הזמן, כי לפעמים אני לא שומע/ת שהגיעה הודעה.
 ד. אחר: _____
8. לחבר/ה שלך אין סמרטפון. את/ה רוצה להסביר לו/לה למה כדאי לקנות סמרטפון. מהי הסיבה הכי חשובה לְדַעְתָּך/לְדַעְתָּך?
 א. אפשר להיות בקשר עם כל החברים כל הזמן.
 ב. אפשר תמיד למצוא משהו מעניין - משחקים, מוזיקה, סרטים.
 ג. אפשר לעשות הכול במכשיר אחד: לחפש מילים במילון, לצלם תמונות, לקרוא חדשות...
 ד. אחר: _____

Below are additional questions from the survey. Choose 4 questions, and add 3 possible answers to each of them.

1. לפניכם שאלות נוספות בשאלון. בחרו 4 שאלות, והוסיפו לכל אחת מהן 3 תשובות אפשריות.

- לחברה שלך יש יום הולדת. מה אתה שולח/ת לו/לה בסמרטפון ליום ההולדת?
- כל כמה זמן אתה/מחליף/מחליפה תמונת פרופיל?
- חברה/ש שלך מבקש/ת להשתמש בסמרטפון שלך. מה אתה אומר/ת לו/לה?
- בכמה קבוצות של רשתות חברתיות אתה/חברה?
- קיבלת הודעה באמצע סרט מעניין בקולנוע. מה אתה עושה?
- יצאת לטיול עם חברים, ואתם יושבים לנוח. מה אתה עושה?
- לקחו לך את הסמרטפון. איך אתה מרגיש/ה?

Interview 3 students from a different class. Discuss the responses that you get. What are your conclusions based on the responses?

2. ראיינו 3 תלמידים מכיתה אחרת. שוחחו על התשובות שקיבלתם. מה המסקנות שלכם מן התשובות?

א. מורן ברק, מסכים, 2015, איור

על הטוב ועל הרע

מאמר

הרשתות החברתיות הן חלק מהחיים של הרבה בני נוער בעולם, ויש להן הרבה יתרונות. בני הנוער חברים בקבוצות שונות, הם מדברים עם חברי הקבוצה, וכך שומרים על קשר עם אנשים קרובים ועם אנשים רחוקים. ברשתות החברתיות הם גם מכירים חברים חדשים.

ברשת החברתית הכול קורה מהר: בני נוער בעולם כותבים פוסטים, משתפים חברים בתמונות ובסרטונים, שואלים שאלות או מבקשים מידע. אחרי כמה דקות הם מקבלים תגובות מאנשים אחרים.

אבל היתרונות של הרשתות החברתיות הם גם החסרונות שלהן.

הרבה בני נוער מבליים שעות ארוכות ברשתות החברתיות. לפעמים הם שוכחים "לצאת" מהסמרטפון ולפגוש חברים גם ב"עולם האמיתי" - במסעדה, בסרט או בטוילים. נערים ונערות יכולים להכיר הרבה אנשים ברשת, אבל הם לא תמיד יודעים עם מי הם מדברים או למי הם שולחים תמונות ומידע אישי. אנשים אחרים יכולים להשתמש במידע או בתמונות שלהם בדרך לא טובה.

אפשר לכתוב ברשת ולהחליף דעות ורעיונות על כל דבר, אבל לפעמים אנשים כותבים דברים לא נכונים על אנשים אחרים, או מעלים תמונות שלהם בלי לשאול אותם אם הם מסכימים. לפעמים אנשים גם משתמשים במילים לא יפות נגד מישהו אחר, או צוחקים עליו ברשת.

השאלה היא איך ליהנות מהרשת החברתית ומהיתרונות שלה, אבל להיזהר מהסכנות ברשת. וזכרו: יש עולם גדול ואנשים גם מחוץ לרשת.

Write 5 rules for behavior on social networks according to the article.

חברו חמישה כללי התנהגות ברשת החברתית לפי המאמר.

דוגמה: אסור להעלות תמונות של אנשים אחרים בלי לשאול אותם אם הם מסכימים.

עֲנֵה לִי

מילים ולחן: אהוד בנאי

אני לא מצליח להבין מה אתה אומר.
אני לא שולט בשפה שאתה מדבר.
אולי זו טעות במספר, אולי תקלה.
אולי כדאי שננתק וננסה מהתחלה.

אני שומע אותך מקוטע, יש רעש כמו ים.
כנראה שאין כאן קליטה, אתה נעלם.
אני עדיין ממתינ על הקו שיגיע התור.
אני נשאר כל הזמן מחובר, אולי תחזור.
האם יש כאן אי הבנה שמיד תתגלה לי?
האם אתה עדיין איתי?
ענה לי.

מדוע אתה מדבר רק בשפת סימנים?
אולי ניפגש בקרוב פנים אל פנים?
אני רוצה להבין מה אתה בעצם רוצה.
אני מוכן ללכת איתך עד לקצה הקצה.
האם אני על שיחה ממתינה ומיד תתפנה לי?
האם אתה עדיין איתי?
ענה לי.

האם שלחת אלי עכשיו שדר בהול?
זה אתר לא מופר, האם אני עובר את הגבול?
אם יש בעיה, אני מוכן לעזור.
אולי יש כאן נתק זמני שמיד יעבור?
האם קראת בשמי או שזה רק נדמה לי?
האם אתה עדיין איתי?
ענה לי.

האם אתה שם או שאני מדבר אל עצמי?
שאצא לקראתך או שאשאר במקומי?
אם אפשר, בבקשה, דבר שפה ברוך.
כי אני לא מצליח להבין מה בעצם קרה.
קולך בא והולך, כל הזמן משתנה לי.
האם אתה עדיין איתי?
ענה לי.

The person in the song has problems communicating with another person. What problems does this person have?

1. לאדם בשיר יש בעיות בתקשורת עם מישהו אחר. אילו בעיות?
2. עם מי לדעתכם האדם בשיר רוצה לדבר, ולמה הוא לא עונה לו?

אני זה תמונת הפרופיל שלי | שיחה

- על: היי, ליאור. מה נשמע? מה אתה עושה?
ליאור: היי, יעל. אני מחפש תמונה חדשה לפרופיל שלי ברשת החברתית.
על: למה?
ליאור: כי יש שם תמונה ממש ישנה שלי מהטיול לחרמון.
על: אז מה הבעיה? יש לך הרבה תמונות חדשות.
ליאור: נכון, אבל כל התמונות החדשות שלי הן מהבית או מבית הספר. מהתמונות האלה אי אפשר לראות שאני אוהב לטייל.
על: אתה יכול לשים תמונה מהטיול לגליל בפסח.
ליאור: אבל מהטיול הזה יש לי רק תמונות עם כל התלמידים בכיתה. אני רוצה תמונה רק שלי.
על: אז אתה יכול לשים תמונה מהטיול בנגב.
ליאור: אבל בטיול בנגב צילמתי רק אתרים ומקומות. אין לי תמונה שלי מהטיול הזה.
על: אני רוצה לשים בפרופיל שלי תמונה שלי, ולא תמונה של מקום בטבע.
ליאור: אני לא מבינה למה אתה עושה עניין מתמונה. למה זה כל כך חשוב איזו תמונה אתה שם?
ליאור: בטח שזה חשוב. אני אגיד לך למה...

1. ליאור ויעל לא מסכימים. על מה הם לא מסכימים?
2. ליאור אומר: "בטח שזה חשוב". למה, לדעתכם, זה כל כך חשוב לו?
3. המחיצה שיחה דומה על צלצול (=רינגטון) לסמרטפון.

איך לשמור על הסמרטפון שלכם? | עצות

- אל תיתנו את הסמרטפון שלכם לאדם אחר, אם אתם לא מכירים אותו.
- בחרו בססמה מיוחדת. אל תבחרו את מספר הטלפון שלכם בבית או את תאריך יום ההולדת שלכם.
- בדקו שיש לכם בסמרטפון כמה אפליקציות חשובות: אפליקציה אחת יכולה למצוא את הטלפון שלכם. אם שכחתם את הסמרטפון, ואתם לא יודעים איפה הוא, היכנסו לחשבון שלכם במחשב, בחרו באפליקציה הזאת, והסתכלו על הסימן במפה. הסמרטפון שלכם שם!
- אפליקציה אחרת יכולה למחוק מידע. אל תשקחו להוריד אותה למחשב שלכם. אם מישהו לקח את הסמרטפון שלכם, השתמשו באפליקציה הזאת ומחקו מרחוק תמונות, הודעות טקסט או אימיילים.
- אם אתם יוצאים מהבית עם הסמרטפון, קחו תיק ושימו את הסמרטפון בתיק. אל תלכו איתו כל הזמן ביד, כי קל לשכוח אותו כך.
- אם אתם שותים משהו, אל תשימו את הכוס ליד הסמרטפון.

אתם רוצים לשמור על הסמרטפון שלכם.
מה אתם עושים, לפי העצות?

דוגמה: אנחנו לוקחים את הסמרטפון איתנו לכל מקום, כל הזמן.

ציווי

לא לעשות!			לעשות!		
יחיד (אתה)	יחידה (את)	רבים (אתם + אתן)	יחיד (אתה)	יחידה (את)	רבים (אתם + אתן)
קום!	קומי!	קומו!	קום!	קומי!	קומו!
שב!	שבי!	שבו!	שב!	שבי!	שבו!
כתוב!	כתבי!	כתבו!	כתוב!	כתבי!	כתבו!
שמע!	שמעי!	שמעו!	שמע!	שמעי!	שמעו!
חפש!	חפשי!	חפשו!	חפש!	חפשי!	חפשו!
הפסק!	הפסיקי!	הפסיקו!	הפסק!	הפסיקי!	הפסיקו!
השתמש!	השתמשי!	השתמשו!	השתמש!	השתמשי!	השתמשו!
היכנס!	היכנסי!	היכנסו!	היכנס!	היכנסי!	היכנסו!

שאלות למי שמבין | תרגיל

Complete the sentences with the appropriate imperative form.

בחרו בצורת הציווי המתאימה של הפעלים בסוגריים.

1. אני מְדַלֶּקֶה את הסמרטפון, אבל שום דבר לא קורה. מה לעשות?
 - _____ אותו שוב. אם הוא לא עובד גם עכשיו, _____ אותו לטֶכְנָאי. (קחי / הדליקי)
2. אנחנו יושבים בעבודה שעות ארוכות מול המחשב. זה לא בריא. מה כדאי לעשות?
 - אתם צריכים לשמור על כמה כללים: _____ על הכיסא יותר מחצי שעה. _____ מהכיסא כל חצי שעה ו _____ בחדר או בחוץ חמש עד עשר דקות.
 (לכו / אל תשבו / קומו)

3. - אני לא יודע איך לבחור סמרטפון חדש. אולי אתם יכולים לעזור לי?
- באינטרנט או ברשת החברתית מה אנשים אומרים על הסמרטפונים החדשים בשוק. אם אתה מכיר חנות טובה, _____
- לחנות ו _____ מהמוכר בחנות לספר לך על היתרונות ועל החסרונות של סמרטפונים שונים. אם נוח לך להשתמש בסמרטפון, ו _____ : הסמרטפון הכי יקר הוא לא תמיד הסמרטפון הכי טוב.
- (לך / זכור / בדוק / בקש / חפש)

4. - איך אני יכולה לקרוא ספרים בסמרטפון?
- זה פשוט מאוד. את צריכה להוריד מהאינטרנט אפליקציה של ספרים דיגיטליים. אחר כך _____ לחנות של הספרים הדיגיטליים, ספר ו _____ לקרוא!
- (בחרי, התחילי, היכנסי)

5. - אנחנו רוצים להשתמש בסמרטפון פחות שעות ביום. מה אפשר לעשות?
- יש כמה כללים חשובים: _____ את הסמרטפון לכל מקום. _____ לטייל בחוץ ו _____ עם חברים בלי הסמרטפון; _____ לרשת החברתית ו _____ את ההודעות שלכם יותר משלוש פעמים ביום; _____ את המכשיר כמה פעמים ביום - למשל, בזמן הארוחות ו _____ בו יותר מכמה שעות ביום.
- (אל תיכנסו, אל תיקחו, היפגשו, צאו, אל תשתמשו, סגרו, אל תבדקו)

עברו לפעילויות מתוקשבות

אנשים אומרים קום! לזלזל! שבו! ...
אבל אנשים אומרים אם תקום!
אם תלזלזל! אם תשבו!
אמה?

ככה זה בעברית!

ג'ודי טל קופלמן, גרפיטי, 2014

עברו לעבודה עצמית:
האזנה לשיחה
"סמרטפון בבית הספר - בעד ונגד"

היי, קו | אגני משעול

חכם סיני עתיק סמס:
יום אביב
קפר קטן שאף אחד
לא עושה בו שום דבר.

שכנו ציין:
כמה קריר מושב הרוח
השמים הריקים מתמלאים
קולות של ארנבים.

ליק ליק לשניהם
מוחאת כפיים
נכדתי.

A haiku is a short 3-line poem from the ancient Japanese tradition. Haikus are famous all over the world, and poets write haiku in various languages. The poem hints at the similarities between Haikus and text messages. What are the hints in the poem and what are the similarities?

הייקו הוא שיר קצר, של שלוש שורות, מהמסורת היפנית העתיקה. שירי הייקו מפורסמים בכל העולם, ומשוררים כותבים שירי הייקו בשפות שונות. השיר רומז לדמיון בין שירי הייקו למסרונים. מה הם הרמזים בשיר ומה דומה ביניהם?

יש מורה ויש גם סמרטפון | שיחה

- א'י'ס:** פגשתי אתמול את בן דוד שלי. הוא לומד בבית ספר בחיפה. בבית הספר הזה כל תלמיד צריך להגיע לשיעורים עם הסמרטפון שלו.
- א'י'ר:** באמת? אני לא מאמין! למה?
- א'י'ס:** המנהל של בית הספר חושב שבית הספר צריך ללכת עם הזמן. הוא חושב שהתלמידים לומדים טוב יותר אם הם משתמשים בסמרטפון בשיעורים.
- א'י'ר:** מה הם עושים עם הסמרטפון בשיעורים?
- א'י'ס:** התלמידים עובדים בקבוצות. הם מחפשים יחד מאמרים או תמונות באינטרנט. הם גם שולחים שאלות לתלמידים מקבוצות אחרות, וכך הם יכולים לדעת מה הם יודעים או חושבים על הנושא של השיעור. הם גם משתמשים באפליקציות למשחקים על הנושאים של השיעור.
- א'י'ר:** ומה המורה עושה?
- א'י'ס:** הוא עובר בין התלמידים. הוא יושב כל פעם עם קבוצה אחרת של תלמידים כשהאחרים לומדים לבד בסמרטפון. הוא גם שולח להם בשיעור מאמרים, שירים או סרטים, תמונות ושאלות. הכיתה היא כמו קבוצה ברשת.
- א'י'ר:** וואו! זה באמת משהו! אבל מה המורה עושה אם התלמידים שולחים הודעות לחברים באמצע השיעור?
- א'י'ס:** אני חושבת שהתלמידים צריכים לעשות כל כך הרבה דברים בשיעור, שאין להם זמן לחשוב על דברים אחרים. אבל תשמע משהו מעניין...
- א'י'ר:** נו, מה?
- א'י'ס:** דווקא בהפסקות אסור להם לפתוח את הסמרטפונים. כל אחד צריך לשים את הסמרטפון שלו בתיק ולצאת להפסקה, לשחק ולדבר עם חברים.
- א'י'ר:** זה ממש עולם הפוך. אבל זה ממש נכון. תראי מה קורה בהפסקות שלנו. כל אחד יושב עם הסמרטפון שלו. אנחנו כבר לא זוכרים איך מדברים עם חברים.

.....

בואי, המורה קורא לנו לחזור לכיתה.

1. בשיחה אמיר ומיטל מדברים על סמרטפון
בכיתה בזמן השיעורים. מה התלמידים
עושים בכיתה כזאת?

2. מה דעתכם על שימוש בסמרטפון
בשיעורים? ובהפסקות?

What is your opinion about
smartphone use in class?
And during recess?

שם חיים אנשים בלי נעליים | סיפור עם

• עברו לשיעור דיגיטלי

אימוג'י לכל רגע | מאמר

האימוג'י הוא תמונה דיגיטלית קטנה או סמל. מיליונים של אנשים מכל העולם שולחים זה לזה ברשת את התמונות הקטנות. הם שולחים תמונה במקום לומר במילים או במשפטים מה הם חושבים או מרגישים.

המילה "אימוג'י" היא מילה ביפנית: אי = תמונה, מוג'י = אות (סימן). האימוג'ים הראשונים נולדו ביפן ב-1995, והיום יש כבר יותר מ-1000 אימוג'ים. לא תמיד אנשים יודעים מה הפירוש של האימוג'ים השונים, והם משתמשים בתמונות איך שהם רוצים, בלי קשר לפירוש האמיתי שלהן.

לכל עם יש האימוג'ים הפופולריים שלו: הצרפתים משתמשים באימוג'ים של לבבות, והגרמנים שולחים יותר אימוג'ים שיש להם קשר לדת, כמו ידיים בתפילה, כנסייה וכוכב בשמיים. הרוסים אוהבים אימוג'ים של שלג ושל ימים קרים, והאוסטרלים שולחים הרבה אימוג'ים של חופשות.

מילון אוקספורד בחר כל שנה במילה החשובה של השנה: בשנת 2015 בחר מילון אוקספורד במילה "אימוג'י". האימוג'י הפופולרי בעולם בשנה הזאת הוא האימוג'י ה"בוכה" [בוכה + צוחק]. החוקרים של מילון אוקספורד בחרו באימוג'י כי הוא סמל לחיים בעולם הדיגיטלי: המסר צריך לעבור מיד ומהר, הוא צריך להיות ברור לכולם, והוא חלק משפה חדשה - השפה של הרשת החברתית.

אומרת רות, תלמידת בית ספר:

"אני לא צריכה להשתמש בהרבה מילים ולחשוב איך לומר כל דבר. אני שולחת אימוג'י, והצד השני מבין לבד."

אומר יונתן, תלמיד בית ספר: "אם אני כועס על חבר, אני שולח לו אימוג'י, והוא מבין בלי מילים מה אני רוצה לומר."

According to the article, why are emojis so popular in the world of social media?

1. לפי המאמר, למה האימוג'י כל כך פופולרי בעולם התקשורת החברתית?

2. באילו אימוג'ים אתם משתמשים? מתי אתם לא שולחים אימוג'י, ומתי לא תשמחו לקבל אימוג'י?

עברו לפעילויות מתוקשבות

בשבילי העברית: לפעמים מסמכים

ולפעמים שולחים מסרון | מאמר

העברית של התנ"ך ושל המשנה היא הֶכְסִיס לעברית של היום. עד היום אנחנו משתמשים בהרבה מילים מהתנ"ך או מהמשנה, אבל בעולם העתיק, עולם בלי טכנולוגיה ובלי מחשבים, אין מילים לטכנולוגיה ולמחשב. איך נולדות מילים חדשות בעברית בעולם של טכנולוגיה ומחשבים? לפעמים הן נולדות ממילים בתנ"ך. לדוגמה, הפועל "לחשוב" הוא פועל מהתנ"ך. מהפועל הזה נולדה מילה חדשה - "מחשב" - השם של "המכשיר החושב". לפעמים מילה עתיקה מקבלת פירוש חדש. למשל, הפירוש של המילה "גופן" במשנה הוא כתב יד. בעברית מודרנית זה הפירוש של המילה "פֹּנֵט".

- איך עוד נולדות מילים חדשות בעולם המחשבים?
- שם עצם + הסיומות ם ון ו-יִת: מהמילה "מָסַר" נולדה המילה "מָסְרוֹן", ומהמילה "תְּגוּבָה" נולדה המילה "תְּגוּבִית" (=טוֹקֶבֶק).
 - פועל חדש מפועל אחר: מן הפועל "למסור" נולד הפועל "לְמַסֵּר" (=לשלוח מסרון), ומהפועל "לְדַרְג" נולד הפועל "לְשַׁדְּרַג".

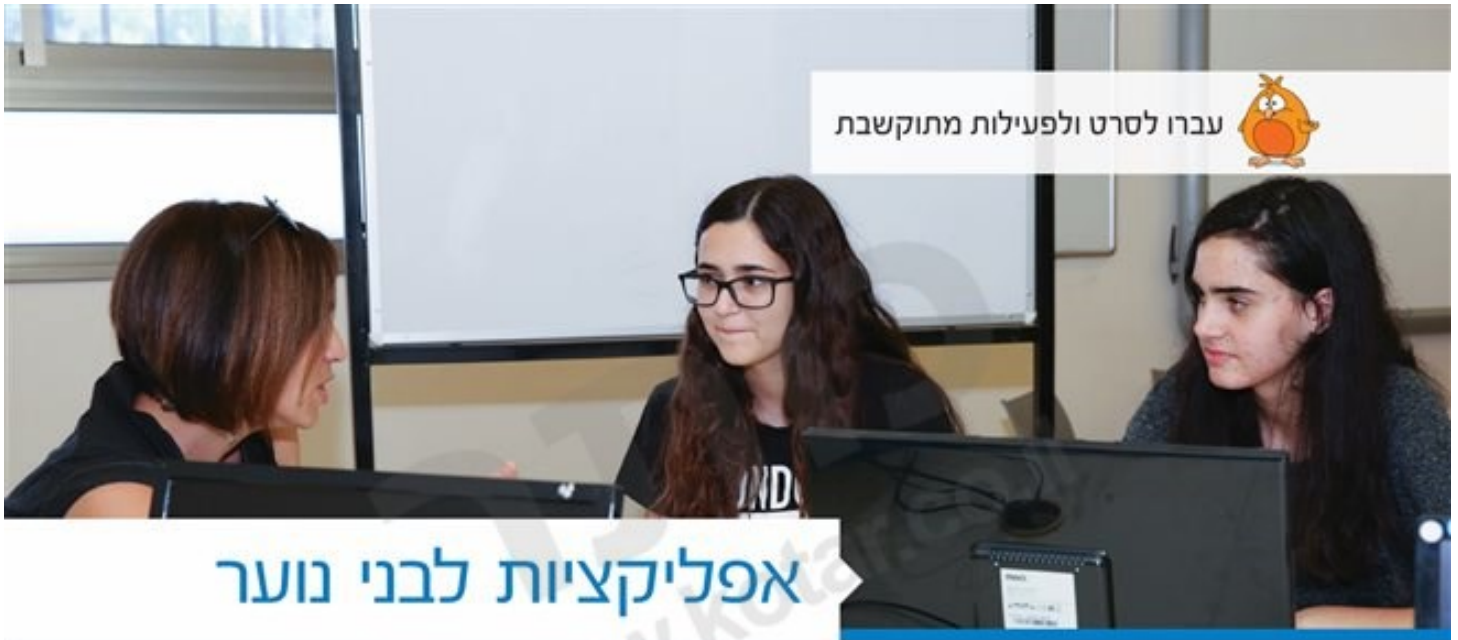
распределять по порядку	graduar, calificar	grade v.	מְדַרְג, לְדַרְג פ'
-------------------------	--------------------	----------	---------------------

Choose 3 words from the list. Search for the meaning of the "old" word and the new word and explain the connection between the words.

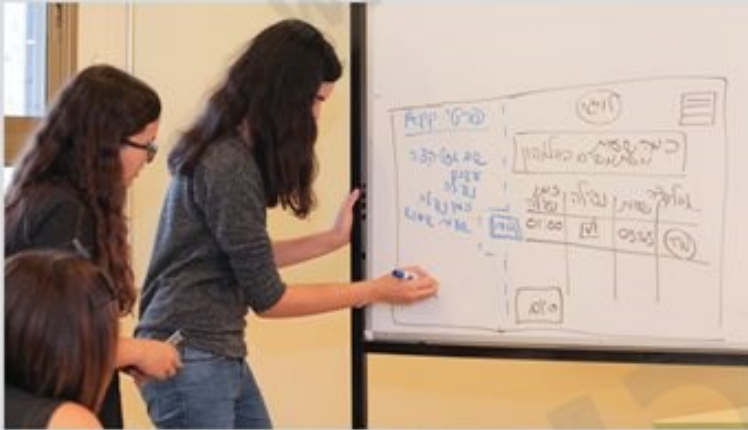
בחרו ב-3 מילים מתוך הרשימה. חפשו במילון את המשמעות של המילה ה"ישנה" ושל המילה החדשה, והסבירו את הקשר בין המילים.

מילה חדשה	מילה "ישנה"
דִּפְדָּפוֹ	דָּף
פְּרָצוֹן	פָּרָצוּף
מְרִשֶּׁת	רִשֶּׁת
בוּעִית	בוּעָה
מִקְוִין	קוּ

אפליקציות לבני נוער

המילים של יחידה 8

שמות עצם	בָּסִיס, בְּקֻבּוּק, דָּעָה, הוֹדָעָה, זֹג, חִסְרוֹן, טְכָנָאִי, יִתְרוֹן, כּוֹס, מַחִיר, מַכְשִׁיר, מָסַר, מַפְעֵל, נוֹשָׂא, סִמּוֹן, סִסְמָה, צִיוּי, רֶשֶׁת, שְׁאֵלוֹן, תִּיקָה, תַּקְשׁוּרָת
שמות תואר	אִישִׁי, אֲמִיתִי, בְּטוּחַ, בָּרָר, חֲבֵרְתִּי, יָשָׁר, נֹרָא
פעלים	מְדַלֵּיק, מוֹחֵק, מוֹרִיד, מַעֲלָה, מַשְׁנֶה, מַשְׁתַּף (אֶת...) ב-, נִמְאָס ל-, עוֹשֶׂה עֲנִיִּין מ- (סִלַּג)
תואר הפועל	בַּחוּץ, זֶה לָזֶה, מְאֹז
שונות	אֵל, בְּזִמּוֹן, לְדַעַת (לְדַעַתִּי, לְדַעַתְךָ...), מִחוּץ ל-, מִיָּד

עכשיו אנחנו יכולים...

- לדון בחסרונות וביתרונות של תקשורת במכשירים כגון סמרטפון לצרכים חברתיים ולמשימות לימודיות;
- לשוחח על ההשפעות החיוביות והשליליות של הרשת החברתית, ולתת דוגמות להשפעות אלה;
- לתאר את שפת התקשורת החברתית העכשווית הנעזרת בסימנים מוסכמים;
- לנסח כללים להתנהגות מקוונת נאותה ולשמירה על מכשירים כגון הסמרטפון;
- לדון בתמונת העתיד של הלימודים בעזרת מכשירי קצה, ובמיוחד סמרטפונים, ובשינויים המהותיים שצורת למידה כזאת מחוללת בבתי הספר;
- לזהות את צורת הציווי בחיוב ובשלילה, ולהפיק את צורות הציווי השכיחות בשפה המדוברת.

Now we can...

- discuss the advantages and disadvantages of communication with devices such as smartphones for social purposes and for educational tasks;
- discuss the positive and negative effects of social media and give examples of these effects;
- describe the language of contemporary social media and its use of agreed-upon symbols;
- formulate rules for proper behavior online and for taking care of devices such as a smartphone;
- discuss the future of education with personal devices, especially smartphones, and the fundamental changes that this kind of learning makes in schools;
- identify the imperative verb form in both the positive and the negative, and produce the most common forms in the spoken language.

יחידה 9 רק בישראל

אנחנו
חושבים ש...
פוסט ותגובות

יליד הארץ
שיר זמר

הצבר
מאמר

המצחיקה עם
העגילים
קטע מסיפור

אלכס כבר לא
עולה חדש
קטע מסיפור

חוצפה מה?
מאמר

סבלנות, יש פה
תור!
שיחה לעבודה עצמית

קצת דקדוק:
מילות הקישור: לכן,
כדי, בגלל
קופסה לשונית

בין סיבה למטרה
תרגיל

תרגול מתקשב

גם אני רוצה
להיות איתכם
שיחה

בשבילי העברית:
אחי, הלך עוד
שבוע

יום שישי
שיר זמר

על חוצפה ועל נימוס
סיפור עם

רוצה לבוא לבית שלי?
שיחה לעבודה עצמית

תשלחי משם תמונות
שיחה

מתי אומרים מה?
המחברת לעברית של אילן

עכשיו אנחנו
יכולים

המילים של
יחידה 9

בבית עם משפחה ישראלית
סרט

אנחנו חושבים ש... | פוסט

חנה

אנחנו נוסעים לישראל, ואני מתרגשת מאוד, כי זאת הפעם הראשונה שלי בישראל. חברה שלי ביקרה כבר בישראל וסיפרה שהרבה דברים בישראל שונים מהארץ שלנו, וזה מעניין אותי מאוד.

52 23

אין קמו האוכל בישראל! יש הרבה סוגים של מאכלים, והכול ממש טעים!

התור בישראל הוא משהו מיוחד: אין סדר בתור, ואף אחד לא יודע אחרי מי הוא צריך לעמוד.

ישראל קטנה, ואפשר להגיע לכל מקום בכמה שעות.

הישראלים יכולים להיות מאוד מנומסים. באוטובוס, למשל, הם קמים ונותנים למבוגרים לשבת, אבל מצד שני הם לא נותנים לך לגמור משפט, או מדברים חזק בטלפון ברחוב או ברכבת וכולם שומעים.

בישראל שום דבר לא מתחיל בזמן. אם מישהו הזמין אותך למסיבה בשעה 19:00, אתה לא צריך להגיע בדיוק בזמן. קמעט תמיד המסיבה לא תתחיל לפני 20:00.

הישראלים שמחים להזמין אנשים לבית שלהם, והדלת תמיד פתוחה!

הישראלים אוהבים את הארץ. הם מטיילים הרבה ברגל ואוהבים לעשות פיקניק בטבע עם המשפחה.

כתבו עוד תגובה לפוסט.

יליד הארץ

| מילים: אהוד מנור, לחן: מישה סגל

אבא,
שר אני לך
על שיום אחד קמת ותלך.
אמא,
זה השיר הוא לך
על ימי לכתך
אחרי אבי לקאן.
שמש בא אל החלון,
ענף ירק מליזה נעור,
וילד שפקח עיניו לתכלת
קאן, בארץ אל,
בצל כרמל,
ליד הנחל.

בשיר הילד אומר "תודה" להורים שלו. על מה הוא אומר תודה?

ריבה גורדון לבנון, צליה לתוך קקטוס, 2015

הצבר הוא צמח ירוק עם פירות מתוקים וטעימים. גם על הצמח וגם על הפירות יש קוצים. בשנות ה-30 של המאה ה-20 הפכה המילה "צבר" לשם ליהודים שנולדו בארץ ישראל. מהשם הזה אפשר ללמוד על הישראלים: הישראלים קשים ולא תמיד נעימים בחוץ, כמו הקוצים של הצמח, אבל הם נעימים, נחמדים ומתוקים בפנים, כמו הפירות.

5 לאט-לאט הצבר, בן הארץ, הפך להיות סמל ואידיאל של "היהודי החדש", השונה מהיהודי בן הגלות*. הצבר נולד בארץ ישראל, מדבר עברית, עובד את האדמה בקיבוץ או במושב, אוהב לטייל בארץ ולא פוחד משום דבר.

באמצע המאה ה-20 הפך הצבר להיות האידיאל הישראלי. סופרים ומשוררים כתבו על הצבר, וקריקטוריסטים שונים, כמו הקריקטוריסט דוש, ציירו אותו. בקריקטורות הצבר 10 לובש מכנסיים קצרים וכובע קמפל*, והולך בסנדלים.

בשנות ה-50 ובשנות ה-60 העולים החדשים רצו להיות צברים: להתלבש כמו הצבר, לאכול את המאכלים הישראליים, לדבר עברית "צברית" ולהתנהג כאילו הם נולדו בישראל.

▲ בול: שרוליק. עיצוב הבול: קריאל קרדוש דוש.
תאריך ההופעה: 23/12/1997

אבל משנות ה-70 ה"צבר" מפסיק להיות הסמל של הישראלים. יש לכך כמה סיבות: הצעירים הישראלים פתוחים יותר ויותר לעולם. הם קונים מותגים אמריקאיים ואירופיים, אוכלים מאכלים מארצות שונות ומכירים את הסרטים, את הספרים, את המוזיקה ואת האופנה של העולם הגדול. הצבר הישראלי הוא כבר לא אידיאל.

הסיבה השנייה היא שבישראל חיים אנשים מקהילות ומארצות שונות. כולם חיים במדינה אחת, אבל מאמינים בדברים שונים, מתלבשים בדרך שונה, אוכלים מאכלים שונים ושומרים על מסורות שונות ועל מנהגים שונים.

היום המילה "ישראלי" מחליפה את המילה "צבר", אבל הסטראוטיפ של הישראלי - קשה בחוץ ונחמד ומתוק בפנים - נשאר. בספרים לתיירים אפשר לקרוא ש"הישראלי אומר את מה שהוא חושב, ולא תמיד בצורה מנומסת", או: "באוטובוס או ברכבת, הישראלי לא יודע לחכות בתור. לפעמים הוא רץ ועולה לפני כולם." מצד שני, "הוא מוכן לעזור לכל אחד", "הוא אוהב לפגוש אנשים חדשים ולדבר איתם", ו"אם הוא פותח חבילת שוקולד או עוגיות, הוא מיד נותן לכל האנשים מסביב".

Диаспора, изгнание	diáspora, exilio	Diaspora, exile	גלות נ
панамка (головной убор)	gorra	cotton sun hat	כובע סמפל ז

1. למה צמח הצבר הפך להיות הסמל של הישראלי?

2. בעבר הצבר הָיָה אידיאל ישראלי. למה היום הדברים שונים?

3. לפי המאמר, השוו בין הישראלים לבין האנשים בארץ שלכם. במה הם דומים

ובמה הם שונים?

המצחיקה עם העגילים* | קטע מסיפור

החורף הגיע. הגשם ירד וירד. בהפסקת עשר יש ריח של קלמנטנות מכל הכיתות.

"קחי פֶּלַח*, מְרִיאָנָה - אמר עמוס.

"לא, תודה."

"קחי, אני כבר אכלתי, ואני לא רוצה לאכול יותר" - ביקש עמוס.

מריאנה לקחה פלח מהקלמנטינה. היא אמרה לעמוס תודה, ונתנה לו את הפלחים האחרים.

"מתי תפסיקי להיות מנומסת כזאת?" - שאל אותה עמוס. "כבר חודש ימים את איתנו, וגם

עכשיו כל מילה שנייה שלך היא "תודה" ו"בבקשה". את נורא מצחיקה, גִּבְרֶת תודה."

עמוס צחק, אבל מריאנה לא צחקה.

"מה קרה?" - שאל עמוס. "מה איתך? מה כבר אמרתי? רק אמרתי שאת נורא מנומסת, אז

מה יש? לא צחקתי עלייך."

"לא קרה כלום" - אמרה מריאנה, אבל עמוס הרגיש שהיא קצת כועסת.

"את ילדה זֵי נחמדה" - אמר עמוס. "וגם למדת עברית די מהר. אפשר לחשוב שאת כבר

שנה בארץ. חוץ מזה "תודה" ו"בבקשה" שלך, את ממש בסדר."

קטע מעובד מתוך: יעל רוזמן, **המצחיקה עם העגילים**, עמ' 13, 1990

серьга	arete, pendiente	earring	עגיל ז'
долька	gajo, trozo	slice	פֶּלַח ז'

1. מה ההבדלים בין מריאנה, העולה מרוסיה, לבין עמוס הישראלי?

According to the article "הצבר" Amos behaves like a Tzabar . Explain and give examples from the story.

2. לפי המאמר "הצבר", עמוס מתנהג כמו צבר. הסבירו למה ותנו דוגמות מהסיפור.

אַלֶכס כבר לא עולה חדש | קטע מסיפור

כבר סיפרתי לך שבישראל התלמידים מדברים עם המורים לא כמו ברוסיה? מי שלא רואה את זה בעיניים, קשה לו להבין. כאן התלמידים הם כאילו חברים של המורים. תלמיד יכול ללכת למונה בהפסקה ולשאול אותה אם היא רוצה קצת בִּיסְלִי*. המורה מסכימה, לוקחת קצת ביסלי מהשקית של התלמיד ואוכלת.

ברוסיה אנחנו מדברים עם המורה בגוף שלישי. אנחנו משתמשים ב"היא" ולא ב"את". למשל, אנחנו שואלים: "האם המורה יכולה להסביר...?" ובישראל הילדים אומרים: "המורה, תסבירי לי...", כאילו היא חברה. אפילו עם המנהלת הם לא מדברים בגוף שלישי, ולכן היא חצי-חברה כזאת. בהפסקה אפשר להיכנס לחדר שלה - פשוט לפתוח את הדלת, לראות אם היא שם ולומר לה מה אתה רוצה. אתה מאמין?!

קטע מעובד מתוך: גלילה רון פדר, אלכס כבר לא עולה חדש, עמ' 86+88, 1990

бисли (израильский чек)

tentempié israelí

Israeli snack food

בִּיסְלִי ז'

Alex, the new immigrant from Russia, tells his friend back in Russia about the differences between the Israeli school and their school in Russia. Which differences does he talk about?

אלכס, העולה החדש מרוסיה, מספר לחבר שלו שנשאר ברוסיה על ההבדלים בין בית הספר הישראלי לבית הספר שלהם ברוסיה. על אילו הבדלים הוא מספר לו?

חוצפה מהי? | מאמר

א. תור לקניית פלאפל

המילה "חוצפה" היא מילה ארמית. היא נכנסה לעברית, מהעברית היא עברה ליידיש, ומשם היא עברה לשפות אחרות בעולם, למשל, לאנגלית ולגרמנית.

כדי להסביר מהי חוצפה, הינה שתי דוגמות:

א. אנשים עומדים בתור, ואיש אחד מגיע, הולך לראש התור ועומד לפני כולם. האנשים בתור אומרים: "איזו חוצפה! למה הוא לא מחכה בתור כמו כולם?"

ב. המורה לבילוגיה לא הסכים עם התשובה של דנית בבחינה. היא חיפשה מאמרים באינטרנט כדי לבדוק אם התשובה שלה נכונה,

ומצאה מאמר אחד בעיתון מדעי. המאמר אמר בדיוק את הדברים של דנית. דנית הלכה למורה ואמרה לו: "אולי זאת קצת חוצפה, אבל אני חושבת שהתשובה שלי נכונה." המורה קרא את המאמר ואמר לה: "תודה רבה. למדתי משהו חדש!"

משתי הדוגמות האלה אפשר ללמוד על שתי המשמעותות של המילה "חוצפה": לפעמים "חוצפה" היא התנהגות לא יפה ולא מנומסת, כמו בדוגמה הראשונה, אבל לפעמים זאת התנהגות של אדם אמיץ. אדם עם חוצפה לא פוחד לומר או לעשות את מה שהוא חושב. הוא לא הולך בדרך הרגילה ולא מתנהג לפי הכללים, כמו בדוגמה השנייה.

במסורת היהודית יש הרבה סיפורים ואגדות על אנשים עם חוצפה. כבר במשנה אנחנו מוצאים את שתי המשמעותות של החוצפה. הינה דוגמה של אגדה אחת מן המשנה:

אָחַד מֵאֲתִינִס (אֲתוֹנָה) בָּא לִירוּשָׁלַיִם. מָצָא תִינוֹק (יֶלֶד) אָחַד, נָתַן לוֹ פְּרוּטוֹת (קֶצֶת כֶּסֶף) וְאָמַר לוֹ: לֵךְ וּמָצָא לִי מָה שְּׂאוֹכֵל, וְאַשְׁבֵּעַ* וְאוֹתִיר וְאַטוֹל (אֶקַח) לְדֶרֶךְ.

הָלַךְ הַתִּינוֹק וְהִבִּיא לוֹ מֶלֶח. אָמַר לוֹ: מֶלֶח אֲמַרְתִּי לָךְ שֶׁתָּבִיא לִי? אָמַר לוֹ: וְלֹא כֵן אֲמַרְתָּ לִי "לֵךְ וּמָצָא לִי מָה שְּׂאוֹכֵל, וְאַשְׁבֵּעַ וְאוֹתִיר וְאַטוֹל לְדֶרֶךְ?" חֲיִיךְ, (בְּטַח) שֶׁיֵּשׁ בָּזֶה שֶׁתֹּאכֹל וְתִשְׁבַּע וְתוֹתִיר וְתִטּוֹל לְדֶרֶךְ. (איכה רבה א, 6)

הילד מסביר לאֶתוֹנָאִי בלי לפחוד למה הוא הביא לו מלח: האיש ביקש לאכול משהו בכמה פרוטות, לשבוע וגם לשמור ולקחת לדרך. מצד אחד, התשובה של הילד היא תשובה חכמה ואמיצה. מצד שני, המבוגר יכול לחשוב שהילד לא מתנהג יפה ולא נותן לו כבוד.

35 הרבה אנשים בעולם מדברים על "החוצפה הישראלית". הם אומרים שהישראלים לא תמיד מתנהגים "לפי הכללים". אבל לחוצפה יש גם יתרונות. למשל, ישראל מצליחה מאוד בטכנולוגיה חדשה ובסֵטֶאָרְט-אֶפִים. הרבה אנשים מאמינים שהישראלים מצליחים לחשוב על רעיונות טכנולוגיים חדשים בגלל החוצפה הישראלית. הישראלים לא פוחדים לחשוב בדרך אחרת. הם יכולים להתחיל משהו חדש ולְהַמְצִיא דברים מעניינים ומיוחדים, 40 ולכן הם מצליחים.

насытиться	estará satisfecho	I will be satisfied / full	אֶשְׂבֹּעַ, לְשִׁבּוּעַ פִּי
------------	-------------------	----------------------------	------------------------------

1. לפי המאמר, מהי "חוצפה טובה" ומהי "חוצפה לא טובה"?

Read another *midrash* (below) about the children of Jerusalem and explain how it is related to the story about חוצפה.

2. קראו מדרש נוסף (למטה) על ילדי ירושלים והסבירו מה הקשר של הסיפור לחוצפה.

הגבינה והביצים | מדרש אגדה

אֶחָד מֵאֲתִינָס בָּא לִירוּשָׁלַיִם. מָצָא תִינוֹק אֶחָד וְנָתַן לוֹ פְּרוּטוֹת. אָמַר לוֹ: לֵךְ וְהָבֵא לִי בִיצִים וּגְבִינֹת. כִּשְׁבָּא אָמַר לוֹ: הֲרֹאִי אִיזוֹהִי גְבִינָה שֶׁל עֵז לִבְנָה וְאִיזוֹהִי שֶׁל עֵז שְׁחוּרָה. אָמַר לוֹ הַתִּינוֹק: אֵתָּה אָדָם זָקֵן, הֲרֹאִי אֵתָּה אִיזוֹהִי בִיצָה שֶׁל תִּרְנַגּוּלָת לִבְנָה וְאִיזוֹהִי שֶׁל שְׁחוּרָה. (איכה רבה א, 9)

עברו לעבודה עצמית:
האזנה לשיחה "סבלנות, יש פה תור!"

לֶכֶן | כְּדִי | בְּגִלָּל

לֶכֶן

דוגמות:

- הישראלים לא פוחדים לחשוב בדרך אחרת מכולם, **לכן** הם מצליחים.
- אנחנו רוצים ללמוד על המקום, **ולכן** אנחנו קוראים עליו בספר.

כְּדִי

דוגמות:

- היא חיפשה מאמרים באינטרנט **כדי** לבדוק אם התשובה שלה נכונה.
- **כדי** להבין מהי חוצפה קראנו שתי דוגמות.

בְּגִלָּל

דוגמות:

- הרבה אנשים מאמינים שהישראלים מצליחים לחשוב על רעיונות טכנולוגיים חדשים **בגלל** החוצפה הישראלית.
- **בגלל** השלג הכבד התלמידים לא יכולים לעלות להר החרמון.

בין סיבה למטרה | תרגיל

השלימו את המשפטים בעזרת אחת המילים: **כדי**, **בגלל** או **לכן**.

חֲוִיטוֹת של תלמיד מאוסטרליה בישראל:

1. אני הולך לישון מוקדם _____ לא להיות עייף בבוקר.
2. בארוחת שבת יש המון אוכל, _____ ביום שישי בצהריים אני לא אוכל הרבה.
3. החברים שלי לא אוהבים לעשות תוכניות, והם תמיד מחליטים ברגע האחרון לאן לצאת, _____ לפעמים אנחנו לא מצליחים למצוא כרטיסים לסרט או להופעה.
4. אני אוהב לבוא לבית של הדודים שלי _____ האוכל הטוב והשיחות המעניינות ליד השולחן.
5. הרבה תיירים מגיעים לישראל _____ השמיים הכחולים, ההיסטוריה החשובה, הנופים המעניינים והאנשים הנחמדים.

6. _____ להבין את ההומור של הישראלים ולהכיר אותם טוב יותר, אני צריך לדעת עברית ולחיות כאן.
7. האנשים ברחוב תמיד מוכנים לעזור ולהסביר איך להגיע לכל מקום, אני לא פוחד להגיע למקום חדש.
8. המשפחה היא דבר חשוב מאוד פה! החברים שלי בישראל נוסעים לכל מיני מקומות _____ בר מצווה של בן דוד או בת מצווה של בת דודה, יום הולדת של דוד או שבת בבית של סבא וסבתא.
9. לפעמים מישהו אומר לי "סבלנות", אבל אני חושב שהוא אומר את זה להסביר לי שהוא כבר לא יכול לחכות, ואין לו סבלנות.
10. פה כולם מכירים את כולם. הרבה פעמים אני פוגש מישהו, ואז הוא שואל אותי מאין אני _____ לדעת אם אני מכיר חבר או בן משפחה שלו בעיר שלי.

עברו לפעילויות מתוקשבות

> מיכאל
קובנר,
גלשן בחוף
מכמורת,
2006,
שמן על בד

גם אני רוצה להיות איתכם | שיחה

- א'מא: היי, אַרְיָאָל. איך הטיול בישראל?
א'ר'אָל: נהדר. אני מרגיש כאילו זאת הפעם הראשונה שלי פה.
א'מא: בטח. אתה ביקרת שם לפני הרבה שנים. בגיל שלוש. אני בטוחה שאתה לא
זוכר הרבה.
א'ר'אָל: נכון. איך אתם? איך כל המשפחה באַמְרִיקָה?
א'מא: אנחנו בסדר. הכול כְּרִגִיל. אריאל, אתה זוכר להתקשר לדודה חֲנָה ודוד יוֹסֵף
בקשר לסוף השבוע בבית שלהם?
א'ר'אָל: כן. באיזו שעה אפשר להתקשר?
א'מא: אתה יכול להתקשר משמונה בבוקר, אבל אל תתקשר בצהריים. בישראל
אנשים נחים לפעמים בין שתיים לארבע בצהריים. ואל תתקשר אחרי עשר
בערב. זה כבר מאוחר.
א'ר'אָל: הם יודעים שאני בא לשבת, נכון?
א'מא: כן. בטח. הם מחכים לך. תזכור שביום שישי יש רכבות רק עד שתיים בצהריים
בערך, כי השבת נכנסת מוקדם.
א'ר'אָל: בסדר.
א'מא: דודה חנה תִּרְצֶה לבוא לקחת אותך מתחנת הרכבת.
א'ר'אָל: למה? אני יכול לקחת מונית.
א'מא: אני מכירה את דודה חנה. היא לא תיתן לך לקחת מונית.
א'ר'אָל: אני צריך להביא משהו?
א'מא: אולי פרחים לשבת. תקנה פרחים בחיפה לפני שאתה עולה לרכבת.
א'ר'אָל: אימא, תגידי, איזה בגדים כדאי ללבוש?
א'מא: חולצה יפה וזוג מכנסיים יפים.
א'ר'אָל: את יודעת מי עוד בא לארוחת שבת?
א'מא: מה זאת אומרת?! כולם. סבא וסבתא ודודה רותי ודוד אַבְיָרָם וכל בני הדודים.
אתה תפגוש את כו-לם בארוחה. ואל תאכל הרבה לפני הארוחה, כי זאת
ארוחה גדולה מאוד.
א'ר'אָל: איזה יופי! אני חושב שיהיה מעניין מאוד.
א'מא: כיף לך! הם ממש נחמדים. גם אני רוצה להיות שם!

1. השלימו את המשפטים לפי השיחה.

1. ארוחת שבת היא ארוחת אדוזה מאוה, ולכן לא כדאי לאכול הרבה לפני הארוחה.
2. כדי להביא משהו למשפחה.
3. ולכן אריאל לא יתקשר לדודה חנה בצהריים.
4. בגלל כניסת השבת.
5. כדי לומר לדודה חנה מתי הוא מגיע לתחנת הרכבת.
6. כדי לפגוש את אריאל.

2. אריאל כותב לאימא שלו מייל על סוף השבוע בבית של דודה חנה. כתבו את המייל של אריאל. התחילו כך:

אימא, אילה סוף שבוע נהדר! חבל שאני לא יכול להישאר עוד כמה ימים בנתניה. נסעתי ברכבת לנתניה...

בשבילי העברית:

אחי, הלך עוד שבוע | מאמר ומונולוג

יאיר בא מקנדה כדי ללמוד בישראל. הקשיבו לדברים של יאיר וקראו אותם. הוא מדבר עם חבר שלו ומספר לו מה הוא עשה השבוע. הוא משתמש בסלנג*. המילים בסלנג מודגשות.

5 "אחי, הלך עוד שבוע. השישבת בא לי טוב עכשיו. אני כבר מת לנוח מהשבוע הזה. אני מדבר פה רק עברית, וזה סבבה. אתמול נסענו לגולן. אכלנו צהריים בשנקה ועשינו סקי בחרמון - חבל על הזמן. היום אני קופץ לירושלים לראות ת'משפחה. גם בני הדודים הקיבוצניקים שלי באים. יהיה ממש-ממש כיף! יאללה, ביי, יאיר"

10 בכל שפה יש סלנג, וגם בעברית יש סלנג. יש סלנג של אנשים בעיר, ויש סלנג של אנשים בקיבוצים; יש סלנג של תלמידים, ויש סלנג של חיילים; יש סלנג של תל אביבים, ויש סלנג של ירושלמים. לפעמים אנחנו צריכים לחפש במילונים מיוחדים כדי להבין את המשמעות של מילים בסלנג. הרבה אנשים מדברים בסלנג, בעיקר הצעירים.

איך נולדות מילים בסלנג?

- 15 • לפעמים אנשים לא אומרים חלק מהמילה. למשל: 'תה (במקום: אתה)
- לפעמים אנשים לוקחים מילים משפות אחרות: סבבה, יאללה (ערבית), ביי (אנגלית).
- לפעמים אנשים לוקחים מילים עבריות ונותנים להן משמעות אחרת (אחי, מת על, הלך, לקפוץ).
- 20 • לפעמים אנשים לוקחים מילים עבריות ונותנים להן סיומת לועזית (קיבוצניקים).
- לפעמים אנשים בונים מילה חדשה משתי מילים (שישבת, שנקה).
- לפעמים אנשים חוזרים על מילה אחת פעמיים (ממש-ממש).
- לפעמים אנשים ממציאים ביטויים חדשים או משתמשים בביטויים במשמעות חדשה (חבל על הזמן).

* סלנג - מילים ומבטאים שהם לא לפי הכללים הפורמליים של השפה.

сленг	jerga, dialecto	slang	סלנג
выражение	expresión	expression	מבט ד

Yair tells his friend about his plans for the weekend. Use the article you read and explain how the slang words and expressions in bold are "born".

יאיר מספר לחבר שלו על התכניות לסוף השבוע הקרוב. היעזרו במאמר שקראתם והסבירו איך נולדו מילות הסלנג וביטויי הסלנג המודגשים.

"עכשיו יום חמישי, ואני באוטובוס בדרך לדודה שלי בירושלים. **השישבת** הזה **נפל לי** ממש בזמן. כל שישי דודה שלי **פּוֹתַחַת שוֹלֶחַן**. גם החברים **המושבניקים** של המשפחה באים, ויש מלא אוכל. אני **משוגע על** האוכל של דודה שלי. האוכל שלה באמת **משהו-משהו!** לדודה שלי יש **ידיים של זָהָב**, אבל יש לה גם **פֶּה גָדוֹל**. תמיד יש לה מה להגיד בארוחה על כל אחד בעולם. כשהיא **פּוֹתַחַת ת'פָּה**, היא מדברת **נון סטופ**. אבל היא דודה **קולית!**"

על חוצפה ועל נימוס

סיפור עם

• עברו לשיעור דיגיטאלי

יום שישי

מילים: שאנן סטריט, גיא מר והדג נחש
לחן: גיא מר, שלומי אלון והדג נחש

יום שישי הגיע,
והוא בא בדיוק בזמן.
כמה שחיקיתי כבר בעצם
למשהו מרגיע, ואם הוא פה, אז זה סימן
שהלך עוד שבוע, בא השקט,

שוב שישי תפס אותי עם הלשון בחוץ
אחרי עוד שבוע שלחץ אותי לרוץ.
עוצר את הכול, סטופ! וזה בא לי מה-זה טוב עכשיו.
עוד לא שלוש בצ'הריים, כבר נפתח לי הרעב.
נכנסים לאוטו, ויאללה, בוא ניסע.
עולים לירושלים לראות ת'משפחה.
שבת שלום, הגענו.
שיחות סלון, שיחות חולין,
עם כל המומחים בכל התחומים,
עיתונים? יש, תבשילים - כמה אוכל! יא, אלוהים.
אבא אומר: "מתי תקנה דירה?"
אימא אומרת: "עכשיו, זה הזמן."
ככה זה אצלנו, הכול על השולחן.
כן, גם כל האוכל, גם כל הבלגן:
קומפוט ופיצוחים, על הספה מפוצצים,
בחדשות שוב מתריעים על עלייה במחירים.
תמיד בתוך מסגרת עו"ש,
רק לא לחרוג, רק לא לגלוש.
ורק המשפחה מסדרת לי את הראש.

יום שישי הגיע,
והוא בא בדיוק בזמן.
כמה שחיקיתי כבר בעצם
למשהו מרגיע, ואם הוא פה, אז זה סימן
שהלך עוד שבוע, בא השקט.
שתיים שלוש ושתים, שישי בצהריים,
שיא הקרחנה: מחנה יהודה, ירושלים,
המחיר מתחיל לצנוח, צריך למכור את
הסחורה
כי עוד מעט תרד עלינו שבת המלכה.
הנה הדוס החתיאר מגן התות
בדיוק נועל את החנות,
ת'מפתחות מכניס לפיס.
עד יום ראשון בבוקר יישאר סגור התרים.
ישאיר בחוץ את כל המחשבות על תכלס.
אופס נקרע לי החוט מה (שופר)
ומהשאבעס,
לאט לאט מתפשט אצלי חיוך
שבכל העיר ובכל הארץ מורידים הילוך.
טוב לי כל השבוע, אבל זה טוב חלקי,
ואז יום שישי מגיע ומה טוב חלקי!

יום שישי הגיע,
והוא בא בדיוק בזמן.
כמה שחיקיתי כבר בעצם
למשהו מרגיע, ואם הוא פה, אז זה סימן
שהלך עוד שבוע, בא השקט.

עברו לעבודה עצמית:
האזנה לשיחה "רוצה לבוא לבית שלי?"

תארו לפי השיר מה קורה
בערב שבת.

תשלחי משם תמונות | שיחה

- ג'ליה:** היי, יאיר. איך זה לחזור לארץ אחרי 3 שנים באמריקה?
- יאיר:** נהדר. שמעתי שגם את נוסעת עם ההורים שלך לאמריקה לכמה שנים.
- ג'ליה:** נכון. תגיד, אתה שמח לחזור?
- יאיר:** בטח, אבל יש כמה דברים שכבר שכחתי, ואני צריך ללמוד מחדש.
- ג'ליה:** מה למשל?
- יאיר:** שכחתי שבִּישׂרָאֵל כולם הולכים ברגל לבית הספר וחוזרים הביתה ברגל, או נוסעים באוטובוס, לכן אני צריך לקום מוקדם יותר.
- ג'ליה:** ובאמריקה?
- יאיר:** באמריקה אימא שלי לקחה אותי לבית הספר וגם באה לקחת אותי הביתה. לפעמים נסעתי באוטובוס של בית הספר.
- ג'ליה:** כמה שעות למדת שם כל יום?
- יאיר:** אני למדתי בבית ספר יהודי, ושם יש יום לימודים ארוך - עד ארבע. לא כמו פה, עד שתיים.
- ג'ליה:** באמת? אז מתי התלמידים אוכלים ארוחת צהריים?
- יאיר:** בהפסקה. יש קפּוֹטָרְיָה בבית הספר, או שכל אחד מביא אוכל מהבית.
- ג'ליה:** מתי הם נפגשים עם החברים?
- יאיר:** אני כמעט לא נפגשתי עם חברים, כי יש הרבה שיעורי בית.
- ג'ליה:** וואו...
- יאיר:** אבל תזכרי שיש שני ימים של חופשה בסוף השבוע, ולא רק יום אחד, כמו בישראל. גם ביום ראשון לא למדנו. ביום ראשון הלכתי לבקר חברים או יצאתי לקניון, אבל זה רק אם להורים היה זמן לקחת אותי במכונית. הכול רחוק, ואי אפשר ללכת ברגל.
- ג'ליה:** תגיד, נהנית שם?
- יאיר:** בטח. יש שם דברים מעניינים מאוד. אני בטוח שגם את תחשבי כך.

1. לפי השיחה, ספרו על ההבדלים בין בית הספר באמריקה לבין בית הספר בישראל.
2. המחיצה שיחה דומה בין ילד אמריקאי שלמד כמה שנים בבית ספר בישראל, לבין ילד אמריקאי שנסע ללמוד בישראל ורוצה לדעת על בית הספר שם.

המורה שואל אותנו: "מה שלומכם?"
 ו"איך אתם מרגישים?", אבא אני גם שומע אנשים
 שאומרים לפעמים: "מה המצב?" ו"מה העניינים?".
 אני עונה: "בסדר", "טוב", או "מצוין",
 אבא אנשים עונים לפעמים: "סבבה".
 כמה אנשים אומרים לפעמים כך, ולפעמים אחרת?
 ככה זה בעברית!

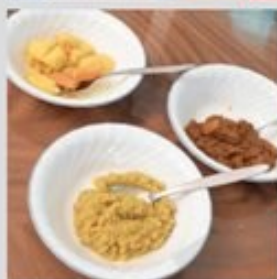

א. יובל מלר, באוהאוס בתל אביב, 2011

עברו לסרט ולפעילות מתוקשבת

בבית עם משפחה ישראלית

המילים של יחידה 9

שמות עצם	אֵידָאָל, בֵּיטוּי, גְּבֻרָת, הוּמּוּר, הַתְנַהּגוּת, זָהָב, חֲבִילָה, חוּצָפָה, כְּבוֹד, לִימוּדִים, מוֹנִית, מְנַהֵג, נִימוּס, עוֹגִיָּה, פָּרֶס, קוֹץ, קְרִיקְטוּרִיסְט, רִיחַ, תוֹר
שמות תואר	אֲמִיץ, מְנוּמָס
פעלים	הָיָה, יֵהְיֶה, מוֹדִיעַ ל-, מִמְצִיא
תואר הפועל	בִּפְנִים, הַמּוֹן, כְּמַעֲט, כָּרְגִיל
שונות	אֵין כְּמוֹ... דִּי, חוּץ מ-, כְּדִי לְכוֹן, מָה פֶּתְאוּם?! מִצֵּד אֶחָד... מִצֵּד שְׁנֵי...

עכשיו אנחנו יכולים...

- לספר על הדימוי של הצבר הישראלי לפני 60 או 70 שנים, ולתאר את השינויים שקרו בחברה הישראלית מאז ועד היום;
- לספר על הרגלים ומנהגים בישראל, ולהשוות ביניהם לבין הרגלים ומנהגים בחברה שלנו;
- לתאר את המשמעות השונות של המילה "חוצפה" ולספר סיפורי עם ומדרשי אגדה המדגימים את המושג "חוצפה";
- להשוות בין בתי הספר ואופי ההתקשרויות החברתיות בבתי הספר בישראל ובארץ שלנו;
- להשתמש בתיאורי תכלית (כדי), סיבה (בגלל) ותוצאה (לכן).

Now we can...

- discuss the image of the Israeli tzabar 60 or 70 years ago, and describe the changes that have taken place in Israeli society since then;
- discuss habits and customs in Israel, and compare them to habits and customs in our society;
- describe the various meanings of the word "chutzpah" and tell folktales and midrashim that illustrate the concept of "chutzpah";
- compare between schools and social connections in schools in Israel and in our country;
- use the purpose phrase "כדי" (in order to), the reason phrase "בגלל" (because of) and consequence word "לכן" (therefore).

יחידה 10

שפה אחת

ודברים אחדים

אנחנו חושבים ש...
פוסט ותגובות

למדתי את
הברכה
העברית
שיר ספר

מגדל בבל
פסוקים מן התנ"ך

נס השפה
מאמר

אפשר לומר
אותו דבר בכל
מיני מילים
שיר זמר

שתי דרכים
להסתכל על
העברית
מאמר

הכול סבבה
שיר זמר

שיעורים בעברית
שיחות לעבודה עצמית

עבודה מתוקה
שיחה

לצייר את העברית
תרגול מתקשב

שפת הציפורים
סיפור עם

בשבילי העברית:
זה לא מאמר - זה
מאמרון

הרבה מילים במילה
אחת
המחברת לעברית של
אילן

אבל העברית
שיר ספר

עכשיו אנחנו
יכולים

המילים של
יחידה 10

לומדים עברית
סרט

אנחנו חושבים ש... | פוסט

דודי

אני גר בישראל, אני יודע עברית ואני לומד אנגלית וצרפתית.
לא תמיד קל ללמוד שפה חדשה, אבל כולם אומרים שזה חשוב.
מה אתם חושבים?

41 32

אני לומד אנגלית, ואני לא מבין למה צריך ללמוד עוד שפות. אני חושב שזה מספיק. רוב האנשים בעולם מבינים אנגלית, ואפשר לדבר אנגלית בכל מקום.

כדאי לדעת עוד שפות אם אתה אוהב לטייל. אפשר לדבר עם האנשים בשפה שלהם ולהכיר את התרבות של המקום טוב יותר.

לא כולם צריכים לדעת עוד שפה, ולא כולם יכולים ללמוד מהר שפה חדשה. אני חושב שחשוב ללמוד שפה אחרת רק אם אתה רוצה ללמוד או לעבוד במקום אחר בעולם.

אני לומדת ערבית, וכך אני לומדת גם להכיר טוב יותר את העברית. יש הרבה דברים דומים בין שתי השפות, אבל יש גם הרבה הבדלים.

אני ממקסיקו. למדתי עברית הרבה שנים. חשוב ללמוד עברית, כי זאת השפה של העם ושל המסורת שלנו.

אני חושבת שחשוב מאוד ללמוד עוד שפה. כך אנחנו לומדים לחשוב על השפה שלנו, וגם מכירים איך אנשים מתארים ומספרים מה קורה בשפות שונות.

כתבו עוד תגובה לפוסט.

* | צ'ארלס רזניקוף, תרגום: משה דור

לְמַדְתִּי אֶת הַבְּרָכָה הָעִבְרִית בְּטֶרֶם אֲכִילַת הַלֶּחֶם,
הַאִין בְּרָכָה שֶׁבְּטֶרֶם קָרִיאת הָעִבְרִית?

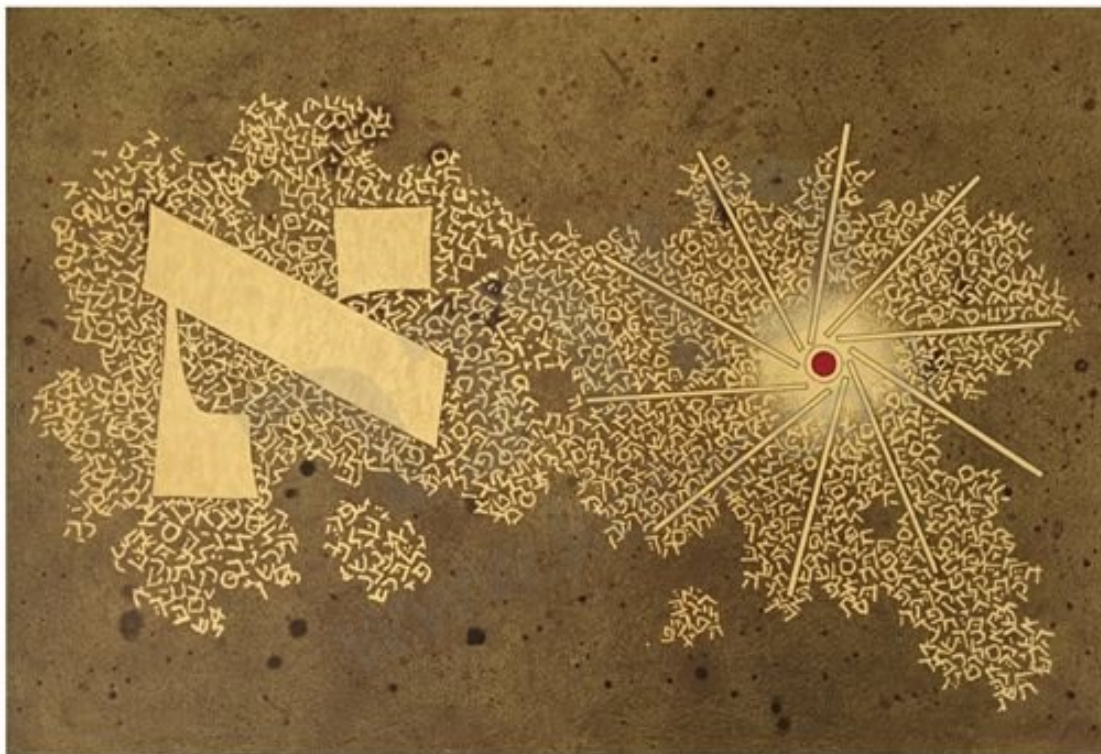
What is the person asking, and what do you learn from his question about his attitude to Hebrew?

1. מה האיש שואל, ומה אתם לומדים מהשאלה שלו על היחס שלו לעברית?

Write a blessing for people who are first learning to read Hebrew.

2. חברו ברכה למי שמתחיל לקרוא עברית.

^ מרדכי ארדון, אל"ף, מתוך הסדרה - בריאת העולם, 1978-80

מגדל בבל

פסוקים מן התנ"ך

אִיְהִי כָל הָאָרֶץ שָׁפָה אֶחָת וּדְבָרִים אֶחָדִים. כִּי־הָיָה בְּנִסְעָם מִקֶּדֶם וַיִּמָּצְאוּ בְקֶעֶה בְּאֶרֶץ שֹׁנֶעַר וַיֵּשְׁבוּ שָׁם. גַּיְאֹמְרוּ אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ: הֵבֵה נִלְבְּנָה לְבָנִים וְנִשְׂרָפָה לְשִׂרְפָּה, וְהָיָה לָהֶם הַלְבְּנָה לְאָכָן וְהַחֲמֹר הָיָה לָהֶם לַחֲמֹר. דַּיְאֹמְרוּ: הֵבֵה נִבְנָה לָנוּ עֵיר וּמִגְדָּל וְרֹאשׁוֹ בַּשָּׁמַיִם וְנַעֲשֶׂה לָנוּ שֵׁם פֶּן נָפוּץ עַל פְּנֵי כָל הָאָרֶץ.

הַיְיָ רָאָה ה' לְרֹאשׁוֹת אֶת הָעֵיר וְאֶת הַמִּגְדָּל אֲשֶׁר בָּנוּ בְּנֵי הָאָדָם. וַיֹּאמֶר ה': הֵן עַם אֶחָד וּשְׂפָה אֶחָת לְכָל־ם וְזֶה הַחֲלָם לַעֲשׂוֹת, וְעַתָּה לֹא יִבְצֹר מֵהֶם כָּל אֲשֶׁר יִזְמוּ לַעֲשׂוֹת. וְהֵבֵה נִרְדָּה וְנִבְלָה שֵׁם שְׁפָתָם אֲשֶׁר לֹא יִשְׁמְעוּ אִישׁ שִׁפְתֵי רֵעֵהוּ. הַיְיָ פָּץ ה' אֶת־ם מִשָּׁם עַל פְּנֵי כָל הָאָרֶץ וַיַּחֲדְלוּ לִבְנוֹת הָעֵיר. ט עַל כֵּן קָרָא שְׁמָהּ בָּבֶל כִּי שָׁם בָּלַל ה' שִׁפְתֵי כָל הָאָרֶץ, וּמִשָּׁם הִפְיָצָם ה' עַל פְּנֵי כָל הָאָרֶץ. (בראשית יא, 9-1)

1. בסיפור על מגדל בבל יש שני חלקים: החלק הראשון מתאר מה בני האדם עושים. החלק השני מספר על העונש שהם קיבלו מה'. מה בני האדם עשו, ואיזה עונש הם קיבלו?

2. מה אתם חושבים: למה הם קיבלו עונש?

One of the *midrashim* about the story in the Torah offers an explanation for why the people in the story were punished. According to the *midrash*, the people thought only about the tower, and did not think about the people who were building the tower. Read the *midrash* and describe the behavior of the people.

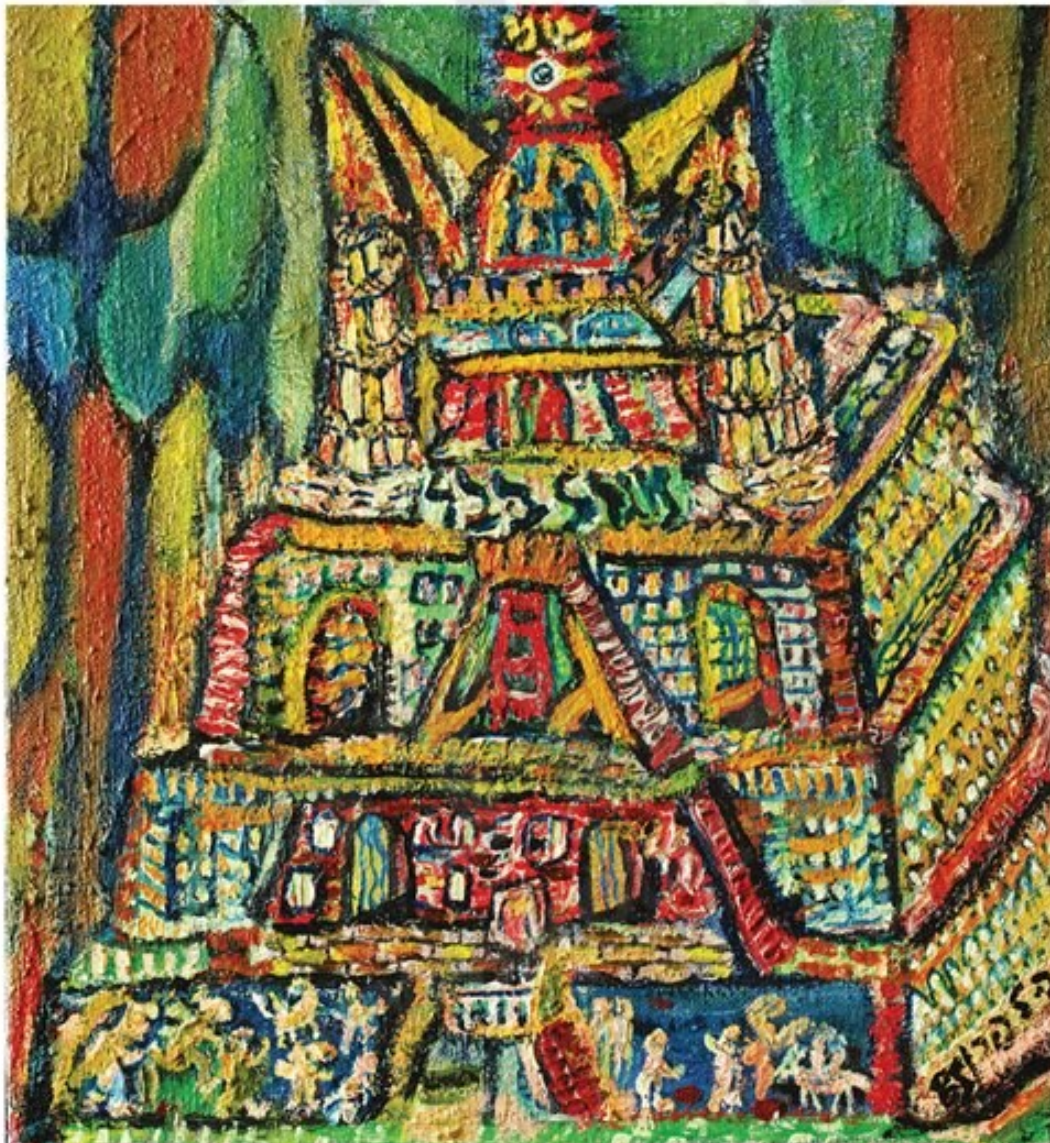
3. אחד המדרשים על הסיפור בתורה מציע הסבר לשאלה למה בני האדם קיבלו עונש. לפי המדרש, בני האדם חשבו רק על המגדל, ולא חשבו על מי שבנה את המגדל. קראו את המדרש ותארו איך בני האדם התנהגו.

"שבע מעלות" היו לו למגדל ממזרחו ושבע ממערבו. מעלים את הלבנים* מכאן ויורדים מכאן. אם נפל אדם ומת, לא היו שמים את לבם אליו. אם נפלה לבנה אחת, היו יושבים ובוכים ואומרים: אוי לנו, אימתי תעלה אחרת תחתיה." (פרקי דרבי אלעזר, כ"ד)

* מעלות = קומות | * לבנים = אבנים למגדל

What do you think: Which is better –
 “one language” or “that they may not
 understand one another’s speech”?
 Explain why.

4. מה אתם חושבים: מה טוב יותר –
 “שפה אחת” או “אשר לא ישמעו איש
 שפת רעהו”? הסבירו למה.

א צבי הלפרן, מגדל בבל, 1985, שמן על בד

נס השפה | מאמר

כל מי שלומד שפה חדשה בבית הספר, צריך ללמוד את הכללים של השפה, לזכור מילים, לבנות משפטים ולעשות עוד ועוד תרגילים. כך, לאט לאט, הוא לומד את השפה. כל תלמיד יודע שזה לא קל ולא פשוט. אם כן, איך תינוקות לומדים שפה? איך הם לומדים כל כך מהר את המילים הראשונות, ואיך הם יודעים לבנות את המשפטים הראשונים?

5 לשאלה הזאת יש תשובות שונות.

לפי תאוריה אחת, תינוקות נולדים עם כישרון ללמוד כל שפה ולהבין את הכללים שלה. לפי התאוריה הזאת, התינוקות מכירים מלידה כללים בסיסיים של דקדוק. הדקדוק של כל אחת מהשפות בעולם נולד מהדקדוק הבסיסי הזה, ולכן בכל השפות יש כללים דומים של דקדוק. התינוקות לומדים להכיר מילים בשפה שלהם ואת הכללים של השפה שלהם בזמן קצר. התאוריה הזאת מסבירה איך ילדים מצליחים ללמוד את שפת האם שלהם בדרך כלל בלי בעיות. היא גם מסבירה איך ילדים יכולים לומר נכון משפטים שהם אף פעם לא שמעו.

לפי התאוריה השנייה, אין כללים דומים של דקדוק לכל השפות בעולם. למשל, לא בכל השפות יש משפטים, ולא בכל השפות יש פעלים או שמות תואר. לפי התאוריה הזאת, התינוקות לא יודעים את הכללים מלידה. הם לומדים אותם לאט לאט. הם שומעים את השפה מאנשים אחרים, וכך הם לומדים אותה. הם לומדים את הפירוש של מילה חדשה, ואיך היא מתנהגת, אחרי שהם שומעים את המילה הזאת במשפטים שונים. בהתחלה הם אומרים בדייק את מה שהם שומעים, ואחר כך הם מנסים לבנות משפטים חדשים. עובר זמן עד שהם לומדים מה הפירוש של כל מילה ואיך לבנות משפטים נכונים בשפה שלהם.

1. סמנו וי ✓ בטור הנכון.

תאוריה ב'	תאוריה א'	
		א. כל תינוק מכיר מלידה את הכללים הבסיסיים של הדקדוק.
		ב. תינוק שומע את השפה מסביב, ולאט לאט מכיר את הכללים שלה. כך הוא לומד את השפה שלו.
		ג. יש הבדלים גדולים בין שפות, ואין דקדוק אחד לכל השפות בעולם.
		ד. כל השפות בעולם דומות, כי יש להן דקדוק בסיסי אחד.

Below are sentences said by Hebrew-speaking children ages 3-5. Each sentence has one word in bold that the children invented. Explain how they invented this word and why.

2. לפניכם משפטים שאמרו ילדים בני 3 עד 5, דוברי עברית. בכל משפט יש מילה מודגשת שילדים המציאו. הסבירו איך הם המציאו את המילה הזאת ולמה.

דוגמה: למה אתה קונה לי רק ספר אחד? אני רוצה ספריים.
הסבר*: בעברית אפשר לומר שם עצם בזוגי = שניים, למשל: יד - ידיים, עין - עיניים, יום - יומיים, חודש - חודשיים. לפי זה הילד רוצה שני ספרים ואומר: ספריים, אבל בֶּעֶצֶם אין מילה כזאת בעברית.

א. על העץ ליד הבית שלנו יש קן* חדש, ובקן יש שתי ציפורים - ציפור וציפורה.
ב. אבא, אני רוצה גלידה. אתה יכול לִכְסֹף לי בבקשה?
ג. אימא, הינה הקָרם. את יכולה לִקְרֹם אותי?
ד. אני לא רואה פה הרבה אנשים. יש פה רק אָנֶש אחד.
ה. זה לא היום, זה לא אתמול, זה לא שֶלְשום**, זה שֶלְשומיים.
** שֶלְשום = יום לפני אתמול

объяснение	explicación	explanation	הסבר ז'
гнездо	nido	nest	קן ז'

לשון המקרא	לשון חז"ל	לשון ימי הביניים	עברית חדשה
------------	-----------	------------------	------------

שופט: שלום, אתם השתתפתם בתחרות הבול של השפה העברית. אנחנו קיבלנו ציורים מהרבה אומנים, ובחרנו שלושה בולים למקומות הראשונים. אלה הבולים שלכם. אתם ציירתם בולים יפים ומעניינים ותיארתם בדרך מעניינת את השפה העברית ואת ההיסטוריה המיוחדת שלה. אנחנו רוצים לשמוע מכל אומן על הציור שלו. בבקשה, דַּנְיָאֵלָה.

דניאלה: אני ציירתי אונִיָּה בין גלים בים.

שופט: יפה. אבל למה ים?

דניאלה: מים הולכים ומים באים, אבל הים נשאר. וככה העברית - לעברית יש היסטוריה ארוכה. מילים מתות ומילים חדשות נולדות, אבל העברית נשארת.

שופט: אהה... ולמה הגלים?

דניאלה: בגלל ההיסטוריה של העברית. לעברית יש היסטוריה ארוכה, ובמשך ההיסטוריה אנחנו רואים שהעברית לפעמים עולה ולפעמים יורדת כמו הגלים בים. בעבר אנשים דיברו וכתבו בעברית. בזמן התנ"ך בני ישראל דיברו עברית. אבל אחר כך הם עָזְבוּ את הארץ, ולפני אלפיים שנה בערך הפסיקו לדבר עברית. השפה העברית כמעט מתה. היהודים השתמשו בעברית רק בתפילות בבית הכנסת. בסוף המאה ה-19 התחילו היהודים שוב לדבר עברית, ולאט לאט העברית חזרה לחיים. היום מיליונים של אנשים מדברים עברית.

שופט: מעניין מאוד. תודה רבה. יַעֲל, בבקשה, ספרי לנו על הציור של הבול שלך.

יא: אני ציירתי את העברית כמו מגדל עם קומות גדולות וקומות קטנות.

שופט: למה מגדל ולמה קומות?

יא: כי היהודים בונים את העברית כבר יותר מאלפיים שנה, והם עוד לא גמרו לבנות אותה. בימים של התנ"ך היהודים דיברו עברית, והשפה הִיָּתָה עשירה. הרבה שנים אנשים כמעט לא השתמשו בעברית, ולא נולדו הרבה מילים

חדשות. אלה הקומות הקטנות בציר. במאה השנים האחרונות יותר ויותר אנשים משתמשים בעברית, ונולדות הרבה מאוד מילים. זאת הקומה הגדולה. זה רעיון יפה. תודה רבה. שי, ספר לנו בבקשה על הבול שלך. אתה ציירת את העברית כמו עיר עם בתים עתיקים ובתים חדשים. למה?

כי היום אנחנו משתמשים במילים מכל התקופות של העברית. אני חושב שהעברית היא כמו הרבה בתים זה ליד זה, ולא כמו קומות במגדל. בבית אחד יש מילים מהתנ"ך. זה הבית העתיק - הוא עומד כבר אלפי שנים. ליד הבית הזה יש בית אחר - עם מילים של המשנה, ויש עוד בית - עם מילים של ימי הביניים*. ליד הבתים האלה יש בית עם מילים של העברית החדשה - העברית של מאה ועשרים השנים האחרונות. זה בית גדול ומודרני. בעברית של היום יש מילים מכל הבתים האלה.

יפי של רעיונות!

Средние века	Edad Media	Middle Ages	ימי הביניים ז'
--------------	------------	-------------	----------------

1. הכינו מצגת או ציירו את הבולים של דניאלה, יעל ושי.

Prepare a Powerpoint presentation of Daniela, Yael, and Shai's stamps or draw them.

2. הסתכלו על הבול שצייר האומן דוד בן-הדור והסבירו את הבול כאילו אתם האומן.

Look at the stamp drawn by the artist David Ben-Hador and explain the stamp as though you are the artist.

בול השפה העברית. עיצוב הבול: דוד בן-הדור.
תאריך ההופעה: 07/02/2011 <

אָפּשָׁר לומר אותו דָּבָר בְּכָל מִינֵי מִלִּים

| מילים: לאה נאור, לחן: קובי אושרת

אָני רוצה ראי קטן בשביל להיות יפה.
את חפצה מראה קטנה כדי להיות נאה.
אָני רוצה.
את חפצה.
ראי קטן.
מראה קטנה.
אָני יפה?
כן, דִּי נאה.
נכון, עכשיו אָני רואה.

אָפּשָׁר לומר אותו דָּבָר בְּכָל מִינֵי מִלִּים.
זה קל מאוד.
נורא,
כל כך,
וככה מתחילים:

אָני רוצה לקנות ירח, וגם חוט ארוך,
את רוצה את הלכנה קשורה יפה בשורף.
תודה רבה,
אלפי תודות,
בבקשה.
אשמח מאוד.
היה נעים.
היה נפלא.
אז בוא נתחיל מהתחלה.

אָפֿשֶׁר לומר אוֹתוֹ דָּבָר...

בַּמָּה עוֹלָה עֵנָן לָבָן עִם קָרָם שֶׁל שׁוּקוֹלָד?
מָה מַחֲמִירָה שֶׁל עֵב צַחוּרָה טְבוּלָה בְּשׁוּקוֹלָד?
בַּמָּה עוֹלָה?
מָה הַמַּחֲמִיר?
שֶׁל סִיר?
קִלְחָת.
זָמֵר?
שִׁיר.

קִצָּת אֶהְבָּה?
מַעֲט חֵיבָה.
אִז רֹב תּוֹדוֹת.
תּוֹדָה רַבָּה.

אָפֿשֶׁר לומר אוֹתוֹ דָּבָר יָשָׁר וְגַם עֲגוּל.
זֶה קֵל מְאוּד.
נוֹרָא.
כָּל כָּה.
וְכָל אֶחָד יָכוֹל.

הַשִּׁיר הוּא שִׁיחָה בֵּין יִלְדָה לְאָדָם מְבוֹגֵר, וְהַשִּׁיחָה הִיא כְּמוֹ שִׁיעוּר בַּעֲבֵרִית.
מָה הַיִּלְדָה לוֹמַדֶּת מִהַשִּׁיעוּר הַזֶּה?

שתי דרכים להסתכל על העברית

מאמר

האופטימיסט חושב שהעולם טוב ושבני האדם טובים. הוא מאמין שכל שינוי הוא לטובה. הפסימיסט חושב שאין הרבה דברים טובים בעולם. הוא דואג כל הזמן ופוחד ממה שיקרה בעתיד.

גם בקשר לשפה העברית יש יכוחים גדולים בין אנשים. הפסימיסט דואג. הוא חושב שמצב העברית לא טוב. הוא אומר שכל יום נכנסות לעברית מילים מאנגלית או משפות אחרות.

הוא חושב שהמילים האלה הן סכנה לעברית. הוא שומע שאנחנו משתמשים יום יום במילים כמו "אינטרנט" ו"סמרטפון", לובשים "ג'ינס" ו"טי-שירט", נהנים מ"פופ", מ"רוק" ומהופעות של "קטנד-אפ קומדי". "בעולם כזה", הוא אומר, "אין עתיד לעברית."

האופטימיסט חושב שאין סיבה לדאוג לעברית. הוא אומר: "נכון. הרבה מילים נכנסות לעברית משפות אחרות, אבל מצד שני, מילים חדשות נולדות כל הזמן. לכן לא צריך לדאוג. למשל, היום כולם עובדים במחשב, ולא בקומפיוטר, קוראים מסרונים, ולא אס.אם.אס.אם. רואים מחזמר, ולא מיזיקל, ונוסעים בעולם עם הדרכון שלהם, ולא עם הפספורט." הוא גם חושב שכל אחד צריך להכיר גם מילים משפות אחרות, כי אנחנו חלק מהעולם הגדול.

גם הסלנג הוא נושא לוויכוח בין שתי הקבוצות. הפסימיסט דואג, והאופטימיסט חונג. הפסימיסט פוחד ואומר שהרבה אנשים משתמשים בסלנג, גם אם יש מילה עברית מתאימה. למשל, במקום המילה "ספבה" בסלנג אפשר לומר: בסדר, מצוין, טוב, נהדר, ובמקום "משה-משה" אפשר לומר: מצוין. הוא חושב שהסלנג הופך את השפה לענייה.

האופטימיסט אומר שהסלנג הוא חלק מהשפה, ושהוא הופך אותה למעניינת יותר. הרבה פעמים הסלנג מתאים יותר לשיחה ממילה "רגילה".

Summarize the opinions of the optimists and the pessimists about the state of Hebrew.

1. סכמו את הדעות של האופטימיסטים ושל הפסימיסטים בקשר למצב העברית.

2. עם מי אתם מסכימים? הסבירו למה.

הכול סבבה

| מילים ולחן: עמרי גליקמן

from you walk inna the streets of Tel Aviv and you feel good Hakol Sababa - sababa
from the people them a aks you "Ma nishma" you just say Hakol Sababa - sababa
from you know say everything a gwaan gonna be right just take a shout Hakol Sababa - sababa
see the positive side inna yuh in your life and nothing else will come badda - Sababa - sababa

בין סמטאות העיר יש רחש ואווירה,
צלילים של ההוה ושל מחר.
יש אנשים קלים, קשים וניחוחות של ערמונים שמצופים בזיכרונות העבר.
אין, אבל אין, אבל אין, אבל אין, אבל אין כמו העברית של הרחוב.
וכשאני נמצא רחוק ושומע ש"סבבה", אני מרגיש הכי קרוב.

from you walk inna the streets of Tel Aviv...

קיבוץ של גלויות, סוגי היסטוריה, עדויות,
כן, רובנו מגיעים מן הגולה,
מאימא מרוקאית או מדודה אלג'יראית, אבא צבר או מפולניה.
יש המשלבים עברית ורסית, עברית אנגלית, עברית וצרפתית עם נגיעות של ערבית.
אני בטוח אם נשאל "מה נשמע", כולם יאמרו "סבבה" בו זמנית.

hear the sounds of the Hebrew man calling - all aboard
get up on your feet and realize now - Israel a spread love to the world!

from you walk inna the streets of Tel Aviv ...

wha a gwaan? Sababa!
מה נשמע? Sababa
הללויה! Sababa
dous pou

According to the song, the word
"sababa" represents Israeli society
and life in Israel. Explain how and why.

לפי השיר, המילה "סבבה" מייצגת את
החברה הישראלית ואת החיים בישראל.
הסבירו איך ולמה.

עברו לעבודה עצמית:
האזנה לשיחות "שיעורים בעברית"

עבודה מתוקה | שיחה

- א: שמעתי שחברי האקדמיה ללשון העברית* מחפשים מילה עברית למילה "שוקולטייר".
- א: מה זה שוקולטייר?
- א: זאת מילה בצרפתית. השוקולטייר מכין שוקולד וכל מיני דברים משוקולד - עוגות שוקולד, עוגיות שוקולד.
- א: ממממ... איזה מקצוע טעים.
- א: תגיד, מה את אומרת על המילה "משקלד" - מהפועל לשקלד, להכין שוקולד.
- א: אבל אין פועל כזה בעברית, לשקלד.
- א: נכון. אז מה את אומרת על שקלד?
- א: שקלד?!
- א: כן, הצורה של המילה הזאת מתארת הרבה פעמים מקצועות, למשל: נגן, זמר, טלפן.
- א: אפשר אולי שוקולדיסט. כמו סקסופוניסט וכמו אקורדיוניסט.
- א: אה... אבל זאת לא סיומת עברית.
- א: נכון. כדאי לחשוב על סיומת עברית למילה. להרבה מקצועות יש סיומת ם, כמו פדורגלן, חדרן. אז אפשר לקרוא לו שוקולדן.
- א: שוקולדן... יש גם הרבה מקצועות עם סיומת םאי, כמו מזיקאי, ספורטאי, עיתונאי.
- א: אז מה - שוקולדאי?
- א: כן.
- א: יופי! אז הוא שוקולדאי!**
- א: והיא שוקולדאית. איזה חיים מתוקים!

Академия языка иврит	La Academia de la Lengua Hebrea	The Academy of the Hebrew Language	האקדמיה ללשון העברית
-------------------------	------------------------------------	---------------------------------------	-------------------------

- * האקדמיה ללשון העברית - באקדמיה ללשון העברית יושבים חוקרים של השפה העברית. הם מחפשים ונותנים מילים חדשות לשפה, מסבירים את הכללים ועונים על שאלות.
- ** האקדמיה ללשון העברית בחרה במילה "שוקולדאי".

How are names of profession created in Hebrew? Give examples from the conversation for each method.

1. מהן הדרכים ליצירת שמות בעלי מקצוע בעברית? תנו דוגמות מהשיחה לכל דרך.

2. המחיצה שיחה דומה עם המילה קונדיטור = אדם שמכין עוגות ועוגיות. היעזרו במילים האלה: עוֹנֵן, עוֹנֵי, עוֹנֵס, מְגַדְנֵי* (מְגַדְנֵת = דברים מתוקים).
• האקדמיה ללשון העברית בחרה במילה "מְגַדְנֵי".

שפת הציפורים | סיפור עם
• עברו לשיעור דיגיטאלי

בשבילי העברית: זה לא מאמר - זה מאמרן | מאמר

בעברית יש דרכים שונות לבנות מילים חדשות.
הינה לדוגמה כמה דרכים:

דרך אחת: אפשר לקחת חלק ממילה אחת וחלק ממילה אחרת ולהפוך את שני החלקים למילה חדשה. לדוגמה: מגדל + אור = מגדלור. וכך גם: רפפל, חיידק, קולנוע, רמזור, שלדג. ⁵

דרך שנייה: אפשר לקחת מילה ולהוסיף לה סיומת כדי לתת משמעויות שונות. למשל אם אנחנו רוצים לתאר משהו קטן יותר:
אפשר להוסיף סיומת -ית, לדוגמה: מפה - מפית, ארון - ארונית,
או סיומת -ון, לדוגמה: ספר - ספרון, ילד - ילדון (בנקבה: ילדה - ילדונת).
¹⁰ דרך שלישית: כדי לתאר משהו קטן אנחנו יכולים גם לחזור על עיצורים דומים, לדוגמה: קלב - קלבב, קתול - קתולל.

Use the different methods to create new words and act out a conversation similar to "עבודה מתוקה" about the word "cupcake". Use the words:

היעזרו בדרכים ליצירת מילים חדשות והמחיצה שיחה דומה לשיחה "עבודה מתוקה" על המילה קאפקייק = עוגית בגביע (= כוס) מנייר. השתמשו במילים:

עוגית, עוגונת, עוגנית*, גביעית

• האקדמיה ללשון העברית בחרה במילה "עוגנית".

שיחת של דגים

מה שלית?

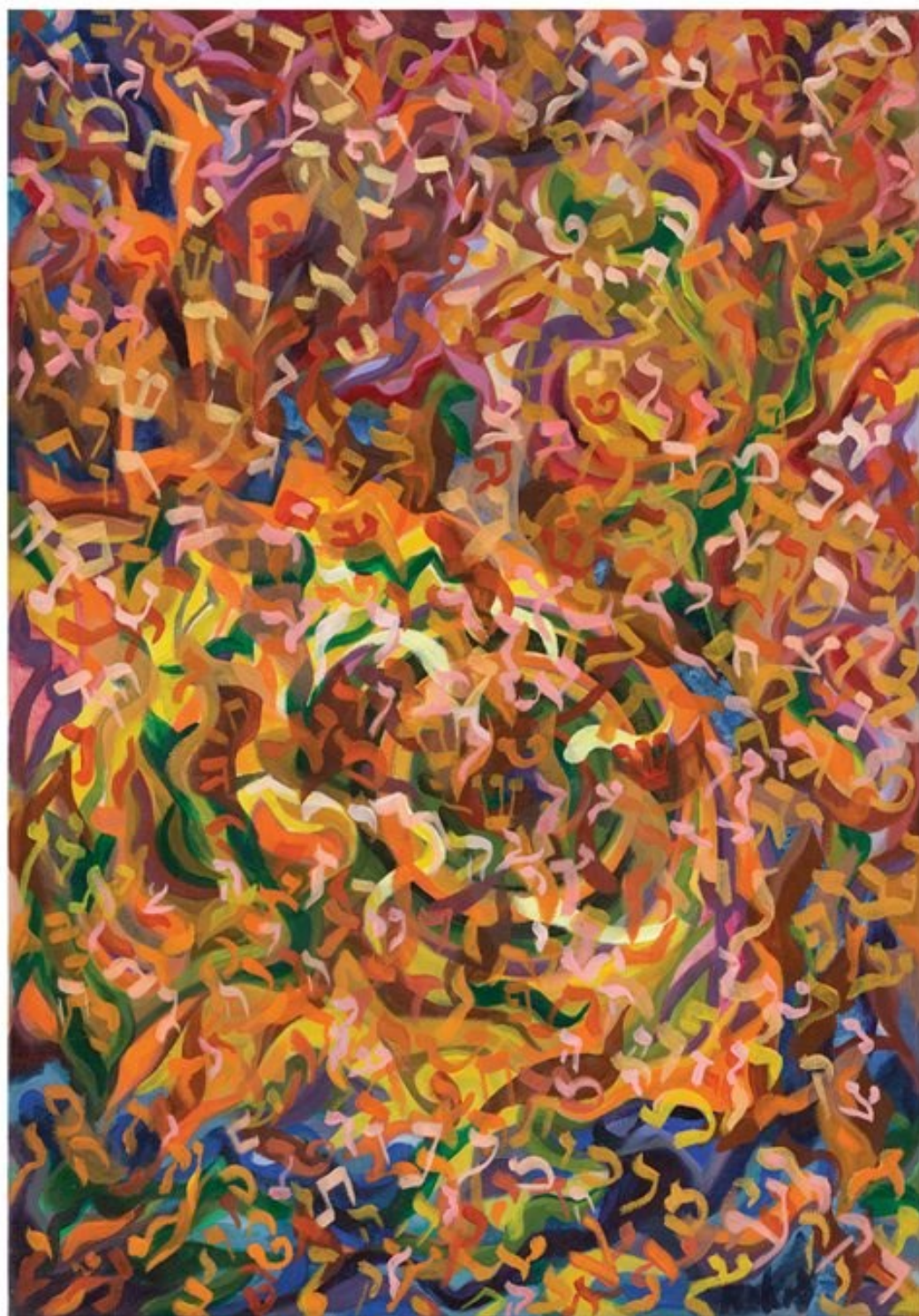
דג!

אוי, כמה שהוא דק!

כן, אבל הוא חי והוא מסוכן!

^ דוד רקיע, אותיות בקוסמוס, 2002, הדפסה על קנבס

אני מסתכל על המילה "עברית" ורואה הרבה
 מילים אחרות - וכולן קשורות למילה עברית;
 אני רואה "עבר", כי העברית היא שפה עתיקה
 מאוד.
 אני רואה "בְּרִית", כי יש לנו ברית עם העברית.
 ואני רואה גם "בית", כי העברית היא הבית שלנו.
 במילה אחת יש כל כך הרבה מילים אחרות!
 ככה זה בעברית!

союз, завет	alianza	alliance	בְּרִית נ
-------------	---------	----------	-----------

אַבֵּל הָעִבְרִית | מנחם בן

אני לא יודע
 על
 שפות אחרות
 אבל העברית
 היא שפה אלהית

Imagine what the poet Menachem Ben would write as a response to the post at the beginning of this unit.

דמיינו מה היה כותב המשורר מנחם בן כתגובה לפוסט בתחילת היחידה.

לומדים עברית

עברו לסרט ולפעילות מתוקשבת

המילים של יחידה 10

שמות עצם	אָדוֹן, אוֹנִיָּה, בּוֹל, גֶּל, דְּקֻדּוֹק, וִיכּוּחַ, לִידָה, מָפָה, מְקַצֵּעַ, עֵיצוֹר, קוֹמָה, שִׁינִי, שִׁפְת אֵם, תִּינוֹק, תְּקוּפָה, תְּרַבּוּת
שמות תואר	בְּסִיסִי, זָר
פעלים	חֹגֵג, מְנַסֶּה, עוֹזֵב, שׁוֹחֵט
תואר הפועל	בְּדִיוֹק, לְבִסּוֹף, קוֹדֵם
שונות	אֵם כָּה, לְטוֹכָה

עכשיו אנחנו יכולים...

- לשוחח ולדון בשאלה: למה ללמוד עוד שפות?
- לספר איך בני אדם לומדים שפה, לפי שתי תאוריות מדעיות שונות;
- לספר על ההיסטוריה של השפה העברית ולתאר אותה בצורה גרפית;
- לספר על העמדות השונות למצב העברית היום;
- לתאר כמה דרכים מרכזיות ליצירת מילים חדשות בעברית;
- לנתח טעויות של ילדים בעברית;
- להסביר למישהו שלא לומד שפה זרה למה כדאי ללמוד שפה זרה.

Now we can...

- chat and discuss the question: Why learn more languages;
- describe how human beings learn a language, based on two different scientific theories;
- tell about the history of the Hebrew language and describe it graphically;
- tell about the various approaches to the state of Hebrew today;
- describe some common ways to create new words in Hebrew;
- analyze the Hebrew mistakes of children;
- explain to someone who doesn't learn a foreign language why it is worthwhile to learn a foreign language.

מ.	masc.	ז
ж.	fem.	נ
мн. ч.	pl.	ר
прил.	adj.	ש"ת
гл.	v.	פ
наречие.	adv.	תה"פ

כותר
www.kotar.co.il

כותר
www.kotar.co.il

камень	piedra	stone	אָבן נ - אָבנים ר'
озеро	lago	lake	אָגם ז'
господин	señor	Mr.	אָדון ז'
воздух	aire	air	אָויר ז' (אין רבים)
ухо	oído, oreja	ear	אָזן נ - אָזניים ר'
зал	sala	hall	אולם ז' - אולמות ר'
судно	barco	ship	אונִיָה נ
собирать, коллекционировать	coleccionar	gather, collect v.	אוסף, קאסוף פ'
мода	moda	fashion	אופֿנה נ
велосипед	bicicleta	bicycle	אופֿניים ז' (אין יחיד)
модный	de moda	fashionable	אופֿנתי שית
идеал	ideal	ideal	איִדאָל ז'
итальянский	italiano	Italian	איטלקי שית
никто не уподобится...	no hay como...	there's nothing like...	אין קמו...
личный	personal	personal	אישי שית
(не) важно (кому-то)	importa	(don't) care	(לא) אָכפֿת ל-
не (отрицание в повелительном наклонении)	no	Don't ...! (negative of a command)	אַל (שלילת הציווי)
если это так	siendo así	if so	אַם קך
храбрый	valiente	brave	אַמיץ שית
настоящий	real, verdadero	real	אַמיתי שית
нельзя	prohibido	forbidden	אָסור
нос	nariz	nose	אַף ז'
возможно	es posible	possible	אָפֿשר
длинный	largo	long	אַרוך שית
лев	león	lion	אַרִיָה ז' - אָריות ר'
кошелек	monedero	purse, wallet	אַרנק ז'

из-за	por, a causa de	because (of)	בגלל
ткань	tela	fabric	בד ז'
в точности	exactamente	exactly, precisely	בדיוק תהי"פ
проверка	revisión	examination	בדיקה נ'
кукла	muñeca	doll	בובה נ'
проверять	examinar	examine v.	בודק, לבדוק פ'
выбирать	elegir	choose, select v.	בוחר את... / ב-, לבחור פ'
плакать	llorar	cry v.	בוכה, לבכות פ'
марка	estampilla	stamp	בול ז'
убегать	huir	run away v.	בורח מ-, לברוח פ'
во время	mientras	while	בזמן (ש...)
снаружи	afuera	outside	בחוץ תה"פ
уверенный	seguro	safe, sure	בטוח ש"ת
выражение	expresión idiomática	expression	ביטוי ז'
между	entre	between	בין
гостиница	hotel	hotel	בית מלון ז' - בתי מלון ר' / מלונות ר'
аптека	farmacia	pharmacy, drugstore	בית מרקחת ז' - בתי מרקחת ר'
в течение	durante	during	במשך
подростки	jóvenes	youth	בני נוער ז' ר' (אין יחיד)
основа	base	foundation	בסיס ז'
основной	básico	basic	בסיסי ש"ת
животное	animal	animal	בעל חיים ז' - בעלי חיים ר'
внутри	adentro	inside	בפנים תהי"פ
бутылка	botella	bottle	בקבוק ז'
понятный, ясный	claro	clear	קרור ש"ת
здоровье	salud	health	בריאות נ' (אין רבים)
бассейн	piscina	pool	בריכה נ'
удовольствием	gustosamente	willingly	ברצון תהי"פ
для	para	for	בשביל

ג

спина	espalda	back	גב ז
высокий	alto	high; tall	גבוה ז - שית
граница	frontera, límite	border, boundary	גבול ז - גבולות ר'
госпожа	señora	Mrs.	גברת נ'
расти	crecer	grow v.	גדל, לגדול פ'
тело, туловище	cuerpo	body	גוף ז
волна	ola	wave	גל ז
сад	parque, jardín	garden, park	גן ז
зоопарк	zoológico	zoo	גן חיות ז - גני חיות ר'
вор	ladrón	thief	גנב ז
носок	calcetín	sock	גרב ז - גרביים ר'
горло	garganta	throat	גרון ז - גרונות ר'

ד

мед	miel	honey	דבש ז (אין רבים)
беспокоиться	preocuparse	worry v.	דואג ל-, לדאוג פ'
Именно	a propósito	just to spite (colloq.), davka	דיוקא תהיפ
достаточно	bastante	quite, enough	ד'י
рыболовство	pescador	fisherman	דייג ז
портрет	retrato	portrait	דיוקנו ז - דיוקנאות ר'
мнение	opinión	opinion	דעה נ'
грамматика	gramática	grammar	דקדוק ז (אין רבים)
друз (религиозная община в Израиле)	druso	druze	דרוזי ז
юг	sur	south	דרום

ה

разве, ли	acaso	is it?	האם
различие	diferencia	difference	הבדל ז

сообщение	aviso, noticia	notice, announcement	הודעה נ
идти пешком	andar, caminar	walk v.	הולך ברגל, ללכת פ
юмор	humor	humor	הומור ז (אין רבים)
превращать (ся) в...	invertir	turn into v.	הופך ל-, להפוך פ
быть, находиться	ser, estar	to be v.	היה, להיות פ (בעתיד: יהיה)
ходьба	caminata	walk, walking	הליכה נ
толпа	mucho, montones de...	plenty	המון תה"פ
демонстрация	manifestación	demonstration	הפגנה נ
спектакль	obra de teatro, representación	performance, play	הצגה נ
Святой, да будет Он благословен (о Боге)	Dios (el Santo bendito sea)	God (lit. the Holy One Blessed be He)	הקדוש ברוך הוא ז (אין רבים)
волонтерство	voluntariado	volunteering	התנדבות נ
поведение	comportamiento	behavior	התנהגות נ

I

спор	discusión	argument	ויכוח ז
------	-----------	----------	---------

ז

волк	lobo	wolf	זאב ז
мусор	basura	trash	זבל ז
друг другу	uno a otro	to one another	זה לזה תה"פ
золото	oro	gold	זהב ז (אין רבים)
пара	par	pair	זוג ז - זוגות ר
дешевый	barato	cheap	זול ש"ת
течь (глагол)	fluir, correr	flow v.	זורם, לזרום פ
двигаться	moverse	move v.	זז, לזוז פ
певец	cantante	singer	זמר ז
чужой	extranjero	strange, foreign	זר ש"ת

ח

посылка	paquete	package	חבילה נ'
социальный	social	social	חברתי שית
праздновать	festejar	celebrate v.	חוגג, לחגוג פ'
рубашка	blusa, camisa	shirt	חולצה נ'
высокая температура, жар	fiebre	fever, heat	חום ד' (אין רבים)
пляж	playa, costa	beach, shore, coast	חוף ז'
свобода	libertad	freedom	חופש ז' (אין רבים)
отпуск	vacación, asueto	vacation	חופשה נ'
за исключением	fuera de...	except for	חוץ מ-
наглость	descaro, atrevimiento	chutzpah, audacity	חוצפה נ' (אין רבים)
закон	ley	law	חוק ז'
исследователь	investigador	researcher	חוקר ז'
портной	sastre	tailor	חייט ז'
недостаток	defecto	disadvantage	חסרון ד' - חסרונות ר'
мудрый	inteligente	smart	חכם שית
костюм	traje	suit	חליפה נ'
осел	asno	donkey	חמור ז'
юбка	falda	skirt	חצאית נ'
кот	gato	cat	חתול ז'

ט

глупый	tonto	stupid	טיפש שית
техник	técnico	technician	טכנאי ז'

י

рука	mano	hand	י' ד' - יד' יים ר'
населенный пункт	población	settlement	ישוב ז'
мочь	poder	can, is able	יכול
правый	derecha	right	ימין
направо	hacia la derecha	to the right	ימינה תה'פ

лес	bosque	forest	יער ז' - יערות ר'
японский	japonés	Japanese	יפני ש"ת
прямой, честный	recto	straight	ישר ש"ת
преимущество	ventaja	advantage	יתרון ז' - יתרונות ר'

כ

боль	dolor	ache, pain	קאַב ז'
здесь	acá	here	קאן תה"פ
тяжелый	pesado	heavy	קבד ש"ת
уважение, почет	respeto, honor	honor, respect	קבוד ז' (אין רבים)
стоит (в смысле, желательно)	conveniente	worthwhile	קדאי
таблетка	tableta, pastilla	pill	קדור ז'
для того чтобы	para	in order to, so that	קדי
головной убор	gorra	hat	כובע ז'
стакан	copa, vaso	cup, glass	כוס נ'
направление	dirección	direction	כיוון ז'
скрипка	violín	violin	פינור ז' - פינורות ר'
талант	talento	talent	קישרון ז' - קישרונות ר'
инструмент	herramienta	tool, instrument, vessel	כלי ז'
правило	regla	rule	קלל ז'
почти	casi	almost	קמעט תה"פ
церковь	iglesia	church	קנס'יה נ'
стопа	planta del pie	foot, sole	כף רגל נ' - כפות רגליים ר'
пуговица	botón	button	כפתור ז'
как обычно	como de costumbre	as usual	קרנל תה"פ
Когда... (в значении одновременного действия)	Cuando...	when...	קש...

ל

медленно	despacio	slowly	לאט תה"פ
----------	----------	--------	----------

сердце	corazón	heart	לב ז - לִבְבוֹת ר
в конце концов	finalmente	finally	לְבַסּוֹף תה"פ
по... мнению, (по моему мнению, по вашему мнению)	en... opinión (en mi opinión, en tu opinión)	in... opinion (in my opinion, in your opinion...)	לְדַעַת... (לְדַעַתִּי, לְדַעַתְךָ...)
одевать, носить (одежду)	vestir	wear v.	לִבּוֹשׁ, לְלַבּוֹשׁ פ
к лучшему	para bien	for the better	לְטוֹבָה
рождение	nacimiento	birth	לִידָה נ
учеба	estudios	studies	לִמּוּדִים ז ר (אין יחיד)
поэтому	por lo tanto	therefore	לְכֵן
внизу	abajo	down	לְמַטָּה תה"פ
наверху	arriba	up	לְמַעַלָּה תה"פ

נ

с тех пор	desde	since then	מֵאָז תה"פ
приносить	traer	bring v.	מְבִיא, לְהָבִיא פ
проводить время	disfrutar	have a good time v.	מְבַלֵּה, לְבָלוֹת פ
выращивать, разводить	criar, cultivar	raise v.	מְגַדֵּל, לְגַדֵּל פ
башня	torre	tower	מִגְדָּל ז
страна	estado	state	מְדִינָה נ
включать	encender	turn on, light v.	מְדַלֵּק, לְהַדְלִיק פ
научный	científico	scientific	מְדַעִי שית
С чего вдруг?!	¿Cómo se te ocurre!	What are you talking about?!	מָה פְתָאוּם?!
сообщать	avisar, comunicar	notify v.	מוֹדִיעַ ל-, לְהוֹדִיעַ פ
удалять	borrar	erase v.	מוֹחֵק, לְמַחוֹק פ
готовый	listo	ready	מוֹכֵן שית
напротив	enfrente	opposite	(מ)מול
такси	taxi	taxi, cab	מוֹנִית נ
появляться	actuar, interpretar	appear, perform v.	מוֹפֵיעַ, לְהוֹפִיעַ פ
скачивать	descargar, bajar	download, take down v.	מוֹרִיד, לְהוֹרִיד פ
бренд	marca	brand name product	מוֹתָג ז

можно	permitido	allowed, permitted	מוּתָר
двигать	mover	move v.	מְזִיז, לְהַזִּיז פ'
восток	este, oriente	east	מִזְרָח ז' (אין רבים)
вне	fuera de	out of	מחוץ ל-
цена	precio	price	מחיר ז'
ждать	esperar	wait v.	מחכה ל-, לַחֲכוֹת פ'
болезнь	enfermedad	disease	מחלה נ'
решать o...	decidir	decide v.	מחליט על..., לְהַחֲלִיט פ'
обменивать	intercambiar	exchange, trade v.	מחליף (את...) ב-, לְהַחֲלִיף פ'
исследование	investigación	research, study	מחקר ז'
заботиться	atender, cuidar	take care of v.	מטפל ב-, לְטַפֵּל פ'
цель	meta, propósito	goal, purpose	מטרה נ'
немедленно	inmediatamente	immediately	מִיד תה"פ
информация	información	information	מִידָע ז' (אין רבים)
союз (часть речи)	conjunción	conjunction	מילת קישור נ'
машина	máquina	machine	מכונה נ'
брюки	pantalones	pants	מְכַסִּים ז' ר'
прибор	instrumento	device	מְכַשֵּׁר ז'
полный	lleno	full	מלא ש"ת
соленый	salado	salty	מלוח ש"ת
грязный	sucio	dirty	מלוכלך ש"ת
композитор	compositor	composer	מלחין ז'
сочинять музыку	componer (música)	compose v.	מלחין, לְהַלְחִין פ'
война	guerra	war	מלחמה נ'
обучать	enseñar	teach v.	מלמד, לְלַמֵּד פ'
рециклировать	reciclar	recycle v.	ממחזר, לְמַחֵזר פ'
изобретать	inventar	invent v.	ממציא, לְהַמְצִיא פ'
продолжать	continuar	continue v.	ממשיך, לְהַמְשִׁיךְ פ'
мелодия	melodía	tune, melody	מנגינה נ'
обычай	costumbre	custom	מנהג ז'
вежливый	educado, cortés	polite	מנומס ש"ת
пытаться	intentar	try v.	מנסה, לְנַסּוֹת פ'

чистить	limpiar	clean v.	מְנַקֵּה, לְנַקוֹת פ'
вокруг	alrededor de...	around	מְסָבִיב ל-
опасный	peligroso	dangerous	מְסוּכָן ש"
экран	telón	screen	מָסָךְ ז'
соглашаться с...	estar de acuerdo	agree v.	מְסַכֵּם עִם... לְהַסְכִּים פ'
маршрут	trayectoria	track, way, path	מַסְלוֹל ז'
достаточно	suficiente	enough, sufficient	מְסַפִּיק
послание	mensaje	message	מָסָר ז'
водный источник	manantial	spring (of water)	מַעְיָן ז' - מַעְיָנוֹת ר'
пальто	abrigo	coat	מַעֲיל ז'
загружать	subir	upload v.	מַעֲלֶה, לְהַעֲלוֹת פ'
запад	oeste, occidente	west	מַעֲרָב ז' (אֵין רְבִים)
пещера	cueva	cave	מַעְרָה נ'
действие	hecho	deed, act	מַעֲשֶׂה ז'
скатерть	mantel	map, tablecloth	מִפָּה נ'
известный	famoso	famous	מְפֹרָסִם ש"
прекращать	cesar, parar	stop v.	מְפַסֵּיק, לְהַפְסִיק פ'
предприятие	fábrica	factory	מַפְעָל ז'
состояние	situación	situation	מָצֵב ז'
настроение	humor, estado de ánimo	mood	מָצֵב רוּחַ ז'
с одной стороны... с другой стороны...	por una parte... por otra parte...	on the one hand... on the other hand...	מִצֵּד אֶחָד... מִצֵּד שֵׁנִי...
смешной	cómico	funny	מְצַחִיק ש"
фотографировать	fotografiar	photograph v.	מַצְלֵם, לְצַלֵּם פ'
получать	recibir	get, receive v.	מַקְבֵּל, לְקַבֵּל פ'
надеяться	tener esperanza	hope v.	מַקְוֶה ל-, לְקוֹוֹת פ'
профессия	profesión	profession	מַקְצוּעַ ז' - מַקְצוּעוֹת ר'
жалеть (кого-то)	compadecer	pity v.	מְרַחֵם עַל... לְרַחֵם פ'
(не) слишком хорошо (сленг)	nada especial (jerga)	(nothing) special (slang)	(לא) מְשֻׁה (סלנג)
поэт	poeta	poet	מְשׁוֹרֵר ז'
метафора	fábula	fable	מִשָּׁל ז'
смысл	significado	meaning	מִשְׁמָעוֹת נ'

изменять	cambiar	change v.	משנה, לשנות פ'
влиять	influir	influence v.	משפיע על..., להשפיע פ'
очки	lentes, gafas	glasses	משקפיים ז' ר' (אין יחיד)
использовать	usar, utilizar	use v.	משתמש ב-, להשתמש פ'
делиться	dar participación	share v.	משתף (את...) ב-, לשתף פ'
участвовать в...	participar	participate (in) v.	משתתף ב-, להשתתף פ'
обожать что-то (сленг)	loco por... (jerga)	"die" for (slang), crazy about	"מות" על..., "למות" על... (סלנג)
соответствовать	adecuar	suitable, appropriate	מתאים ל-, להתאים פ'
описывать	describir	describe v.	מתאר, לתאר פ'
катиться	rodar	roll v.	מתגלגל, להתגלגל פ'
тосковать	añorar	miss v.	מתגעגע ל-, להתגעגע פ'
одеваться	vestirse	get dressed v.	מתלבש, להתלבש פ'
вести себя	comportarse	behave v.	מתנהג, להתנהג פ'

1

прекрасный	espléndido	wonderful	נהדר שית
наслаждаться	gozar	enjoy v.	נהנה מ-, ליהנות פ'
молодежь	juventud	youth	נוער ז' (אין רבים)
падать	caer	fall v.	נופל, ליפול פ'
христианский	cristiano	Christian	נוצרי שית
ужасный	terrible	terrible	נורא שית
тема	tema	topic, subject	נושא ז'
остерегаться	tener cuidado	be careful, be cautious v.	נזהר מ-, להיזהר פ'
отдыхать	descansar	rest v.	נח, לנוח פ'
змея	víbora	snake	נחש ז'
напев	melodía	tune, melody	ניגון ז'
бумага	papel	paper	נייר ז' - ניירות ר'
вежливость	cortesía, buenos modales	courtesy, politeness	נימוס ז'
анализ, операция	operación	operation, surgery	ניתוח ז'
сражаться ...	luchar	fight v.	נלחם ב-, להילחם פ'

надоедать	cansar, fastidiar	be fed up with v.	נמאס ל-, להימאס פ'
низкий	bajo	low, short	נמוך שית
муравей	hormiga	ant	נמלה נ - נמלים ר
чудо	milagro	miracle	נס ז
ботинок	zapato	shoe	נעל נ - נעליים ר
встречаться с...	encontrarse	meet	נפגש עם..., להיפגש פ'
чистый	limpio	clean	נקי שית

ס

терпение	paciencia	patience	סבלנות נ (אין רבים)
закрывать	cerrar	close v.	סוגר, לקגור פ'
свитер	suéter	sweater	סוודר ז
знак	señal	sign	סימן ז
китайский	chino	Chinese	סיני שית
лодка	bote	boat	סירה נ
опасность	peligro	danger	סכנה נ
символ	símbolo	symbol	סמל ז
сандалий	sandalia	sandal	סנדל ז
пароль	contraseña	password	ססמה נ
Испания	España	Spain	ספרד

ע

ивритский	hebreo	Hebrew adj.	עברי שית
печенье	galleta	cookie	עוגייה נ
покидать	abandonar	leave v.	עוזב, לעזוב פ'
(новый) репатриант	(nuevo) inmigrante a Israel	(new) immigrant to Israel	עולה (חדש) ז
стоять	estar de pie	stand v.	עומד, לעמוד פ'
отвечать на...	responder, contestar	answer v.	עונה על... ל-, לענות פ'
наказание	castigo	punishment	עונש ז
курица	ave	chicken	עוף ז - עופות ר
кожа	piel, cuero	leather	עור ז - עורות ר

делать (из чего-либо) проблему (сленг)	dar importancia a (jerga)	make a fuss (slang)	עושה עניין מ-, לעשות עניין פ' (סלנג)
коза	cabra	goat	עז נ' - עזים ר'
помощь	ayuda	help, assistance	עזרה נ' (אין רבים)
ручка (для письма)	lapicero, bolígrafo	pen	עט ז'
слепой	ciego	blind	עיוור ז'
глаз	ojo	eye(s)	עין נ' - עיניים ר'
согласная	consonante	consonant	עיצור ז'
журналист	periodista	journalist	עיתונאי ז'
мышь	ratón	mouse	עכבר ז'
долина	valle	valley	עמק ז'
бедный	pobre	poor	עני שית
совет	consejo	advice, suggestion	עצה נ'

9

встреча	encuentro	meeting	פגישה נ'
рот	boca	mouth	פה ז' - פיות ר'
бояться	temer	is afraid of v.	פוחד מ-, לקחוד פ'
политик	político	politician	פוליטיקאי ז'
Польша	Polonia	Poland	פולין
повернуть	dirigirse a	turn to v.	פונה ל-, לפנות פ'
открывать	abrir	open v.	פותח, לפתוח פ'
меньше	menos	less	פחות תהיפ
слон	elefante	elephant	פיל ז'
значение	significado, explicación	explanation, meaning	פירוש ז'
лицо	cara	face	פנים ז', נ' (אין יחיד)
рояль	piano	piano	פסנתר ז'
приз	premio	prize	פרס ז'
вдруг	de pronto	suddenly	פתאום תהיפ

צ

армия	ejército	army	צבא ז - צבאות ר
сабра (урожденный израильтянин или колючее расетние)	sabra (nacido en Israel), cactus	sabra - native Israeli, prickly pear cactus	צבר ז
благотворительность	caridad	charity (tzedaka)	צדקה נ (אין רבים)
повелительное наклонение	imperativo	imperative, command	ציווי ז
смеяться над...	reír	laugh v.	צחק מ- / על... לצחוק פ
кричать на...	gritar	shout v.	צועק על... לצעוק פ
форма	forma	shape	צורה נ
птица	pájaro	bird	ציפור ז - ציפורים ר
тарелка	plato	plate	צלחת נ
звук	sonido	sound, tone	צליל ז
шарф	chal	scarf	צעיף ז
север	norte	north	צפון ז (אין רבים)
нужно	necesitar	need, should	צריך
сверчок	cigarra	cricket	צצר ז

ק

группа	grupo	group	קבוצה נ
могила	tumba	grave	קבר ז
вперед	adelante	forward, onward	קדימה תה"פ
до	antes	previously, before	קודם תה"פ
этаж	piso, planta	floor, story	קומה נ
обезьяна	mono	monkey	קוף ז
прыгать	saltar	jump v.	קופץ, לקפוץ פ
шип	espina	thorn	קוץ ז
курс	curso	course	קורס ז
связывать	atar	tie v.	קושר, לקשור פ
легкий	fácil	easy, light	קל ש"ת
ритм	ritmo	rhythm	קצב ז

короткий	corto	short	קצר שׁת
карикатурист	caricaturista	caricaturist	קריקטוריסט ז
цирк	circo	circus	קרקס ז

ר

голова	cabeza	head	ראש ז - ראשים ר
мэр	alcalde	mayor	ראש עיר ז - ראשי עיר ר
нога	pie	leg	רגל נ - רגליים ר
ветер	viento, espíritu	wind	רוח ז נ - רוחות ר
врач	médico	doctor	רופא ז
танцевать	bailar	dance v.	רוקד, לרקוד פ
широкий	ancho	wide	רחב שׁת
далекий от...	lejos	far	רחוק מ- שׁת
запах	olor	smell	ריח ז - ריחות ר
гранат	granado	pomegranate	רימון ז
плохой	malo	bad	רע שׁת
сеть	red	network	רשת נ

ש

анкета	cuestionario	questionnaire, survey	שאלון ז
тропа	sendero	path	שביל ז
плавать	nadar	swim v.	שוהה, לשחות פ
другой, отличающийся	diferente	different	שונה שׁת
молчать	callar	to be silent v.	שותק, לשותק פ
артист	actor	actor, player	שחקן ז
изменение	cambio	change	שינוי ז
волосы	cabello, pelo	hair	שיער ז (אין רבים)
жилой район	barrio	neighborhood	שכונה נ
левый	izquierda	left	שמאל
налево	hacia la izquierda	to the left	שמאלה תה״פ
заповедник	reserva natural	nature reservation	שמורת טבע נ

платье	vestido	dress	שמלה נ
зуб	diente	tooth	שן נ - שיניים ר
годовой	anual	annual	שנתי ש"ת
грипп	gripe	flu	שפעת נ
родной язык	lengua materna	mother tongue	שפת אם נ
спальный мешок	saco de dormir	sleeping bag	שק שינה ז
тихий	calmo, tranquilo	quiet	שקט ש"ת
петь	cantar	sing v.	שר, לשיר פ
пожар	incendio	fire	שרפה נ

ת

инжир	imperativo	fig	תאנה נ - תאנים ר
реакция	reacción	reaction, response	תגובה נ
прилагательное	adverbio	adverb	תואר הפועל
шить	coser	sew v.	תופר, לתפור פ
очередь	cola, fila, turno	queue, line, turn	תור ז
соревнование	competición	competition	תחרות נ
ковчег	arca	ark, box	תיבה נ
грудной ребенок	bebé	baby, infant	תינוק ז - תינוקות ר
папка	bolso	bag	תיק ז
униформа	uniforme	uniform	תלבושת אחידה נ
крокодил	cocodrilo	crocodile	תנין ז
танахический	bíblico	Biblical	תנ"כי ש"ת
выставка	exposición	exhibit	תערוכה נ
яблоко	manzana	apple	תפוח ז
роль, функция	función	role, job	תפקיד ז
период	época, período	era	תקופה נ
коммуникация	comunicaciones	communication	תקשורת נ (אין רבים)
культура	cultura	culture	תרבות נ
лекарство	remedio, fármaco	medication	תרופה נ
С покупкой!	¡Disfruta tu nuevo ...!	Enjoy your new...!	תתחדש! - תתחדשי! - תתחדשו

כותר
www.kotar.co.il

כותר
www.kotar.co.il

רשימת מקורות וזכויות

אנו מודים לאנשים ולמוסדות, אשר נתנו לנו את רשותם להשתמש בשירים, בתמונות ובאיורים.
We thank all the organizations and individuals who granted us permission to reproduce their materials in this book.

שירים וקטעים

- עמ' 14: דן פגיס, "שם". © כל הזכויות שמורות למחבר ולאקו"ם.
- עמ' 18: נעמי שמר, "גג", ספר ארבע, 1995, עמ' 35, הוצאת שבא, תל אביב. © כל הזכויות שמורות למחברת ולאקו"ם.
- עמ' 25: מרדכי גלילי, "חולמים", שירים: 1972-1976, 1976, מפעלים אוניברסיטאיים להוצאה לאור: ספרי סימן קריאה, תל אביב. © כל הזכויות שמורות למחבר.
- עמ' 32: יהודה אטלס, (ללא שם). © כל הזכויות שמורות למחבר ולאקו"ם.
- עמ' 46: דני סנדרסון ומנחם זילברמן, "היא חולה", אני אדם פשוט, סוניה, 2005, הוצאת ידיעות אחרונות, תל אביב. © כל הזכויות שמורות למחברים ולאקו"ם.
- עמ' 55: מנחם בן, "תשובה לשאלה אם יש אלוהים", שירים ואימוני שירה, 1980, ספרית פרזזה עיתונספרות, תל אביב. © כל הזכויות שמורות למחבר ולאקו"ם.
- עמ' 64: רותי ספרוני, "בשמלה אדומה", עכשיו שרים, 2003, הוצאת כנרת, אור יהודה. © כל הזכויות שמורות למחברת ולאקו"ם.
- עמ' 78: נורית זרחי, "ברחוב שלנו", המלכה פטריה והמלך פטר, 1971, הוצאת ספרים עם עובד, תל אביב. © כל הזכויות שמורות למחברת ולאקו"ם.
- עמ' 85: נעמי שמר, "אנשים טובים", סימני דרך, 2003, עמ' 104, הוצאת כנרת, אור יהודה. © כל הזכויות שמורות למחברת ולאקו"ם.
- עמ' 88: ארז ביטון, "שיר המקל", ציפור בין יבשות, 1990, הוצאת הקיבוץ המאוחד, בני ברק. © כל הזכויות שמורות למחבר ולאקו"ם.
- עמ' 97: שלומית כהן-אסיף, "איש על ספסל", המחבוא של הרוח, 1984, הוצאת ספרים עם עובד, תל אביב. © כל הזכויות שמורות למחברת ולאקו"ם.
- עמ' 105: יהונתן גפן, "כמה שרציתי כלב", שירים שיהונתן אוהב במיוחד, 1994, הוצאת דביר, תל אביב. © כל הזכויות שמורות למחבר ולאקו"ם.
- עמ' 113: מתי רגב, "כלב גדול וכלב קטן". © כל הזכויות שמורות למחבר.
- עמ' 118: ע. הלל, (ללא שם). © כל הזכויות שמורות למחבר ולאקו"ם.
- עמ' 141: נעמי שמר, "שירת העשבים", סימני דרך, 2003, עמ' 60, הוצאת כנרת, אור יהודה. © כל הזכויות שמורות למחברת ולאקו"ם.
- עמ' 144: אריאל הורוביץ, "המכתב של רבקה לנעמי". © כל הזכויות שמורות למחבר, לתו השמיני הפקה והפצה ולאקו"ם.
- עמ' 151: חמוטל בר יוסף, "תבטי", השתוות, 2010, הוצאת הקיבוץ המאוחד, בני ברק. © כל הזכויות שמורות למחברת ולאקו"ם.

- עמ' 157: אהוד מנור, "בוא איתי אל הגליל" (קטע מהשיר), **אין לי ארץ אחרת**, דניאלה די-נור מוציאים לאור/הוצאת הקיבוץ המאוחד, בני ברק. © כל הזכויות שמורות למחבר ולאקו"ם.
- עמ' 174: עדולה (סבינה מסג), "שיר ארץ". © כל הזכויות שמורות למחבר ולאקו"ם.
- עמ' 189: אהוד בנאי, "ענה לי". © כל הזכויות שמורות למחבר ולאקו"ם.
- עמ' 195: אגי משעול, "היי, קו", **סידור עבודה: שירים**, 2012, הוצאת הקיבוץ המאוחד, בני ברק. © כל הזכויות שמורות למחבר ולאקו"ם.
- עמ' 205: אהוד מנור, "יליד הארץ", **מילים: אהוד מנור**, 2006, הוצאת משכל, תל אביב. © כל הזכויות שמורות למחבר ולאקו"ם.
- עמ' 208: מעובד על פי יעל רוזמן, **המצחיקה עם העגילים**, 1990, עמ' 13. © כל הזכויות שמורות להוצאת עם עובד, תל אביב.
- עמ' 209: מעובד על פי גלילה רון פדר, **אלכס כבר לא עולה חדש**, 1990, עמ' 86+88. © כל הזכויות שמורות להוצאת אדם, תל אביב.
- עמ' 218: הדג נחש, "יום שישי". © כל הזכויות שמורות למחברים ולאקו"ם.
- עמ' 227: צ'ארלס רזניקוף, Reznikoff, Charles, תרגום: משה דור. © כל הזכויות שמורות למתרגם ולאקו"ם.
- עמ' 234: לאה נאור, "אפשר לומר אותו דבר בכל מיני מילים". © כל הזכויות שמורות למחבר ולאקו"ם.
- עמ' 237: עמרי גליקמן, "הכול סבבה". © כל הזכויות שמורות למחבר ולאקו"ם.
- עמ' 243: מנחם בן, "אבל העברית". © כל הזכויות שמורות למחבר ולאקו"ם.

תמונות ואיורים

עמ' 9 עליון ימין: צילום: תל אביב הווירטואלית VTLV, מתוך אתר פיקיוויקי

עמ' 9 עליון שמאל + אמצע שמאל: צילום: לליב גל

עמ' 9 אמצע ימין: צילום: זולטן קלוגר, לע"מ

עמ' 9 תחתון ימין: מתוך אתר פיקיוויקי (צלם לא ידוע)

עמ' 10 שמאל עליון: צילום: ד"ר אבישי טייכר, מתוך אתר פיקיוויקי (ערוך)

עמ' 14: נחום טבת, **הדובה הגדולה** (עם ליקוי), 1984. שמן וצבע תעשייתי על עץ, אובייקטים, 400X400X350 ס"מ. אוסף האמן. באדיבות סטודיו מיכאל גורדון

עמ' 19: צילום: לירון ויסמן

עמ' 20 עליון: צילום: אלבטרוס. באדיבות פארק אריאל שרון

עמ' 20 תחתון: צילום: אריה טננבאום, מתוך אתר פיקיוויקי (ערוך)

עמ' 22: תכנון וביצוע גינת הגג: גן דיזיין בע"מ, צלם: ערן תורג'מן. באדיבות חברת גן דיזיין בע"מ

עמ' 24: רחל טימור, **שפת הים ברקע הטיילת**, 2007, טכניקה מעורבת, 180X130 ס"מ. באדיבות האמנית

עמ' 31: חיה גרץ רן, **אימא ילדה ושדה**, 2011, שמן על בד, 90X140 ס"מ. באדיבות האמנית

עמ' 34: ראובן רובין, **יומי הראשון בניו יורק**, 1921, שמן על בד. אוסף מוזיאון ישראל, ירושלים. צילום: © מוזיאון ישראל, ירושלים. באדיבות מוזיאון בית ראובן, תל אביב

עמ' 35: ראובן רובין, **דיוקן עצמי ליד החלון**, 1923-24, שמן על בד. אוסף מוזיאון ישראל, ירושלים. צילום: © מוזיאון ישראל, ירושלים. באדיבות מוזיאון בית ראובן, תל אביב

עמ' 37 ימין: פנחס ליטבינובסקי. באדיבות המשפחה

עמ' 37 שמאל: פנחס ליטבינובסקי, **דיוקן גבר**, צבעי פנדה על נייר, 33X24 ס"מ. אוסף נחמה ואשר רזנבלום. באדיבות משפחת האמן

עמ' 40 (1): אדר דריאן, מאוסף המוזיאון הישראלי לקריקטורה ולקומיקס, חולון

עמ' 41 (2): דניאלה לונדון-דקל, פורסם לראשונה ב-21.1.07, עיתון "הארץ"

עמ' 41 (3): פרידל שטרן, מאוסף המוזיאון הישראלי לקריקטורה ולקומיקס, חולון

עמ' 41 (4): אדר דריאן, מאוסף המוזיאון הישראלי לקריקטורה ולקומיקס, חולון

עמ' 55: צילום: גיא כהן, מתוך אתר פיקיוויקי (ערוך)

עמ' 65: נעמה הגלעדי, **שמלה**, מתוך התערוכה: "חצר אחורית", 2003, טכניקה מעורבת. באדיבות האמנית

עמ' 66 ימין: תמונה מתוך הקטלוג של רינה צין, צילום: אלון שפרנסקי, באדיבות רינה צין, רוברטו סוכנות דוגמנות, אלינור שחר סוכנות דוגמנות

עמ' 66 שמאל תחתון: צילום: לליב גל

עמ' 67 ימין: צילום: האנס פין, לע"מ

- עמ' 67 שמאל תחתון: [LC-USZ62-36493] Library of Congress Prints and Photographs Division
- עמ' 73: **Solomon meeting the Queen of Sheba**, Ethiopian School, 20th century / Private Collection / אימג'בנק/Bridgeman Images
- עמ' 74: **The Finding of Moses** (oil on panel), Tempel, Abraham Lamberts Jacobsz van den Private Collection / Johnny Van Haeften Ltd., London / Bridgeman Image / אימג'בנק
- עמ' 75: **Abraham and Isaac** (oil on panel), Beschey, Balthasar / Private Collection / Bridgeman Images / אימג'בנק
- עמ' 76: באדיבות רשות העתיקות; צילום: קלרה עמית
- עמ' 79: נעמה הגלעדי, **שמלה**, מתוך התערוכה: "חצר אחורית", 2003, טכניקה מעורבת. באדיבות האמנית
- עמ' 80: צילום: יוסי גמזו
- עמ' 84: צילום: סלמאן, מתוך אתר פיקיוויקי (ערוך)
- עמ' 87: אריק ונטורה, עבודה מסדרת "אנשים", 2010, טכניקה מעורבת על בד. באדיבות האמן
- עמ' 91: צילום: דוברות כבאות והצלה מחוז צפון
- עמ' 92: יונתן גולד, **איש וקיר ירוק**, 2015, פיגמנט ושעווה על בד, 190X150 ס"מ. באדיבות האמן
- עמ' 96: אוריאל רוזנברג (כיתה י"א, בי"ס עירוני ה', תל אביב), ללא כותרת, 2015, אקריליק על קנבס, 50X70 ס"מ. צויר במסגרת הפרויקט "שונים ביחד". ניהול פרויקט שונים ביחד: מרכזי דניאל המרכז ליהדות מתקדמת, יוזם הפרויקט – מאיר אזרי, ראש מרכזי דניאל
- עמ' 114-115: צילום: חיים שוורצנברג, אגודת צער בעלי חיים בישראל
- עמ' 119: אוסף הספרייה הלאומית, ירושלים. כל הזכויות בתצלום הפריט שהתקבל מהספרייה הלאומית שמורות לספרייה הלאומית
- עמ' 121: אוסף משפחת דורון, ירושלים. באדיבות המשפחה
- עמ' 126 (ראמים, ג'רף), עמוד 127 (אריה): צילום: שי בן עמי, גן החיות התנכ"י
- עמ' 127 (טיפול בגוזלים): צילום: פלורי ואן הסן, גן החיות התנכ"י
- עמ' 127 (יחמורים): צילום: רועי צידון, גן החיות התנכ"י
- עמ' 128: צילום: תומר שלום
- עמ' 132 (מופע ג'אז): צילום: יהודית גרעין-כל, מתוך אתר פיקיוויקי (ערוך)
- עמ' 135: צילום: לליב גל
- עמ' 136: עליון: זכויות היוצרים שמורות לבנק ישראל
- עמ' 136 תחתון: Educational Technology Clearinghouse, Florida
- עמ' 137: מאוסף Royal Picture Gallery Mauritshuis, מתוך ויקישיתוף
- עמ' 140: שרה ליפקין, **שיבולי בר**, 2014, אקריליק על קנבס, 100X100 ס"מ. באדיבות האמנית

- עמ' 142: צילומים: נעמי שמר בצעירותה, מאוסף משפחתי. באדיבות המשפחה
- עמ' 143: צילום: נתן אלפרט, לע"מ
- עמ' 149: נחום גוטמן, **התזמורת במסיבה**, לא מתוארך, טוש על נייר. אוסף מוזיאון נחום גוטמן לאמנות, תל אביב
- עמ' 159 עליון ימין + תחתון ימין: צילום: יולין (לינא) עותמאן
- עמ' 159 עליון שמאל: צילום: ד"ר אבישי טייכר, מתוך אתר פיקיוויקי (ערוך)
- עמ' 159 תחתון שמאל: צילום: מיכאל יעקובסון, מתוך ויקיפדיה העברית (ערוך)
- עמ' 160 ימין: צילום: אורן פלס, מתוך אתר פיקיוויקי (ערוך)
- עמ' 160 שמאל אמצע: צילום: סבטלנה רוייטמן, מתוך אתר פיקיוויקי (ערוך)
- עמ' 160 שמאל תחתון: צילום: שלומי קקון, מתוך אתר פיקיוויקי (ערוך)
- עמ' 161 עליון ימין: צילום: יוסי גמזו
- עמ' 161 (מפה): מתוך גוגל מפות: Google, Mapa Glsrael נתוני מפות © 2016
- עמ' 162 עליון: צילום: רותם גולן, מתוך אתר פיקיוויקי (ערוך)
- עמ' 162 תחתון: צילום: Shira Stepansky, <https://www.linkedin.com/in/shirastepansky>
- עמ' 163 ימין: צילום: יהודית גרעין-כל, מתוך אתר פיקיוויקי (ערוך)
- עמ' 163 שמאל: צילום: רותם גולן, מתוך אתר פיקיוויקי (ערוך)
- עמ' 169: יניב דרור פוגל, **רוכב אופניים**, 2008, שמן על בד, 70X50 ס"מ. באדיבות האמן
- עמ' 170 שמאל: צילום: חן אלוני. מדיד הכינרת הממוקם בחוף גינוסר, יוני 2016
- עמ' 171: רישום: אבא פניכל, מתוך הספר: "שירת רחל", הוצאת "דבר" תל אביב תשל"ה, 1975 (מהדורה עשרים ושש)
- עמ' 175: רנה דרור, **ימת כנרת בשעות בין ערביים**, 2000, צבעי אקריל, 35X50 ס"מ. באדיבות האמנית
- עמ' 176 עליון: צילום: שרון דואק, מתוך אתר פיקיוויקי (ערוך)
- עמ' 176 תחתון: צילום: יהודית קירשבאום, מתוך אתר פיקיוויקי (ערוך)
- עמ' 177 (מפה): מתוך גוגל מפות: Google, Mapa Glsrael, ORION-ME נתוני מפות © 2016
- עמ' 178: יוסף זריצקי, **רחוב היהודים בצפת**, 1926. באדיבות אוסקר-חיפה ארט פרינטס, ומשפחת זריצקי
- עמ' 180: צילום: יוסי גמזו
- עמ' 187: מורן ברק, **מסכים**, 2015, איור בעפרון ופוטושופ. באדיבות האמן
- עמ' 191: צילום: תומר שלום

עמ' 194: ג'ודי קופלמן, **לא טוב היות האדם לבדו**, ירושלים 2014, גרפיטי. באדיבות פרויקט 929, לומדים תנך ביחד

עמ' 200: צילום: תומר שלום

עמ' 206: ריבה גורדון לבנון, **צלילה לתוך קקטוס**, 2015, אקריליק על בד, 70X50 ס"מ. באדיבות האמנית

עמ' 207: באדיבות השירות הבולאי - דואר ישראל

עמ' 213: מיכאל קובנר, **גלשן בחוף מכמורת**, 2006, שמן על בד, 90X80 ס"מ. באדיבות האמן

עמ' 221: יובל מלר, **באוהאוס בתל אביב**, 2011. באדיבות האמן

עמ' 227: מרדכי ארדון, **אל"ף**, 1978-80, מתוך סדרת הליטוגרפיות "בריאת העולם". באדיבות המשפחה

עמ' 229: צבי הלפרן, **מגדל בבל**, 1985, שמן על בד, 55X50 ס"מ. באדיבות האמן

עמ' 233: באדיבות השירות הבולאי - דואר ישראל

עמ' 242: דוד רקיע, **אותיות בקוסמוס**, 2002, הדפסה על קנבס, 100X70 ס"מ. באדיבות המשפחה

צילום: תומר רחמני, עמ' 8 (היכל התרבות), עמ' 18, עמ' 66 שמאל עליון, 210

צילום: אוריאל מלסטר, עמ' 26, עמ' 56, עמ' 100, עמ' 152, עמ' 222, עמ' 244

shutterstock.com: עמ' 8 (תצלום "מורן"), עמ' 9 שמאל תחתון, עמ' 10 ימין עליון + ימין תחתון + שמאל תחתון, עמ' 13, עמ' 17, עמ' 30, עמ' 60, עמ' 84 (תצלום "דורית"), עמ' 104, עמ' 123, עמ' 127 ימין עליון + שמאל תחתון, עמ' 132 (תצלום "עומר"), עמ' 150, עמ' 156, עמ' 160 שמאל עליון, עמ' 161 שמאל עליון, עמ' 170 ימין, עמ' 176 אמצע, עמ' 177 ימין עליון + שמאל עליון, עמ' 184, עמ' 198, עמ' 204, עמ' 226, ציפוריות לאורך כל הספר, צלמיות איש/אישה בעמודי הפוסט.

השתדלנו לאתר ולציין את כל בעלי הזכויות לפריטים המופיעים בספר זה. אנו מתנצלים מראש על כל טעות או השמטה, ואם יובאו לידיעתנו - נתקן במהדורה הבאה.

Every effort has been made to locate and credit all copyright holders. In case of omission or mistake please contact the publisher for correction in future editions.

סדרת הספרים **בשביל העברית**, מבית **נטע-מטח**, מיועדת להוראת העברית בתפוצות לתלמידים בכיתות ו-יב. הסדרה מחיה את העברית באמצעות חומרי לימוד עדכניים - מודפסים ודיגיטליים. הספר **בשביל העברית 2** מיועד לרמת המתחילים (חלק ב).

מה בספר?

טקסטים בנושאים מגוונים | שילוב הנושאים הלשוניים בתכנים | מגוון סוגות | מילון למילים חדשות | סרטונים וקטעי האזנה | פעילויות ותרגילי חזרה אינטראקטיביים | הזדמנויות להתקדמות אישית | חומרי עזר מתוקשבים למורה

הספר **בשביל העברית 2** מופיע במהדורה דיגיטלית באתר **נטע-מטח** www.bishvil.cet.ac.il.

תכנית **נטע-מטח** היא תכנית מדורגת, ויש בה שלוש רמות: רמת המתחילים, רמת הביניים ורמת המתקדמים.

Bishvil Ha-Ivrit is NETA-CET's new series for teaching Hebrew in grades 6-12. The series brings Hebrew to life with state-of-the-art learning materials, both printed and digital. *Bishvil Ha-Ivrit 2* is intended for the Beginners' level (part 2).

What's in the book?

Diversity of content and themes | Integration of content and linguistics | Variety of genres | Glossary of new words | Video and audio clips | Interactive activities and review | Independent reading and listening opportunities | Online resources for teachers

The digital edition of *Bishvil Ha-Ivrit 2* is available on the NETA-CET website at www.bishvil.cet.ac.il.

The NETA-CET program is made up of three levels: Beginners, Intermediate and Advanced.

www.bishvil.cet.ac.il
הספר במהדורה מקוונת

ISBN 978-965-354-040-8

מטח CET
סביבות למידה לבית (2002) בע"מ
LEARNING ENVIRONMENTS FOR THE HOME (2002) LTD